

ZBERATEĽ

SÚŤAZ O KVEŤ ZBERATEĽA

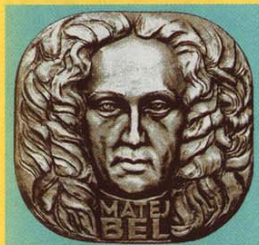

2002

8

Ročník VIII.
Cena 44 Sk
ISSN 1335-8693

MESAČNÍK O FILATELII ★ NUMIZMATIKE ★ FILOKARTII ★ TELEFÓNNYCH KARTÁCH
INFORMÁCIE ★ ODBORNÉ ČLÁNKY ★ INZERCIA ★ ROZŠÍRENÉ VYDANIE – 48 STRÁN

Medaila s portrétom Mateja Bela
(Tradicie zberateľstva - str. 16-18)

Francúzska loď NORMANDIE (Imperator a tie druhé... - str. 25-26)

CELOŠTÁTNA VÝSTAVA POŠTOVÝCH ZNÁMOK

BRATISLAVA 1952

Výstavný háreček (Výstava BRATISLAVA 1952 po 50 rokoch – str. 19 – 21)

Firma ZBERATEĽ ponúka ★ ★ známky Slovenského štátu (str. 48)

ZBERATEĽ

Príloha k článkom na stranách 13–15

OKIENKO ŠPECIALISTU

Obr. 1 – Farebné odtiene výplatnej známky „Banská Bystrica“ – (zľava) tmavo-modrá, svetlomodrá, modrá a zelenomodrá.

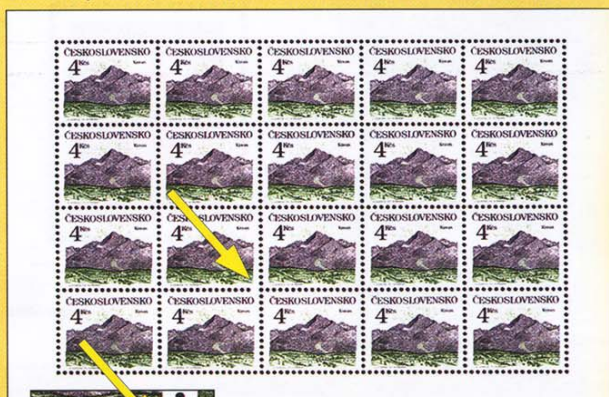
Obr. 2 – Ukážka nedotlačke kombinovanej so slepou tlačou na výplatnej známke „Senica“.

Obr. 4 – zvislá perforácia medzi ZP 14–15 – vľavo s vychýleným otvorom, vpravo bez vychýleného otvoru.

Obr. 3 – Výsledok pokusu s pôsobením snečného svetla na známky „Martin“.

Obr. 5 – PL Kriván s vynechaným PO medzi ZP 12–17 (hore a detail vľavo) a súčasne vychýleným otvorom medzi ZP 14–15.

Obr. 8 – Detail zvislej perforácie medzi ZP 7–8 PL Prielom Dunajca a Váhu s vychýleným otvorom s menším priemerom (vľavo) a s vychýleným otvorom väčšieho priemeru.

Obr. 6 – Perforácia háččeka Nitra, hore s vychýleným otvorom, dole bez vychýleného otvoru.
Obr. 7 – Perforácia háččeka Alexander Dubček, hore s vychýleným otvorom, dole bez vychýleného otvoru.

Z OBSAHU

- Okenko špecialistu: Dotlačé výpliatných známok v druhom polroku 2001 · Martin 7 Sk - to nie je vynechaná farba! · Zúbkovanie známok tlačných ocelotlačou z plochých dosiek - M. Gerec (13-15)
- Tradície zberateľstva (2) - E. Minarovičová (16-18)
- Výstava BRATISLAVA 1952 po 50 rokoch - P. Malík (19-21)
- Súkromné celiny Rakúska (4) / Celinové obálky, novinové pásky a adresné lístky - L. K. (22-24)
- Imperator a tie druhé... (3) - E. Lechnerová (25-26)
- MOT 51: Telefonujme lacnejšie, ale legálnym spôsobom (2) · Čo pribudlo do našich zbierok slovenských TK - M. Jobek (27-28)
- Prehľad príležitostných pečiatok - Jún 2002 - J. Soukup (29)
- Výstava SLOVENSKO 2002 - J. Tekel' (31-32)
- Nevzdávajme sa svojej filatelie - rozhovor s O. Földesom (33-35)
- Námetové variácie na pohľadniciach (8) - A. Urminský (36-37)
- Firma Zberateľ ponúka - (44-48)

CONTENTS

- Specialist's column: Reprints of postage stamps in the 2nd halfyear 2001 · Martin 7 Sk - It's not a left out colour! · Perforation of postage stamps printed by recess printing from flat plates - M. Gerec (13-15)
- Traditions of collecting (2) - E. Minarovičová (16-18)
- Exhibition BRATISLAVA 1952 after 50 years - P. Malík (19-21)
- Imperator and the others... (3) - E. Lechnerová (25-26)
- Interview with O. Földes, the National Prize winner of SLOVENSKO 2002 exhibition - (33-35)
- Topic variations in picture postcards (8) - A. Urminský (36-37)

Vážení čitatelia, počas tohtoročných horúcich letných dní, asi viac ako inokedy, témou rozhovorov boli dovolenky. Túto tému sme si vybrali aj do dnešného redakčného úvodníka, v ktorom chceme rozprávať o jednom bratislavčanovi, ktorý pravidelne každý rok v rovnakom čase tráviava dovolenku na rovnakom mieste.

Tieto zásady sa pridržal dlho, celé desaťročia, až do vysokého veku, keď mu už ubudlo síl i prostriedkov na dovolenky. A aké boli jeho dovolenky? Chodil do Vysokých Tatier, vždy v septembri a vždy sám. Niežby si chcel vyhodit z kopytka, ale svoje túry najradšej absolvoval sám. Totiž program jeho dovoleniek nemali inú alternatívu, než tatranské túry. Je namieste otázka, čím ho Vysoké Tatry natoľko priťahovali? Samozrejme, svojou nádherou, ale... Možno niečo navyše nám napovie viedenský literát Peter Altenberg vo svojej črte Horský svet, v ktorej približne pred sto rokmi o rakúskom vysokohorskom prostredí napísal nasledovné riadky:

„Popokavé úlomky skál, čierna navlhnutá zem a limby sa tu plazia až k hotelom. Zo skalnatých útesov kvapká a mrholí, všade sa prevalujú zdrapy hmly. Ničomu sa tu nedarí, len ušľachtilej samote. Sivočiernemu lesu s hustou jelšinou pred hotelom na Pordojochu búrka neublíži. Hora len šumí a hučí vo víchrici. Že sa tu ničomu nedarí, v tom váži pochmúrna romantika horského sveta. Nezasvieti tu farba kvietka, nevykrikne vtáčik, nevidno tu motýľa ani chrobáčika. Počúvaj zvuciacku monotónnosť! Jedna žena napísala do knihy návštev: Ak sa domnievame, že by sme nemohli a nechceli žiť bez iného človeka ... tu na to zabudneme!“

Pochopiť motiváciu takejto dovolenky nám pomôže aj to, keď poviem, že hrdina nášho príbehu bol povoláním účtovník. Prakticky od mladosti pracoval v jedinom podniku, z čoho dlhé roky vykonával funkciu vedúceho všeobecnej účtárne. Kto trochu pozná účtovníctvo a prácu s ľuďmi, určite vie o čom je reč. Takže v tomto prípade bude namieste hovoriť o samote na vyváženú únavy z pracovných vzťahov a o vysokohorskej (vo význame drsnejšej) prírode ako protipólu stereotypnej a vyčerpujúcej kancelárskej práce.

Príroda ako balzam na telo i dušu, podstata nášho bytia i večný zdroj inšpirácie. Mali by sme si jej dopriať častejšie - a nemusia to byť len Vysoké Tatry alebo dnes už aj mnohé vychyrené dovolenkové centrá vo svete. Hlavne, aby sme prírodu vnímali celou svojou bytosťou, tak doopravdy, ako sa hovoríeva. Povrchný alebo snobský prístup k prírode, to nie je ono. Paničuje to aj spomínaný viedenský literát (a ešte keby vedel, čo bude o sto rokov): „Dunajské lúky, ktoré sú od Viedne na hodinu cesty, skrývajú pre ozajstného milovníka prírody za korunu dvadsať ta i späť poklady celého sveta! ... Odchádzate?! A kam? Azda len nie preč od seba samého?! ... Nezáleží na kilometroch! Len filistrom, bezduchým ľuďom a ľuďom bažiacim po falošných zážitkoch i diota! Azda by som v Austrálii nebol takým úbohým, ničomným a prázdnyim hoviadkom ako vo Viedni? Mýliš sa, priateľu, priateľka! Zostaneš ním!“

Zberatelia vedia zaujímavé dovolenky tráviť aj v spoločnosti svojich známk, mincí, pohľadníc, telefónnych kariet ... A „dovolenkujú“ s nimi pravidelne, dlhé desaťročia, verne, trpezlivo, s pokorou a hlavne - radi. Lebo, obrazne povedané, aj v zbierkach sa môžeme stretnúť s romantickými vysokohorskými zážitkami, pri ktorých si vieme oddýchnuť, potešiť oko i srdce, nabrať síl do všedných dní. My vám k dovolenkám každého druhu želáme dobrú pohodu a veríme, že k tomu prispeje aj dnešné číslo Zberateľa. Vaša redakcia.

NOVÉ VYDANIA CELÍN, NL a CM

NOVÉ POŠTOVÉ LÍSTKY

V máji a júni tohto roka Slovenská pošta, š.p. (SP), vydala tri poštové lístky 5,50 Sk „Poštový motív“ (CDV 62) s prítláčmi. Všetky majú vľavo dole uvedenú predajnú cenu 8,30 Sk, copyright SP a číslo poštového lístka.

■ PL 69 - 10 rokov Spoločenstva Sv. Gabriel

Prítláč tvorí text SV. GABRIEL, štylizovaná číslica 10 s emblémom SSG, letopočty 1992-2002 a texty SPOLOČENSTVO KREŠŤANSKEJ FILATELIE NA SLOVENSKU / RAJECKÉ TEPLICE, 17.-18.5.2002 / ARCHANJEL GABRIEL - PATRÓN POŠTY A FILATELIE. Na prítláč boli použité farby čierna, modrá a červená. Lístok bol vydaný k jubilejnému stretnutiu v Rajeckých Tepliciach, kde sa používala 17.5.2002 príležitostná pečiatka.

RAJECKÉ TEPLICE, 17.-18.5.2002
ARCHANJEL GABRIEL - PATRÓN POŠTY A FILATELIE

1. MIESTO V ANKETĚ
O NAJKRAJŠIU SLOVENSKÚ POŠTOVÚ ZNÁMKU ROKU 2001

■ PL 70 - Anketa o najkrajšiu známku 2001

Prítláč tvorí farebná reprodukcia známky Umenie 16 Sk s transpozíciou obrazu Imricha Weinerja-Kráľa Rachovo (Sen pitníka) a hnedočervený text 1.MIESTO V ANKETĚ O NAJKRAJŠIU SLOVENSKÚ POŠTOVÚ ZNÁMKU ROKU 2001. Lístok bol vydaný pri príležitosti slávnostného vyhlásenia výsledkov ankety v Bratislave-Devíne (dňa 8.6.2002, kde sa používala aj príležitostná pečiatka) a účastníkom ankety.

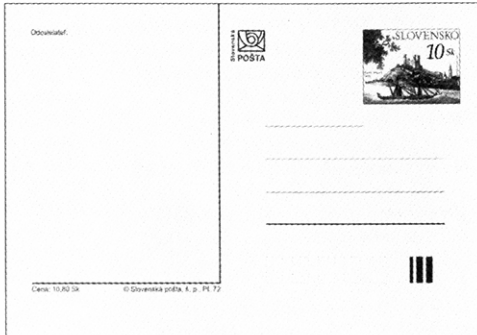
■ PL 71 - Slovensko majstrom sveta

Pre úplnosť opakujeme vydanie aj tohto poštového lístka, o ktorom sme už informovali v 6. čísle Zberateľa, s.2.

■ PL 72 - Nový poštový lístok „DOPRAVA NA DUNAJI“

Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR schválilo s platnosťou od 4. 7. 2002 vydanie poštového lístka č. 11 s natičenou známkou ilustrujúcou dopravu na Dunaji v nominálnej hodnote 10 Sk. Známkou vytvoril Dušan Grečner a je na nej vyobrazený parník Franz I. v roku 1830 na Dunaji pod Bratislavským hradom.

Lístok je vytlačený na celinovom papieri s gramážou 160 g/m², bez optických zjasňovačiek s prívetkou v podobe loga Slovenskej pošty (rozmery 2x1,5 cm), viacnásobne reprodukovanou a s farebnými vláknami viditeľnými voľným okom a súčasne fluoreskujúcimi pod UV žiarením.

Poštový lístok vytlačila ofsetom tlačiareň PROMPT, tlačiareň cenín, a.s., Bratislava. Predajná cena poštového lístka je 10,80 Sk. Cenina **platí** v tuzemskom a medzinárodnom poštovom styku od 4. 7. 2002 až do odvolania. Okrem ceny lístka (10,80 Sk) je na celine vytlačený aj copyright SP a číslo PL 72.

V ten istý deň SP vydala nasledujúce poštové lístky „Poštový motív“ a „Doprava na Dunaji“ s prítláčmi k Medzinárodnej výstave poštových známok SLOVENSKO 2002 - PL 73 až PL 80:

■ PL 73 - Lístok s ilumináciou

Prítláč na poštovom lístku PL 72 „Doprava na Dunaji“ 10 Sk tvorí farebná reprodukcia iluminácia písmena S, ktorá je ilustrovaná dobovým pohľadom na Devín a bojovníkov na člnoch. Na prítláči nie je žiadny text. Časť lístkov bola použitá na príležitostnú lodnú prepravu medzi Bratislavou a Devínom 4.7.2002. Okrem vydavateľa a čísla lístka je vytlačená aj predajná cena 12,80 Sk.

■ PL 74 - Deň poštovej známky a filatelie

Obrazovú časť prítláče na PL 62 „Poštový motív“ 5,50 Sk tvorí reprodukcia listu z predznámkového obdobia, logo výstavy Slovensko 2002 a text (modrej farby)

MEDZINÁRODNÁ VÝSTAVA POŠTOVÝCH ZNÁMKO / List z predznámkového obdobia / (Archív Poštového múzea Banská Bystrica) / 4. 7. 2002 - DEŇ POŠTOVEJ ZNÁMKY A FILATELIE. Okrem vydavateľa a čísla lístka je vytlačená aj predajná cena 8,30 Sk.

■ PL 75 - Deň Európy - patróni sv. Cyrila a Metoda

Obrazový časť prítláče na PL 62 „Poštový motív“ 5,50 Sk tvorí reliéf sv. Cyrila a Metoda, logo výstavy Slovensko 2002 s mapou Európy a hviezdičkami EÚ. Obrazovú časť doplní text (modrej, červenej a hnedej farby) MEDZINÁRODNÁ VÝSTAVA POŠTOVÝCH ZNÁMKO SLOVENSKO 2002 / EUROPA / 5. JÚL 2002 / DEŇ EURÓPY - PATRÓNI SV. CYRIL A METOD. Okrem vydavateľa a čísla lístka je vytlačená aj predajná cena 8,30 Sk.

MEDZINÁRODNÁ VÝSTAVA POŠTOVÝCH ZNÁMKO SLOVENSKO 2002

5. JÚL 2002
DEŇ EURÓPY - PATRÓNI SV. CYRIL A METOD

MEDZINÁRODNÁ VÝSTAVA POŠTOVÝCH ZNÁMKO SLOVENSKO 2002
4. 7. 2002 - DEŇ TIPIA A ZNAMKŮ

■ PL 76 - Deň FEPA a mládeže

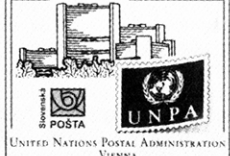
Ústredný motív prítláče na PL 72 „Doprava na Dunaji“ 10 Sk obrazovej časti tvorí mladý filatelista, ktorý lupou prezera poštovú známku. Tento motív doplní logo výstavy, erb mesta Bratislava, emblém ZSF a FEPA, ako aj text (červenej, modrej a čiernej farby): MEDZINÁRODNÁ VÝSTAVA POŠTOVÝCH ZNÁMKO SLOVENSKO 2002 / 6. 7. 2002-DEŇ FEPA A MLÁDEŽE. Okrem vydavateľa a čísla lístka je vytlačená aj predajná cena 12,80 Sk.

MEDZINÁRODNÁ VÝSTAVA POŠTOVÝCH ZNÁMKO SLOVENSKO 2002
BRATISLAVA, 4. - 18. JÚL 2002

VLADIMIR DZURILLA 1942 - 1995
7. JÚL 2002
DEŇ OLYMPIJSKEJ A ŠPORTOVEJ FILATELIE

MEDZINÁRODNÁ VÝSTAVA POŠTOVÝCH ZNÁMKO SLOVENSKO 2002

8. JÚL 2002
DEŇ ORGANIZÁCIE SPOJENÝCH NÁRODOV UNITED NATIONS / NATIONS UNIES

■ PL 77 - Deň olympijskej a športovej filatelie

Prítláči na PL 72 „Doprava na Dunaji“ 10 Sk domou farebná fotografia z hokejového zápasu v kružku vľavo hore doplnená fotografiou a dole menom vynikajúceho hokejového brankára: Vladimír Dzurilla 1942-1995. Obrazovú časť doplní logo výstavy a SSOŠF. Text je modrej farby: MEDZINÁRODNÁ VÝSTAVA POŠTOVÝCH ZNÁMKO / BRATISLAVA, 4.-10. júl 2002 / 7. JÚL 2002-DEŇ OLYMPIJSKEJ A ŠPORTOVEJ FILATELIE. Okrem vydavateľa a čísla lístka je vytlačená aj predajná cena 12,80 Sk.

■ PL 78 - Deň Organizácie spojených národov

Obrazovú časť prítláče na PL 72 „Doprava na Dunaji“ 10

Sk tvorí kresba budovy Poštovej administrácie OSN vo Viedni, štylizované logo tejto organizácie a logo SP. Rámom ohraničená obrazová plocha je doplnená názvom organizácie: UNITED NATIONS POSTAL ADMINISTRATION VIENNA. Na prítláči je ďalej logo výstavy, logo OSN a text (modrej, červenej a hnedej farby): MEDZINÁRODNÁ VÝSTAVA POŠTOVÝCH ZNÁMKO / 8. JÚL 2002 / DEŇ ORGANIZÁCIE SPOJENÝCH NÁRODOV / UNITED NATIONS / NATIONS UNIES. Okrem vydavateľa a čísla lístka je vytlačená aj predajná cena 12,80 Sk.

9. JÚL 2002
DEŇ KREŠTANSKEJ FILATELIE

MEDZINÁRODNÁ VÝSTAVA POŠTOVÝCH ZNÁMKO SLOVENSKO 2002
BRATISLAVA, 4. - 18. JÚL 2002

Zo zbierky Poštového múzea Banská Bystrica
10. 7. 2002 - Deň poštového múzejníctva

■ PL 79 - Deň kresťanskej filatelie

Kompozícia križa a slovenských poštových známok s kresťanskou tematikou, doplnená logom Spoločenstva Sv. Gabriel, tvorí obrazovú časť prítláče na PL 62 „Poštový motív“ 5,50 Sk. Obrazovú časť doplní logo výstavy a text hnedej farby: 9. JÚL 2002 / DEŇ KREŠTANSKEJ FILATELIE. Okrem vydavateľa a čísla lístka je vytlačená aj predajná cena 8,30 Sk.

■ PL 80 - Deň poštového múzejníctva

Cez celú ľavú časť lístka PL 62 „Poštový motív“ 5,50 Sk je farebná fotografia s historickou poštovou schránkou, váhou na listy a listovými obálkami, ktorú dopĺňa logo výstavy a text modrej farby: MEDZINÁRODNÁ VÝSTAVA POŠTOVÝCH ZNÁMKO / BRATISLAVA, 4.-10. júl 2002 / Zo zbierky Poštového múzea Banská Bystrica / 10. 7. 2002 - DEŇ POŠTOVEHO MÚZEJNÍCTVA. Okrem vydavateľa a čísla lístka je vytlačená aj predajná cena 8,30 Sk.

□ Prehľad pripravil vkn

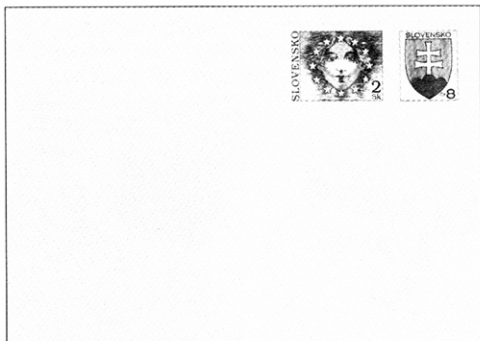
NOVÉ CELINOVÉ OBÁLKY

■ Vydanie celinovej obálky „Európska integrácia“

Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky schválilo s platnosťou od 4. 7. 2002 vydanie celinovej obálky s dvoma známami v sumárnej hodnote 10 Sk. Na emisiu bola použitá celinová obálka so známkou štátneho znaku SR v nominálnej hodnote 8 Sk (pôvodné vydanie COB 1 zo dňa 3. 5. 1995), vedľa známky štátneho znaku je dotlačená známka v nominálnej hodnote 2 Sk „Európska integrácia“. Znáмка je reprodukciou výrezu známky 50. výročia Rady Európy, ktorého autorom návrhu je Karol Felix. Známkou Európska integrácia na celinovú obálku vytlačila

ofsetom vytlačila tlačiareň TAB s.r.o., Bratislava. Okrem dvoch známok na obálke nie je žiadny obraz alebo text. Predajná cena obálky je 11 Sk. Cenina **platí** v tuzemskom i medzinárodnom poštovom styku **od 4. 7. 2002** až do odvolania. Obálka v ozname pre Poštový vestník je uvedená ako Celinová obálka č. 2.

■ **COB s prítláčou: Vychádzajúce slnko**

Celinová obálka „Európska integrácia“ 8 Sk + 2 Sk s modrošedou prítláčou na ľavej strane, ktorú tvorí motív emisie 50.výročie Rady Európy. Dátum vydania 4. 7. 2002.

■ **COB s prítláčou: Výstava SLOVENSKO 2002 - Deň poštovej známky a filatelie**

Celinová obálka „Európska integrácia“ 8 Sk + 2 Sk s prítláčou loga výstavy, erbom Bratislavy, emblémom SP, ZSF, SNM a s názvom výstavy v slovenskom, anglickom a nemeckom jazyku, miestom a dátumom konania výstavy. Na spodnej časti prítláče je text: 4. 7. 2002 - DEŇ POŠTOVEJ ZNÁMKY A FILATELIE.

výstavy sú uvedené mená úspešných slovenských olympionikov na OH Atlanta 1996 a OH Sydney 2000. Texty dopĺňajú logá SOV a SSÖSF. Na spodnej časti prítláče je text: 7. JÚL 2002 - DEŇ OLYMPIJSKEJ A ŠPORTOVEJ FILATELIE.

■ **COB s prítláčou: Výstava SLOVENSKO 2002 - Deň Organizácie spojených národov**

Celinová obálka „Európska integrácia“ 8 Sk + 2 Sk s prítláčou ako PL 78.

■ **COB s prítláčou: Výstava SLOVENSKO 2002 - Deň kresťanskej filatelie**

Celinová obálka „Európska integrácia“ 8 Sk + 2 Sk s prítláčou, ktorej obrazovú časť tvorí kríž, logo Spoločnosti Sv.Gabriel a logo výstavy. Obrazová časť je doplnená textom červenej farby: DEŇ / KREŠŤANSKEJ / FILATELIE / 9. JÚL 2002.

■ **COB s prítláčou: Výstava SLOVENSKO 2002 - Deň poštového múzejníctva**

Celinová obálka „Európska integrácia“ 8 Sk + 2 Sk s prítláčou, ktorej obrazovú časť tvorí kompozícia rúk výtvarníka pracujúceho na kresbe ruky s kytičkou a rydlami. Kresba je doplnená logom výstavy a textom 10.7.2002 / DEŇ POŠTOVÉHO MÚZEJNÍCTVA. Prítláč je vyhotovená jednofarebná (šedozelená). □ Pripravil vkn

■ **COB s prítláčou: Výstava SLOVENSKO 2002 - Deň Európy - patróni sv.Cyril a Metod**

Celinová obálka „Európska integrácia“ 8 Sk + 2 Sk s prítláčou ako PL 75.

■ **COB s prítláčou: Výstava SLOVENSKO 2002 - Deň FEPA a mládeže**

Celinová obálka „Európska integrácia“ 8 Sk + 2 Sk s prítláčou ako PL 76.

■ **COB s prítláčou: Výstava SLOVENSKO 2002 - Deň olympijskej a športovej filatelie**

Celinová obálka „Európska integrácia“ 8 Sk + 2 Sk s prítláčou, na ktorej okrem názvu, miesta a dátumu konania

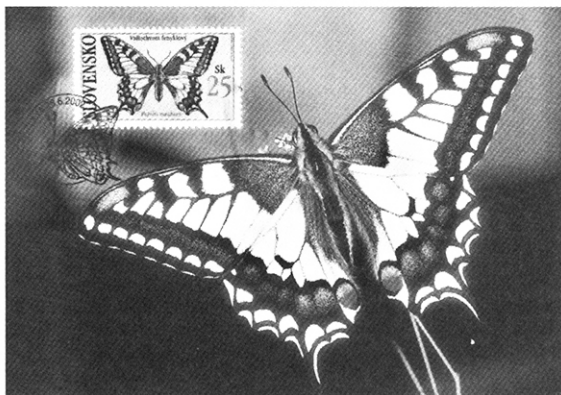
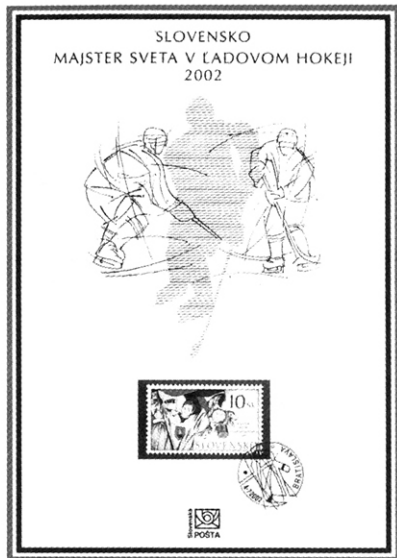
NOVÉ NL a CM

■ **Nálepny a pamätný list: Slovensko - majster sveta v ľadovom hokeji 2002**

Slovenská pošta vydala 4.7.2002 nálepny list so známkou Majster sveta v ľadovom hokeji 2002. NL formátu A 5 v tradičnej grafickej úprave je doplnený ilustračnou kresbou hokejistov. Znáмка na NL je opečiatkovaná príležitostnou pečiatkou používanou na FDC.

Pri príležitosti inaugurácie známky Majster sveta v ľadovom hokeji 2002 bol vydaný aj pamätný list. Má formát A 5, ilustrovaný je farebnou fotografiou „zlatého“ gólu majstrov sveta i víťazným pohárom a zlatou medailou z majstrovstiev. Znáмка je opečiatkovaná príležitostnou pečiatkou s textom: BRATISLAVA 1 / 7.7.2002 /

SLOVENSKO MAJSTRŔM SVETA V HOKEJI / POHÁR V RUKÁCH VÍTAZOV. Na zadnej strane pamätného listu sú uvedené údaje o účasťi slovenského tímu na 66.MS vo Švédsku (27.4.-11.5.2002): Výsledky zápasov, zostava mužstva, tréneri i realizačný tím.

PAMÄTNÝ LIST

vydaný pri príležitosti inaugurácie známky:
SLOVENSKO MAJSTRŔM SVETA V LADOVOM HOKEJI
PRE ROK 2002

„Zlätý“ gól majstrov sveta

■ CM: Ochrana prírody - motýle

Slovenská pošta vyhotovila sériu troch analógových pohľadníc so známkami vydanými v rámci emisného radu Ochrana prírody s ná-

metom motýle. Na farebných fotografiách vyhotovených RNDr.J. Brestovským, sú známky 10 Sk (Pestroň vlkocvokový - Zerynthia polyxena), 16 Sk (Babôčka pávooká - Inachis io) a 25 Sk (Vidlochovost fenikľový - Papilio machaon). Pečiatky boli použité z FDC. Miesto na pečiatky sú na fotografiách zosvetlené, i keď o niečo citlivejšie ako v niektorých prípadoch v minulosti. Na pohľadniciach je vytlačené logo a copyright Slovenská pošta, š.p., OZ TÚP □ Pripravil vkn

NOVÉ PEČIATKY

Informácie o nových priležitostných poštových pečiatkach, ktoré by sa mali používať v období od druhej polovice augusta (podľa údajov SP získaných do 24. júla 2002):

- 15.8.2002 Kráľová pri Senci: (podrobnosti nemáme k dispozícii)
- 16.8.2002 Nemšová: **MESTO NEMŠOVÁ / 760 / 1242-2002**
- 25.- 28.8.2002 Tatranská Lomnica - Stará Lesná: **IUFRO / POPULATION AND EVOLUCIONARE GENALIES OF FOREST FREES**
- 30.8.2002 Humenné 1: **OKOLO SLOVENSKA**
- 7.9.2002 Nitra 1: **DNI EURÓPSKEHO KULTÚRNEHO DEDIČSTVA**
- 9.9.2002 Banská Bystrica 1: **UNIVERSALIS / 10. VÝROČIE OTVORENIA MATTHIAE BELLI 1992-2002**
- 12.9.2002 Marianka: **6. NÁRODNÁ VOJENSKÁ PÚT**
- 13.9.2002 Trnava 1: **SLOVÁK SOM A SLOVÁKOM ZOSTANEM / ALEXANDER RUDNAY / 1761-1831**
- 19.9.2002 Báb: **120 ROKOV POŠTY**
- 20.9.2002 Spišské Podhradie: **INAUGURÁCIA POŠTOVEJ ZNÁMKY SPIŠSKÁ KAPITULA**
- 21.9.2002 Dubnica nad Váhom 1: **60 ROKOV HOKEJA V DUBNICI.** □ Pripravil Jozef Soukup

NEÚRADNÉ PRÍTLAČE

Trenčín: 60. výročie vojenskej padákovkej školy

Generálmajor v.z. Ing. Ján REPASKÝ, výsadkář
predseda branno-bezpečnostného výboru FZ ČSFR
vedúci úradu Ministerstva obrany Slovenskej rep.
* 17. 4. 1937 Pavlány † 18. 9. 1998 Ružomberok

Dňa 29. júna 2002 sa v Trenčíne uskutočnila pri príležitosti 60. výročia vzniku Vojenskej padákovkej školy v Trenčíne spomienková slávnosť. V rámci osláv boli pripomenuté aj **nedožité 65. narodeniny generálmajora v z. Ing. Jána Repaského**. Jeho portrét s príslušným textom bol vyobrazený formou prítláče na dvoch

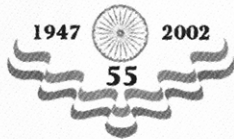
poštových lístkoch - CDV 20 (Štátny znak) a CDV 62 (Poštový motív). Portrét je farebný, na ľavej strane lemovaný slovenskou trikolórou. Prítláč je s textom: Generálmajor v. z. Ing. Ján REPASKÝ, výsadkář / predseda branno-bezpečnostného výboru FZ ČSFR / vedúci úradu Ministerstva obrany Slovenskej rep. / * 17. 4. 1937 Pavlány † 18. 9. 1998 Ružomberok (podrobnejšie o 60. výročí Vojenskej padákovkej školy a priležitostnom lete Trenčín-Nitra píšeme v rubrike SPRÁVY • OZNAMY) □ ký

Košice: 55. výročie nezávislosti Indie

Niekoľko nadšencov jogy, indickej filozofie a Indie všeobecne, v spolupráci s propagačným odborom KF 54-01 Košice zabezpečili vyhotovenie dvoch prítláčí - jednu na

55. VÝROČIE NEZÁVISLOSTI INDIE

55th ANNIVERSARY OF THE INDEPENDENCE DAY OF INDIA

Z NOVINIEK NAŠICH SUSEDOV

V dnešnom čísle priblížime niekoľko noviniek z našich dvoch susedných krajín.

Maďarsko: Blahoprajné, Umenie, Svetové kultúrne dedičstvo

Pred tromi rokmi (7. 7. 1999) Maďarská pošta vydala dve **výplatné blahoprajné známky**, na ktorých sú zobrazené kvety - viličí mak (*Papaver rhoeas*) a horec (*Gentiana acaulis*). Známký boli znovu vydané 29. mája 2002 so zmenenými nominálnymi hodnotami 30 Ft a 38 Ft. Výtvarné návrhy emisie: K. Rényi a F. Svindt ■ Druhá výplatná blahoprajná emisia bola vydaná 24. 6. 2002. Emisiu tvorí päť známok hodnoty 38 Ft v sútláči na TL rozmerov 184x53 mm. Je to **prvé vydanie maďarských známok formou samolepiek**. Tlačový list má však viac noviniek: na ľavej strane má vyrazené uško na zavesenie, na zadnej strane sú vytlačené reklamné texty, známky majú ochranné prvky, na oddelovanie známok slúžia priesečky. Kresby známok sú humorne ladené a doplnené vtipnými a veselými nápsmi (Nakřm ho!, Narodil som sa!, Vela šťastia!, Zalej ich!, Tak Ťa mám rád!). Autorkou známok je D. Magyová ■ Dňa 24. júna 2002 bola vydaná tohtoročná, v poradí už 2. časť emisie **Umenie**, ktorú Maďarská pošta začala vydávať minulý rok. Vydané dve známky sú venované umelcom z konca

19. a začiatku 20. storočia - maliarovi K. Ferenczemu (1862-1917), predstaviteľovi maďarského impresionizmu (na známke je reprodukcia jeho obrazu Vrháč kameňa z roku 1890) a sochárovi F. Medgyessyemu (1881-1958), autorovi vyše 400 sochárskych diel (na známke je vyobrazená socha Tanečnica z roku 1932). Známký majú 62 Ft a 188 Ft. Na

vytvorení emisie spolupracovala grafička O. Karaová a fotograf T. Mester. Náklad: 150 tisíc sérií ■ Ďalšie tri známky z 24.6.2002 boli vydané ako I.časť emisného radu venovaného pamiatkam, ktoré sú zapísané do **zoznamu svetového kultúrneho dedičstva UNESCO**. Prvá z nich (100 Ft) zobrazuje časť hradného komplexu Budína, ktorý bol do zoznamu zapísaný v roku 1987. Ten istý rok bola do zoznamu zapísaná aj iná pamiatka - ľudová architektúra z Nográdskej oblasti (Hollókő) zobrazená na známke (150 Ft) pod múrmi stredovekého hradu. Na tretej známke (180 Ft) je zobrazená kvapľová jaskyňa v Aggtelek, ktorá bola do zoznamu zapísaná v roku 1995. Autor výtvarných návrhov: P.Varga. Náklad: 200 tisíc sérií □ vkn

Rakúsko: ZOO, Plyšoví medvedíci, Sklenený pokál a Stolička design Austria

V júni Rakúska pošta vydala štyri emisie. Prvá emisia je venovaná zvieratkám. Svetoznáma **zoologická záhrada vo viedenskom Schönbrunne** má v tomto roku 250 rokov trvania. Jej počiatky spadajú do roku 1752, kedy rakúsky architekt F.Hohenberg za podpory cisárovnej Márie Terézie a jej manžela, vypracoval projekt tejto zoologickej záhrady. Budovanie záhrady trvalo až do roku 1799, keď bola otvorená pre verejnosť. Prežila so značnými ťažkosťami dve svetové vojny, ale nezanikla. Dnes tu žije

više tritisíc druhov zvierat. K 250.výročiu Rakúsko vydalo hárček so štyrmi známkami (0,51, 0,58, 0,87 a 1,38 €). Zložitú kompozíciu kresieb zvierat vypracoval A.Tuma, rytinu vyhotovil W.Seidel ■ **Plyšoví medvedíci**, obľúbená hračka detí na celom svete, oslávili v lete tohto roka svoju storočnicu. Vymysleli ich R. a M.Steiffovci, výrobcovia mnohých hračiek a získali si nimi svetovú slávu. O ich popularitu sa do značnej miery zaslúžil aj prezident USA Teodor Roosevelt, ktorý

ich v roku 1902 rozdal ako spomienku účastníkom polovačky, kde medvedíkov podľa krstného mena prezidenta nazvali Teddy (pri tejto príležitosti prezident priateľsky vyhlásil ochradu medveda v amerických lesoch). Rakúsko si toto jubileum pripomenulo známkou 0,51 € (návrh A.Böcskő) ■ **Sklenený pokál** krásne zdobený zlatými a emailovými motívmi a veľkovoždským znakom tirolského člena habsburskej rodiny, je vyobrazený na známke 1,60€ na emisii venovanej umeleckým dielam. Pokál pochádza zo 16.storočia a je dielom talianskeho sklárskeho majstra A.Montana, ktorého pre túto prácu získal tirolský veľkovožd Ferdinand II. v Benátkach. A.Montana pokál vyhotovil v rakúskej sklárni v Innsbrucku v rokoch 1582-1590. Po storočia bol pýchou veľkovoždského zámku v Ambrase, dnes je v Umelecko-historickom múzeu vo Viedni. Návrh známky vyhotovil P. Sinawehl, autorom rytiny je K. Leitgeb ■ Posledná júnová známka je venovaná štvrtstoročiu tradície

Thonet Stuhl No.14, 1860
Designer: Michael Thonet

nábytkárskej firmy Thonet, ktorá priniesla na trh stoličku nového tvaru. Stoličky boli vyhotovené z tenkých hladko opracovaných drevených tyčí, upravených do charakteristického obľúbeného tvaru. Stoličky sa stali obľúbenými v kanceláriách i domácnostiach a ich štýl, ktorý dostal názov *designaustria*, prevzali mnohé nábytkárske firmy v Rakúsku i Nemecku. Jedna z prvých stoličiek firmy Thonet je na známke 1,38 € (návrh známky R. Sabolovic) ☐ Zc

ratelia mali možnosť získať zaujímavé letecké celistvosti, - ved preprava zásielok vojenskými lietadlami je udalosť naozaj výnimočná.

☐ Jozef Korený

SPRÁVY · OZNAMY

■ Príležitostné lety SIAD 2002

Pri príležitosti Medzinárodného leteckého dňa SIAD 2002 Bratislava (8.-9.6.2002) bola pripravená mimoriadna preprava poštových zásielok z Bratislavy do Kuchyne, na Sliac, do Prešova a Košíc. Na preprave, ktorá sa uskutočnila po ukončení leteckého dňa 10.6.2002, sa spolu s ďalšími organizáciami podieľal Slovenský letecký zväz M.R.Štefánika v Trenčíne (SLZ).

Podané zásielky boli opečiatkované príležitostnou pečiatkou MEDZINÁRODNÉ LETECKÉ DNI / LETISKO M.R.ŠTEFÁNKA / SIAD 2002 8.-9.6.2002 / BRATISLAVA 21 - 8.6.2002 v čiernej farbe. Zásielky do jednotlivých miest mali nasledujúce potvrdzovacie pečiatky (kašety) a prichodzie poštové pečiatky:

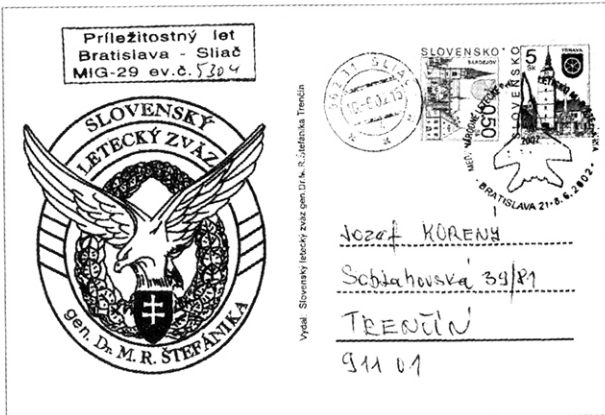
Bratislava-Kuchyňa - Trojriadková potvrdzovacia pečiatka čiernej farby s textom PRÍLEŽITOSTNÝ LET / BRATISLAVA-KUCHYŇA / L- 410 FG ev. č. 1521, prichodzia pečiatka 901 01 MALACKY / 10. 6. 02 - 16 / 1.

Bratislava-Sliac - Trojriadková potvrdzovacia pečiatka v rámci (čierna) s textom PRÍLEŽITOSTNÝ LET / BRATISLAVA-SLIAC / MIG / 29 ev. č. 5304 (ev. číslo 5304 bolo dopísané ručne), prichodzia pečiatka 962 31 SLIAC / 10. 6. 02 - 15 / 4.

Bratislava-Prešov - Trojriadková potvrdzovacia pečiatka v rámci (čierna) s textom PRÍLEŽITOSTNÝ LET / BRATISLAVA-PREŠOV / Mi-24 ev. č. 0832 (ev. číslo 0832 bolo dopísané ručne), prichodzia pečiatka 080 01 PREŠOV 1 / 10. 6. 02 - 12 / 36.

Bratislava-Košice - Trojriadková potvrdzovacia pečiatka v rámci (čierna) s textom PRÍLEŽITOSTNÝ LET / BRATISLAVA-KOŠICE / L-39 BIELE ALBATROSY, prichodzia pečiatka 040 01 KOŠICE 1 / 10. 6. 02 - 16 / 1.

Na propagáciu tohto podujatia SLZ vyhotovil príležitostné listky s prítlačou znaku svojej organizácie (na obr.). Zbe-

■ 60. výročie Vojenskej padákovskej školy Príležitostný let Trenčín-Nitra

Na základe rozhodnutia MNO vznikla v roku 1942 v Trenčíne prvá vojenská padáková škola na Slovensku. Zriadená bola v rámci Slovenských vzdušných zbraní pri Leteckej škole v Trenčianskych Biskupiciach.

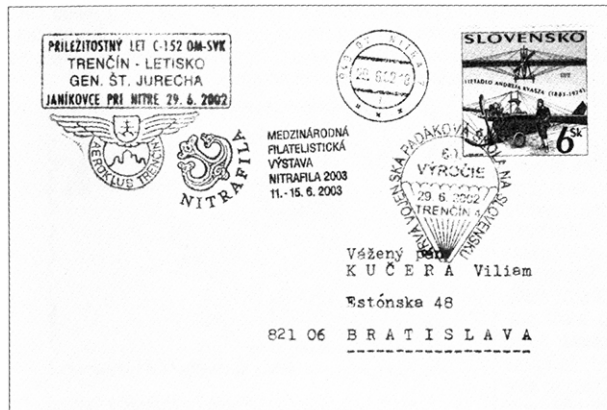
V škole boli pripravovaní prví inštruktori a padákoví strelci, ktorí mali tvoriť základ pre budúcu bojovú parašutistickú jednotku. Do školy sa prihlásilo 204 uchádzačov, ale len 11 z nich dostalo povolávacie listky s nástupom 1. 11. 1942. Veliteľom padákového oddelenia školy leteckého dorastu sa stal nadporučík Juraj Meško. V období od 10. júna až 8. júla 1943 absolvovala skupina tejto školy parašutistický výcvik v Nemecku v meste Witt-stock-Dosse. Letecká škola sa 18. 8. 1943 presťahovala do Banskej Bystrice, aby sa v Trenčíne vytvoril priestor na výrobu lietadiel JU 87D Stuka. Výcvik parašutistov začal pozemnou prípravou, pokračoval na trénažeroch na výšky z lietadiel JU 52 a He 111, ako aj balením padákov. Prvé zoskoky vojenských parašutistov sa uskutočnili 15. 10. 1943 na letisku Tri Duby. Padákoví strelci skákali v Žiline, Zvolene, Bratislave a Trenčíne. Od 1. 4. 1944 bol zriadený druhý kurz pre 43 frekventantov. Od 1. 4. 1944 škola bola preložená do Zvolena.

Po vzniku SNP Vojenská padáková škola bola určená na výkon strážnej služby a na obranu letiska Tri Duby. Bola premenovaná na rotu parašutistov v rámci 1.československej armády na Slovensku. Bojovala proti nemeckým jednotkám na úsekoch Jasenovo, Rudno, Gajdel-Kláštor pod Znievom a Sv. Kríž nad Hronom. Zranených odvliezli lietadlá Červenej armády na sovietskú stranu, kde po vyliečení vstúpili do 1.československej zmiešanej leteckej divízie. Po potlačení SNP Nemci dňa 12. 11. 1944 pod Šajbou časť rotu zajali. Časť bojovala v partizánskych jednotkách a niektorí sa dostali do zajateckých táborov v Nemecku. Po vojne sa niektorí absolventi školy podieľali na rozvoji športového parašutizmu na Slovensku.

K 60. výročiu Vojenskej padákovskej školy sa 29. 6. 2002 na pošte Trenčín 4 použila príležitostná pečiatka. Na Letisku gen.Štefana Jurecha v Trenčianskych Biskupiciach sa tento deň konala spomienková slávnosť spojená s besedou a výhladkovými letmi. V rámci slávnosti sa uskutočnila aj **mimoriadna letecká preprava listových zásielok Trenčín-Nitra**. Frankatúra na zásielkach bola opečiatkovaná uvedenou príležitostnou poštovou pečiatkou zelenej farby. Zásielky majú zelené odtlačky potvrdzovacej pečiatky (kašety) obdĺžnikového tvaru,

s rámčekom a štvorriadkovým textom: PRÍLEŽITOSTNÝ LET C-152 OM-SVK / TREŇČÍN - LETISKO / GE.ŠT.JURECHA / JANÍKOVCE PRI NITRE 29.6. 2002. Ďalej nesú odtlačky čiernej farby AEROKLUB TREŇČÍN a propagačný kašet NITRAFILA / MEDZINÁRODNÁ / FILATELISTICKÁ / VÝSTAVA / NITRAFILA 2003 / 11.-15.6.2003. Prílet zásielok sa potvrdzoval dennou poštovou pečiatkou 949 07 NITRA 7 / 29.-6.02 18 / 1.

Príležitostný let sa uskutočnil lietadlom typu Cesna C-152, ktorý pilotoval p.Holčík (časť zásielok aj podpísal). Niekoľko zásielok bolo prepravených aj pri späťletnom lete. Tie majú rovnaké odtlačky zelenej potvrdzovacej pečiatky a modrého propagačného kašetu NITRAFILA 2003 - chyba však na nich prichádza poštová pečiatka v Trenčíne.

Ešte časové údaje mimoriadneho letu 29.6.2002: Odlet z Trenčína 17.00 hod., prílet do Janíkoviec 17.30 hod., odlet z Janíkoviec 18.15 hod., prílet do Trenčína 18.45 hod. Prepravených bolo aj niekoľko poštových lístkov s prítačkom k tomuto jubileu (pozri rubriku NEÚRADNÉ PRÍTLAČE) □ **Jozef Korený**

■ Detské návrhy poštových známok

Začiatkom školských prázdnin 29. júna 2002 sa už ôsmy raz „otvorili brány“ výstavy návrhov detí a mládeže na poštové známky v priestoroch Mestskej knižnice K. A. Medveckého v Detve. Výstavu otvorila riaditeľka knižnice Eva Chlebová privítaním primátora mesta Ing. Jána Šufliarskeho, vedúceho Poštového múzea Dr. Štefana Kollára a ďalších prítomných.

Tohtoročné návrhy boli usporiadané do dvoch tematických okruhov: (1) Rozprávky a ich hrdinovia a (2) ochrana prírody a turistika. Rozprávkové námety boli doplnené malou ukážkou poštových známok s rozprávkovými motívmi, ktoré mali v predstihu pripomenúť 175. výročie významného slovenského rozprávkára Pavla Dobšinského (1828-1895) a možno aj podniknúť kompetentné miesta na vydanie poštovej známky k tomuto jubileu. Do druhého okruhu výstavy bol zahrnutý aj súbor farebných fotografií J.Maceka pod názvom „Návraty domov“, zachytávajúce život a krásy prírody Podpoľania. Výstava, ktorá trvala do 31.júla, sa tak stala, spolu so samostatnou výstavou drevorezieb ľudového umelca J. Čipčalu z Hriňovej v Podpoľanskom múzeu, súčasťou tohtoročných Folklorných slávností pod Polanou □ šjp

■ 7.návšteva Svätého Otca Jána Pavla II. v Poľsku

Pri príležitosti siedmej návštevy pápeža Jána Pavla II. v Poľsku (16.-19.augusta 2002), poľská poštová správa vydala 5.augusta dve príležitostné známky a 16.augusta háčček. Bol pripravený aj rad iných zberateľských materiálov, ktoré budú asi najviac zaujímavé pre členov

slovenského Spoločenstva Sv.Gabriel. Vo viacerých mestách sa budú používať rôzne príležitostné pečiatky, príležitostné nálepky a budú organizované aj mimoriadne prepravy zásielok.

Například jedna z nich bola príležitostná preprava zásielok autom 16. augusta 2002 na trase Krakow - Kalwarie Zebrzydowska - Wadowice (miesto narodenia Jána Pavla II.). Na zásielky na túto prepravu boli pripravené

aj nálepky vydané v háččekovej úprave. Do slávnostného programu počas pobytu Jána Pavla II. prispeli aj poľskí filatelisti - v Krakove usporiadali národnú a v meste Libiáž oblastnú filatelistickú výstavu (z veľkého množstva pripravovaných materiálov sme na úžasnú vybrali iba niekoľko - pozn. red.) □ **Jan Malik, Krakov**

Súťaž o KVET ZBERATEĽA (8)

Vyhodnotenie júnového (6.) kola:

Na prvú otázku (ľudový názov púpavy lekárskej) sme dostali veľmi zaujímavé odpovede. Z 51 odpovedí najväčšiu skupinu tvorili odpovede, že iný názov ako púpa-va nepoznajú (14). Traja súťažiaci uviedli názov **Pupava**, teda s krátkym **u** (Bukovec pri Myjave, stredný Šariš, Abov). Šesťkrát sa objavil názov **Pumpava** (Zemplín - Trebišov, okolie Banskej Bystrice, Liptovská Sielnica, Veľké Leváre). Z dedinky Melek pri Vrábľoch pochádza milý názov **Pumpumpava**. Z viacerých názvov je cítiť vplyv z iných jazykov - češtiny **Pampeliška** (Žarnovica, obec Klak, Turiec), nemčiny **Pömpava** (Veľká Franková, Goralská oblasť), **Pumpe** (Nitrianske Pravno), maďarčiny **Pin**, **Pinpava**, **Pimpó** (Štúrovo, Komárno, Horný Gemer). Viackrát sa objavil aj názov **Mlieč** alebo **Mléc** (Záhorie, Malacky, Považie, Považská Bystrica). Názvy, ktoré boli čerpané z etnografických materiálov alebo z atlasu liečivých rastlín bez uvedenia lokality, neuvádzame. Z odpovedí však uvádzame ešte ďalšie, niektoré veľmi pekné názvy púpavy: **Púpel** (Zemplín - Strážske), **Žitohľavok jarný** (Hnúšťa), **Slimák** (Dubnica, Valaská Belá), **Dmuchačiek** (Ždiar), **Oduvanec**, **Oduvanček** (Snina, Stropkov), **Pumprlica**, **Pampuška**, **Májik**, **Košinec** (Brezová pod Bradlom a okolie). Túto malú prehliadku ukončíme názvom **Púpavka slniečková**, ktorú nám poslala pani Ondrišáková s poznámkou, že názov pochádza z okolia Zlatých Moraviec a používali ju ešte ako deti, keď z nej robili venčeky... Za všetky odpovede ďakujeme! Bolo ich menej ako v predchádzajúcich kolách, ale o to viac stáli za to, či nie?

Na 2. otázku (ktorý článok sa v júnovom čísle Zberateľa najviac páčil), účastníci svojimi hlasmi určili nasledovné poradie: 1. miesto získal článok **E. Lechnerovej: Imperátor a tie druhé...** (10 hlasov), 2. miesto článok **J. Pišu: Československé perliny 1938-1948**, o 3.-4. miesto sa delia dva články - **E. Minarovičovej: Z histórie zberateľstva a záujmu o numizmatické pamiatky** a 6. pokračovanie seriálu **A. Urminského: Námetové variácie na pohľadniciach** (po 7 hlasov). Na piatom mieste sa umiestnil príspevok **S. Zrubca: Výstava BRATISLAVA 1937 po 65 rokoch** (5 hlasov). Na ďalších šiestich miestach sa umiestnili príspevky s 1 až 2 bodmi.

Z 51 súťažiacich ako výherca 250-korunovej nákupnej poukážky bol vylosovaný pán **Milan Andrejko** zo Strážskeho. Prémium - prvú pamätnú slovenskú 100-korunovú mincu z r. 1993 vyhrala pani **Marta Pazderáková** z Michaloviec. Výhercom srdečne blahozeláme!

Augustové (8.) súťažné kolo:

Na obálke vyobrazený rododendrón dnešnú prvú súťažnú otázku len ilustruje:

1. **Napište, v ktorom roku bolo založené známe Arboretum v Mlyňanoch?**

2. **Napište názov článku a jeho autora, ktorý sa vám v tomto (8.) čísle Zberateľa najviac páčil.**

Vaše odpovede s poznámkou „Súťaž“ očakávame do **31. augusta 2002**. Dvoch súťažiacich opäť vyžrebujeme a odmeníme. V súťažnom maratone rady súťažiacich pomaly rednú, veríme však, že najvernejší s nami vydržia! Ďakujeme! □ Vaša redakcia

Kongres mladých filatelistov v Bratislave

Konanie Medzinárodnej výstavy poštových známok SLOVENSKO 2002 bolo podnetom na to, aby sa tohtoročný kongres mladých filatelistov a finále 29. ročníka Filatelistickej olympiády konali v Bratislave. Tematické zameranie olympiády na Bratislavu - jej históriu, premeny a perspektívy, boli náplňou činnosti v KMF po celý rok. Po krajských kolách najlepších členovia krúžkov zamierili do SOU pošt a telekomunikácií v Bratislave-Krasňanoch, aby tu od 5. do 7. júla strávili tri dni.

Delegácia krúžkov prišla v početnom zastúpení, žiaľ, až na Bratislavu, ktorá v olympiáde mala len jedného súťažiacieho, čo je na hlavné mesto veľmi málo. Ani mestská komisia mládeže sa pre zaneprázdnenosť jej členov nepodieľala na príprave kongresu.

Kresba Kataríny Tomáškovej z Dolného Kubína

Prvý deň pobytu delegácie využili na prehliadku mesta, návštevu výstavy v SNM a program ukončili malou burzou. Druhý deň ráno po otvorení kongresu začala olympiáda písaním filatelistických testov a potom nasledovala tvorba minixonátov na danú tému. Hodnotiacia porota v zložení J. Oško, J. Rancáč a N. Feiner mala čo robiť, lebo kvalita a úroveň prác súťažiacich boli veľmi rozdielne a popravde povedané, nie všetky boli na očakávanej úrovni slovenského finále. Niektoré závery a dôsledky pre ďalšie ročníky olympiády musí KMF ZSF uviesť na správnu mieru už v najbližšom školskom roku.

Na výstave SLOVENSKO 2002 bol Deň FEPA a mládeže, a tak po obede sa všetci účastníci presunuli sem. J. Maniaček a G. Nevrlová tu s deťmi z bratislavského krúžku D. Schmidtovej organizovali pre deti niektoré aktivity, najmä malovanie bratislavských motívov v podobe známok. Večer tradične patril voľnej zábave a hrám.

Tretí, posledný deň po raňajkách a splnení prozaických povinností - zbalení vecí a uprataní izieb - mal na programe iba hodnotenie. Najviac medailových miest získali stredoslováci, nasledoval slovenský západ a po nich východ. Deti prevzali ceny (publikácie SPN, filatelistický materiál firmy ZBERATEĽ a ALBUM). Keď sme si mysleli, že všetko bude utekať na vlaky domov, mylili sme sa. Program neoficiálne pokračoval návštevou medzinárodnej burzy a prakticky všetky delegácie sa znova stretli na výstave - veď taká príležitosť vidieť špičkové exponáty sa neoddá každý deň.

Teda: Koniec to vlastne nie je. Lebo horúce prázdninové dni (prvý raz bol kongres počas nich!) preletia veľmi rýchlo a bude tu september, a s ním opäť začiatok práce v krúžkoch ... □ **Ján Mička**

Vážený pán
Anton Kuhlánek, Račianska 17, Bratislava

Podakovanie

Komisia mládeže ZSF Vám osobne a firme ZBERATEL úprimne ďakuje za poskytnutý filatelistický materiál, ktorý sme využili ako odmenu najlepším mladým filatelistom - účastníkom Filatelickej olympiády počas Kongresu mladých filatelistov.

Váš dar, rovnako ako vlni, prispel k úspešnému priebehu podujatia a v mene detí Vám ešte raz ďakujem. Dokázali ste v praxi, že Vám záleží na mládežníckej filatelii, preto Vám želáme veľa úspechov a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu.

Ján Mička, predseda KM ZSF

Kresba Alenky Urbanovej z Popradu

50 rokov esperantského tábora

Letný esperantský tábor na Striebornej zátoke pri dedine Lančov, okres Znojmo v Českej republike, oslavuje v tomto roku 50 rokov svojho trvania. Pri zrode tohto tábora (vtedajšom nelahkom období päťdesiatich rokov) stál klub esperantistov v Třebíči, na čele s jeho predsedom, učiteľom a neskôr riaditeľom základnej školy Pavlom Sittauerom. Za toto obdobie prešlo táborovými kurzami medzinárodného jazyka esperanto tisíce účastníkov z rôznych kútov sveta.

Pri tomto jubileu Česká pošta používa od 20. júna 2002 na poštovom úrade Třebíč 1 príležitostný štoček výplatného stroja. Autormi štočka je tradičná pražská dvojica Ing. Karel Kuča a Karel Pavlíček □ vha

Nové ceny za poštové služby vo vnútroštátnom styku v ČR

Od 1.9.2002 dochádza v Českej republike k úprave poštovného vo vnútroštátnom styku. Úprava sa týka všetkých základných cenových skupín - za prepravu listov

vých zásielok, balíkov i peňažných poukázok. Niekoľko príkladov z najviac používaných služieb.

Cena za prepravu štandardnej listovej zásielky sa zvýši z terajších 5,40 Kč na 6,40 Kč. Štandardná listová zásielka sa od ostatných líši tým, že má také rozmery, ktoré umožňujú jej spracovanie v automatizovaných triediacich strojoch: Minimálny formát 90 x 140 mm, maximálny formát 122 x 237 mm, maximálnu hrúbku 5 mm a hmotnosť do 20 g. Poštovné za neštandardnú listovú zásielku do 20 g bude 8 Kč (doporučené 17 Kč), do hmotnosti 50 g bude 10 Kč (R 20 Kč), do hmotnosti 200 g bude 12 Kč (R 22 Kč) atď.

Poplatok za obyčajný balík do hmotnosti 2 kg od 1. septembra bude 26 Kč, do hmotnosti 5 kg bude 30 Kč, do hmotnosti 10 kg bude 40 Kč a do hmotnosti 15 kg bude 50 Kč. Poplatok za poukázanie peňazí najčastejšie používanou poukážkou druhu „C“ do sumy 200 Kč bude 16 Kč, do 5000 Kč bude 24 Kč a za sumu do 50 tisíc Kč bude 34 Kč □ vkn

POSTFILA k filatelistickým podujatiam

Česká pošta prostredníctvom svojho obchodného a propagačného oddelenia POSTFILA, zabezpečuje vydanie poštových lístkov s prílohou k všetkým významnejším medzinárodným filatelistickým podujatiam. V tomto roku boli vydané už štyri lístky (MÜNCHEN 2002, ESSEN 2002, KOREA 2002 a RICCIONE 2002), ďalšie štyri sa pripravujú (30.8.2002 AMPHILEX 2002, 25.10.2002 SINDELFFINGEN 2002, 22.11.2002 BERLIN 2002 a 29.11.2002 MONACO 2002). Všetky lístky majú nominálnu hodnotu 9 Kč, ich predajná cena je 14 Kč □ (R)

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

Pavol Hallon so zlatým diplomom

Osobnosť MVDr. Pavla Hallona, nositeľa Čestnej ceny ZSF a zlatého Čestného odznaku ZSF, netreba filatelickej verejnosti osobitne predstavovať. S jeho menom je spojená činnosť v najvyšších zväzových orgánoch, znalecká, jurymanská, vystavovateľská i publikačná činnosť a rad ďalších aktivít v rôznych oblastiach spoločenského života, ktoré dlhé roky vykonával popri svojom povolaní veterinárneho lekára na Záhorí.

Nedávno sa nám dostala milá a potešujúca správa o tom, že 27.6.2002 Veterinárna fakulta v Brne pri príležitosti 50. výročia promócie udelila MVDr. P. Hallonovi Zlatý diplom veterinárneho lekára za dlhoročnú úspešnú veterinárnu prax.

Blahoželáme! Máme radosť z tohto ocenenia a želáme MVDr. P. Hallonovi pevné zdravie, veľa radosti zo zberateľských úspechov a veku primerané ďalšie aktivity v prospech organizovanej filatelie na Slovensku, najmä však na milovanom Záhorí □ Jozef Soukup

Ervín Smažák - 60 rokov

ERVO - pod touto značkou je známy ERVÍN SMAŽÁK, zberateľ, neúnnavný organizátor filatelistických podujatí, usilovný vydavateľ, bývalý aktívny športovec, propagátor olympijských ideí. V roku 1992 založil firmu, ktorá v nasledujúcich rokoch výrazne ovplyvnila filatelistický život na Slovensku. V roku 1994 inicioval v spolupráci so Slovenským olympijským výborom založenie Slovenskej

spoločnosti olympijskej a športovej filatelie a doteraz je dušou tejto aktívnej námetovej skupiny. Povedané športovou terminológiou, pri svojom „tahu na bránku“ získal nielen mnoho priaznivcov, ale svojou razanciou aj svojich nepriajníkov. Pričinil sa však o množstvo príležitostných poštových pečiatok a celín. Nie každý musí súhlasiť s ich počtom či úroveň, ale treba uznať, že tieto doklady často veľmi vhodne zapĺňajú biele miesta v našich zbierkach pri dokumentácii športovej histórie. Je neodškriepiteľným faktom, že technickým spracovaním výrazne poštvoval kvalitatívnu úroveň prítačí na poštových lístkoch a obálkach.

Najlepším dôkazom toho je jeho úzka spolupráca so Slovenskou poštou, š.p., na realizácii oficiálnych prítačí najmä v poslednej dobe. Verejnosti často nie je známe, že Ervín SMAŽÁK stál pri zrode nejednej športovej známky alebo celiny, ktoré pomáhal zabezpečiť neraz v rekordne krátkom čase – posledným dokladom toho sú vydania „Majstri sveta v ľadovom hokeji“.

Bohatú vydavateľskú činnosť svojej firmy završuje zatiaľ posledná publikácia, katalóg „Slovensko 1993-2002“. Svojimi dvoma exponátmi „Hádzaná“ a „Zimné olympijské hry“ na filatelických výstavách nielen propagoval krásu športu, ale na druhej strane sa často pričinil aj o účasť slovenských športových exponátov zojev kolegov na mnohých filatelických výstavách. A filatelické výstavy spolu so svojimi spolupracovníkmi aj organizoval - nikto nepochybuje, že má hlavnú zásluhu na špecializovaných filatelických výstavách OLYMPFILA '96 a SLOVOLYMPFILA 2000. Najposlednejším príkladom v tejto oblasti je jeho výrazný podiel na úspechu Medzinárodnej výstavy poštových známok SLOVENSKO 2002. Jeho aktivity pri propagácii športu ocenil aj Slovenský olympijský výbor udelením svojho najvyššieho vyznamenania III. stupňa.

Jubilantovi želáme hlavne veľa zdravia a síl pri realizácii množstva dobrých námetov v aktívnej činnosti pre filateliov □ Pavol Ondráška

Diplom MO Jozefovi Korenému

Tohto roku sa uskutočnil už 5.ročník ankety Vojský čin roka, ktorú Ministerstvo obrany Slovenskej republiky vyhlasuje v kategórii kolektívov a jednotlivcov. Medzi siedmimi kandidátmi na udelenie titulu Laureát ankety VOJENSKÝ ČIN ROKA 2001 v kategórii jednotlivcov bol aj nadpráporčík vo výslužbe Jozef Korený z Trenčína. Diplom za nomináciu v ankete mu udelil Jozef Stank, minister obrany SR.

Nominačná listina uvádza, že J.Korený v Dome armády SR v Trenčíne zorganizoval výstavu a prednášku pod názvom „Slováci v misiách OSN a operáciách za mier“, na Národnej výstave v Žiline vystavoval exponáty o misiách OSN, uverejnil informačné články o pôsobení Slovákov v misiách OSN v spravodaji ARGE MILITARIA AUSTRIACA, v bulletinu PS ASR a v OBRANE, a na zvidi-

tenenie Armády Slovenskej republiky podpísal dohodu s ARGE MILITARIA AUSTRIACA vo Viedni.

K vysokému oceneniu aktivít Jozefovi Korenému srdečne blahoželáme a do ďalšej záslužnej práce mu želáme veľa ďalších úspechov! V ocenení výsledkov jeho práce vidíme aj vysoké uznanie modernej filatelii, prezentovanie príkladu ako môže byť zberateľstvo v kontexte so spoločenskými dňami. Sme radi, že z oblastí svojej zberateľskej činnosti J.Korený viackrát informoval aj čitateľov nášho časopisu (napríklad v rozsiahlom článku Slováci v misiách OSN a vojenských operáciách za mier, Zberateľ 2000, č.7-8, s.51-56) □ Redakcia

Karol Milan - päťdesiatnikom

Dňa 25.augusta 2002 si pripomenie svoje jubilejné narodeniny plpk. v zálohe Ing. Karol MILAN, rodák z Liptovskej Tepličky, člen Klubu filateliov 52-19 pri Dome armády Trenčín. Členom klubu je od roku 1977, o rok už bol zvolený za člena výboru a v rokoch 1988-1992 vykonával funkciu predsedu klubu. Svoje organizačné schopnosti a nevšednú ochotu od roku 1986 dodnes preukazuje aj ako správca skladu výstavného zariadenia, keď okrem iného realizoval výstavbu nového skladu v obci Soblahov a zabezpečil presťahovanie výstavného zariadenia zo Zamaroviec - a to bez finančného príspevnia ZSF. Ako člen krajského výboru od roku 1984 vykonával gestora pre výstavníctvo a od roku bol súčasne aj vedúci sekcie krajskej teritoriálnej komisie. Od roku 1979 sa aktívne podieľal na príprave trenčianskych filatelických výstav a ďalších podujatí klubu či regionálneho združenia.

Jeho zberateľská činnosť bola zameraná najmä na oblasť námetovej filatelie (napríklad Olympijské hry Moskva 1980). Patrí medzi aktívnych vystavovateľov. V súčasnosti sa venuje námetu Huby. Za jeho dlhoročnú aktívnu činnosť v prospech klubu a rozvoja organizovanej filatelie na Slovensku, bol mu v roku 1998 udelený zlatý Čestný odznak ZSF.

Jubilantovi menom klubu a ZSF ďakujem za všetko, čo pre filateliu doteraz vykonal a do ďalších rokov želim veľa pevného zdravia, rodinnej pohody i veľa pekných chvíľ v kruhu priateľov trenčianskej filatelie □ Jozef Korený

Príloha SLOV-OLYMP v septembri

Dnešné číslo Zberateľa malo mať samostatnú prílohu Spravodaj SLOV-OLYMP, ktorú zabezpečuje Spoločnosť slovenskej olympijskej a športovej filatelie. Pre technické príčiny SSOSP nám prílohu nedodala - spravodaj však bude uverejnený v nasledujúcom, t.jn. septembrovom (9.) čísle. Ďalšie čísla spravodaja v tomto roku by mali byť uverejnené ešte v októbrom (10.) a decembrom (12.) čísle Zberateľa.

Za porozumenie ďakujeme! Redakcia

OKIENKO ŠPECIALISTU

RUBRIKA PRE ŠPECIALIZOVANÝCH
ZBERATEĽOV SLOVENSÝCH
POŠTOVÝCH ZNÁMOK

Miroslav Gerec

Dotlačé výplatných známok v druhom polroku 2001

Predošlý článok o dotlačiach slovenských výplatných známok bol uverejnený v čísle 8/2001. Z druhého polroka 2001 evidujeme 11 dotlačí šiestich našich výplatných známok, výhradne nižších nominálnych hodnôt. Iba dve z týchto dotlačí boli realizované na stroji Wifag 2, ostatné na stroji Wifag 3. Na stroji Wifag 3 sme na konci roka zaznamenali zmenu polohy dátumu tlača a čísla listu: od 14.11.2001 bol pri tlači českej známky č.313 „Tradície českej známkovej tvorby 2002“ dátum posunutý do stredu okraja. Na vysvetlenie - táto známka bola tlačena upravenou tlačovou formou, na ktorej bola v hornej časti úprava pre známkový zošitok a v dolnej časti 30-kusový priehradkový list a číslovač bol posunutý nadol, aby dátum nezasaňoval do okraja zošitka.

Známka **Bardejov 0,50 Sk** bola dotlačená dvakrát: 6.dotlač - Wifag 2, 27.7.2001 a 7.dotlač - Wifag 3, 13.-14.12.2001. Známka **Nitra 2 Sk** bola dotlačená raz: 13.dotlač - Wifag 3, 1.- 2.11.2001. Prekvapujúce a zberateľsky zaujímavé sú dotlačé známky **Banská Bystrica 3 Sk**. 10.dotlač - Wifag 2, 25.- 26.7.2001 aj 11. dotlač - 17.- 18.10.2001 majú spoločné znaky, ktoré zaujmú špecialistov. Prvý raz u tejto známky bol použitý španielsky papier a navyše tlačiareň „netrafila“ správnu farbu a vyrobila ďalší, zelenomodrý farebný odtieň (všetky štyri farebné odtiene tejto známky, ktoré sa doteraz vyskytli sú na obrázku č.1 na druhej strane obálky). Dvakrát bola dotlačená aj známka **Trnava 5 Sk**: 14.dotlač - Wifag 3, 13.- 14.8. 2001 a 15.dotlač - Wifag 3, 30.- 31.10.2001. Na oboch dotlačiach sa nepravidelne (v častí nákladu) vyskytuje nedotlač dlažby námestia, najmä na pravej časti listov. Výrazná nedotlač bola zistená na PL s dátumom 14.8.2001. Najčastejšie dotlačanou bola pochopiteľne známka **Senica 6 Sk**: 5.dotlač - Wifag 3, 30.- 31.8. 2001, 6.dotlač - Wifag 3, 20.- 21.9.2001 a 7.dotlač - Wifag 3, 6.- 7.12. 2001. Zaujímavá je 7.dotlač (už s posunutým číslovačom): v prvom dni sa tlačili dve známky (v prvej časti dňa 6.12.2001 skončila 5.dotlač českej výplatnej známky č.218 „Znamenania zverokruhu - Váhy“) a z druhého dňa sú známe výrazné nedotlače kombinované so slepou tlačou v prvom, druhom a v poslednom stĺpci PL, spôsobené pravdepodobne poruchou nanášania ocelotlačovej farby (obr.č. 2 na druhej strane obálky). Poslednou v zozname je známka **Martin 7 Sk**, ktorej 3. dotlač pochádza zo stroja Wifag 3, z dní 19. a 22.10. 2001.

Nespomenuli sme výplatnú známku hodnoty **5,50 Sk** **Prezident Rudolf Schuster**, ktorá vzhľadom na dostatočnú zásobu iných príležitostných známok tohto nominálu i nákladu vianočnej známky **Bratislavský**

rokový Betlehem, nebola dotlačená. Na všetkých vyššie vymenovaných dotlačiach bol použitý španielsky papier a perforačná zostava s malým priemerom otvorov □ mg

■ Martin 7 Sk - to nie je vynechaná farba!

V uplynulých mesiacoch ma niektorí zberatelia upozornili na výskyt použitých výplatných známok č.124 **Martin 7 Sk** bez ružovej farby. Najprv to bol p.Szaló z Trnavy, ktorý mi internetom poslal obrázok takejto známky (použitej v júni 2001 v Motešiciach), neskôr podobný nález oznámil dr.Dobrovolský z Michaloviec (známka použitá v apríli 2001 na pošte Košice 4). Výstrižok s takouto známkou ponúka na predaj aj popradský obchodník dr. Polan. Konečne, poslednú správu mi sprostredkoval poštový úradník na pošte Dolný Kubín 1, ktorý, keď som sa ho pýtal na odchýlky známok, mi oznámil, že prevzali zásielku s nalepenou známkou Martin bez ružovej farby (dodaj, že známka bola pravá).

Známka bola vydaná 17.júla 1997. Autor a rytec v jednej osobe František Horniak navrhol ružové pozadie známky s postupným pľotňovým prechodom od sýtej pri hornom rámečku, ku svetlej smerom nadol (t.z. iris). O tlači tejto známky sú známe tieto poznatky: Základná tlač prebehla 16.- 17.6.1997 na stroji Wifag 3. Bola vytlačená na vtedy používanom švédskom papieri a perforačné otvory majú veľký priemer. Všetky dotlačé boli tlačene na teraz používaný španielsky papier a perforačné otvory majú malý priemer: 1.dotlač - 24. a 27. 3.2000, Wifag 2, 2.dotlač - 19.- 20.3.2001, Wifag 3, 3. dotlač - 19. a 22.10.2001, Wifag 3 a posledná 4.dotlač - 21.3.2002, Wifag 2. Farebné odtiene, ktoré by signalizovali použitie inej (potenciálne inak citlivej) farby neboli zistené. Známky zo základnej tlače majú v ružovej farbe biele škvrnky, ktoré sú dôsledkom pórovitosti švédskeho papiera, na chladenom španielskom papieri sa tento jav nevyskytuje.

Všetky tri prípady, ktoré som mal možnosť vidieť, mali spoločné to, že ružová farba nechýbala úplne, bola iba veľmi zosvetlená. Pri osvetlení UV-lampou bolo vidieť na miestach, kde by mala byť ružová farba iné sfarbenie ako na miestach, kde by nemala byť (mestský znak, steny kostola, nápis **SLOVENSKO**, okraje). Všetko teda nasvedčovalo tomu, že nejde o výrobnú vadu - vynechanú farbu ale, o úmyselne či neúmyselne odstránenú hĺbkotlačovú farbu.

Predpokladaný spôsob zosvetlenia ružovej farby som overil experimentom. Zo zásob pečiatkovaných známok som vybral dvojpäsky zo základnej tlače a z dotlačí (na reprodukciách ich rozlíšite podľa priemeru perforačných otvorov). Na oboch dvojpäskách som jednu zo známok prekryl zadnou stranou havičky. Potom som obidve dvojpäsky vložil do ďalšej havičky a upevnil ju na okno bytu, kde máme popoludní priame slnečné svetlo. Zmeny boli viditeľné už po niekoľkých dňoch, výsledok máte možnosť vidieť sami (obr.3 na druhej strane obálky). Slnečné svetlo malo vplyv nielen na hĺbkotlačovú farbu, ale aj na luminiscenciu papiera, resp. jeho, ktorá sa u obidvoch papierov, švédskeho i španielskeho, znižila.

Tento spôsob odstránenia farby určite neprekvapí pravidelných návštevníkov žilinskej predajne „Temafila“, kde sú vo vývesnej skrinke podobne vyblednuté nové

slovenské i české známky. Nie je vylúčené že ružovú farbu možno odstrániť aj iným spôsobom, napr. vykúpaním v nejakej chemikálii alebo pracom prostriedku. Teda, ak sa aj vy stretáte s touto alebo podobnou odchýlkou - pred „výhodnou kúpou“ najprv zväžte, či nejde len o vylebnutú, čiže poškodenú známku.

☐ gerec.miro@pobox.sk

■ Zúbkovanie známkov tlačných oceľotlačou z plochých dosiek

V dnešnom voľnom pokračovaní seriálu o tlačí nových slovenských známkov sa budeme zaoberať zúbkovaním známkov tlačných v malých tlačových listoch oceľotlačou z plochých dosiek (OTp) a kombináciou ofsetu a OTp. Pozrieme sa aj „na zúbok“ vychýlenému otvoru na háčreku **A. Dubček** (246), o ktorom bola informácia v čísle 4/2002 Zberateľa [1]. Tento vychýlený otvor objavil už v minulom roku Ing.M.Kulich na PL Krásy našej vlasti - Archeologické lokality (231-232) a predošleme, že sa vyskytuje aj na ďalších známkach a háčrečkoch. Niektoré detaily článku boli konzultované so zodpovedným pracovníkom Poštovej tlačiarne cenín v Prahe, Miroslavom Vodřichom.

Podmienkou ozúbkovania známkov je, aby jednotlivé známkové alebo kupónové polia svojím formátom a vzájomnými vzdialenosťami zodpovedali zvolenej perforačnej zostave. Inými slovami - ak sa rozhodne, že známka má byť perforovaná, tak sa vyberie perforačná zostava s vyhovujúcim formátom známkov a podľa nej je jednoznačne určené rozmiestnenie známkov na tlačovej forme. Zaužívajúc spôsob perforovania, ako je popísaný ďalej, presne stanovuje rozmiery tlačových listov (TL), orientáciu priehradkových listov (PL) alebo háčrečkov na nich a vzdialenosti perforovaných známkov od okrajov.

Perforovanie je jednou z posledných výrobných operácií. Vstupom do tejto operácie sú tlačové listy s hotovou a usušenou tlačou všetkých farieb. Na hornú časť TL sa tlačia známky, dolná slúži na ručnú manipuláciu (vkladanie a vyberanie z tlačového stroja, ukladanie na podložky pred sušením, vkladanie do perforátora) a po odstrihnutí končí v odpade. Obvyklý rozmer TL - pre v súčasnosti používané tlačové stroje Waite - je 165x 235 mm, výsledný priehradkový list má obvykle rozmery 165x 108 mm. TL pre stroj Heim s dvojnásobnou tlačovou plochou, ktorý sa dnes už nepoužíva, mal rozmery 165x 325 mm a v jeho hornej časti boli dva PL nad sebou.

Postup perforovania je nasledovný: Vezmú sa obvykle 4 TL otočené obrazom nahor a „na doraz“ sa vložia do špeciálneho rámečka, jednotlivé TL sa musia vzájomne kryť. Rámeček sa vloží do perforátora a stroj jedným úderom vytvorí rámcovú perforáciu - razníky z hornej časti perforačného nástroja prejdú do otvorov matrice v dolnej časti a pritom v papieri vyseknú otvory. Následne sa rámeček vyberie a z neho sa vyberú perforované TL. Tlačové listy zo stroja Heim sa perforovali pomocou zarážok - najprv dolný PL, po posunutí rámečka na druhú zarážku horný PL.

Možnosti vzniku výrobných chýb perforácie sú veľmi obmedzené. Aj preto sa s nimi v zberateľskej praxi stretávame veľmi zriedkavo. Niektoré okolnosti, za ktorých môžu vzniknúť vymenujeme:

● TL je užší ako rámeček a je v ňom uložený šikmo - vznikne mierne naklonená (šikmá) perforácia.

● Úder perforátora bol omylom vykonaný bezprostredne dvakrát za sebou - vznikne dvojitá perforácia s posunom o desiatiny milimetra (otvory sú elipsovité, zúbky stenčené).

● TL nebol vložený do rámečka na doraz - v závislosti od vzdialenosti vznikne posun zúbkovania alebo len decentrovaný známkov.

● Teoreticky - TL bol do rámečka vložený v obrátenej polohe (obrazom dolu) - dôsledkom by bolo obrátené rámcové zúbkovanie (prezúbkované zo zadnej strany), ktoré by malo byť zároveň posunuté, pretože známky nemusia byť a nie sú umiestnené voči okrajom TL symetricky.

Na ozúbkovanie nových slovenských známkov bolo doteraz použitých päť základných rámcových perforačných zostáv (číslované sú chronologicky):

- 1 ● pre 2 x 3 známky formátu 30,75 x 44,50 mm, rozmer perforácie 11% ,
- 2 ● pre 2 x 4 známky formátu 30,75 x 44,75 mm, rozmer perforácie 11% : 11%,
- 3 ● pre 20 známkov formátu 27,25 x 22,30 mm, rozmer perforácie 11%,
- 4 ● pre 10 známkov formátu 27,40 x 33,80 mm, rozmer perforácie 11%,
- 5 ● pre 2 x 3 známky formátu 30,75 x 45,00 mm, rozmer perforácie 11% : 11%

Odmontovaním niektorých razníkov (perforačných ihl) možno tieto základné zostavy modifikovať podľa konkrétnej potreby a vytvoriť násobky formátov známkových polí alebo ponechať niektoré polia bez zúbkovania. Použitie základných a odvodených perforačných zostáv na nových slovenských známkach je v **tabuľke č. 1**.

Tlačiareň vlastní viacero perforačných zariadení a má priradené aj viacero rovnakých nástrojov (perforačných zostáv). Vzájomne ich môžeme rozlíšiť pomocou odchýlok - vychýlených perforačných otvorov. Ten, na ktorý upozornil V. Šveda [1] sa nachádza v základnej zostave č. 3 medzi ZP 14-15 (obr.č. 4 na druhej strane obálky). Táto zostava bola použitá na československých známkach **Krásy našej vlasti - Kriván a Ríp** (2983-4) (obr.č.5 na druhej strane obálky, kde sa súčasne nachádza perforačná chyba - vynechaný otvor medzi ZP 12-17). Na slovenských známkach bola zostava č.3 použitá len v modifikovanej podobe.

V **tabuľke č.2** uvádzame prehľad známkov, na ktorých sa vychýlený perforačný otvor vyskytuje, alebo ešte môže byť objavený. Obidva varianty perforácie na háčrečkoch **Krásy našej vlasti - Nitra** (148) a **A. Dubček** (246) reprodukuje na obr.č. 6 a 7 na druhej strane obálky.

Okrem vychýlených otvorov sa zostavy môžu odlišovať aj priemerom otvorov. V špecializovaných katalógoch sú rozdiely priemerom perforačných otvorov uvedené len pri emisii **Ochrana prírody - Huby** (128-130). Viacerí zberatelia poukazujú na nekatologizované rozdiely napríklad na známke Slovenský štátny znak (1) alebo na známkach emisného radu Umenie. V tejto súvislosti je zaujímavé zistenie, že priemer otvorov závisí aj

od opotrebenia perforačného nástroja - ostrý nástroj vytvorí menší priemer, tupý nástroj vytvorí väčší priemer otvorov (príklad predkladáme na obr.č.8 na druhej strane obálky). Znamená to teda, že rozdiel priemeru v sto-tinách milimetra (meranie priemeru je samo osebe dosť problematické) ešte nepotvrďuje použitie inej perforačnej zostavy.

Tabuľka 1	
A	B
1	Slovenský štátny znak (1)
1.1	Mohyla M.R.Štefánika, Bradlo (23), L.Štúr (64), Rok za odstránenie biedy (88)
2	Europa 1993 - M.Čunderlík (13), Europa 1994 - J.Murgaš (30), Krásy našej vlasti - Jaskyne (120-121), Múzeum židovskej kultúry na Slovensku (196-197), Europa 2000 - Budovanie Európy (208)
3.1	Europa 1995 - Mier a sloboda (65), 50.výročie založenia OSN (80), Europa 1997 - Zázračný dážď pri Hrone (118), Europa 1998 - Folklorne slávnosti (149), Krásy našej vlasti - Prielom Dunajca a Váhu (199-200), Europa 2001 - Studenovodský vodopád (234), Europa 2002-Cirkus (263)
3.2	Umenie 1993 (24), Umenie 1994 (50-51), Umenie 1995 (82-83), Umenie 1996 - F.X.Messerschmidt a A.Warhol (102, 107), Umenie 1997 (132-134), Umenie 1998 - Sedembolestná Panna Mária (161PLa), Umenie 1999 (192-193), Umenie 2000 (221-222), Umenie 2001 (250-252)
3.3	Kráľ Svätopluk (37), Umenie 1996 - E.Nemes (103), Umenie 1998 - Sedembolestná Panna Mária (161PLb), Umenie 1998 - M.Benka a L. Fulla (164-165), Dejiny poštového práva (224)
3.4	Europa 1996 - I.Textorisová (89-90)
3.5	Krásy našej vlasti - Nitra (148)
3.6	Ochrana prírody - Ryby (157-159)
3.7	Europa 1999 - TANAP (177-178), Krásy našej vlasti -Archeologické lokality (231-232)
3.8	Osobnosti Veľkej Moravy (236-239)
3.9	A. Dubček (246)
3.10	Ochrana prírody - Motýle (267-269)
4	Krásy našej vlasti - Kroje (173-175)
4.1	Ochrana prírody - Huby (128-130)
4.2	Ochrana prírody - Spevavé vtáčivo (189-191)
4.3	Ochrana prírody - Lesné plody (215 -217)
5	Ochrana prírody - Dravá zver (240-242)

A = Perforačná zostava, B = Názov a kat. číslo emisie

Záverom sa ešte zmienime o perforačných výrobných chybách, ktoré sa od roku 2000 objavujú na burzách a v Českej republike boli ponúkané aj na aukciách. Ide

Tabuľka 2			
	A	B	C
Europa 1995 - Mier a sloboda (65)	áno	medzi ZP 2-4	
50. výročie založenia OSN (80)	áno	medzi ZP 2-4	
Europa 1996 - I.Textorisová (89-90)	áno	?	
Europa 1997 - Zázračný dážď pri Hrone (118)	áno	medzi ZP 6-7	
Krásy našej vlasti - Nitra (148)	áno	10. otvor zľava v hornej perforácii	
Europa 1998 - Folklorne slávnosti (149)	áno	medzi ZP 7-8	
Ochrana prírody - Ryby (157-159)	áno	v dolnej perforácii ZP 3	
Europa 1999 -TANAP (177-178)	áno	medzi ZP 2-4	
Krásy našej vlasti - Prielom Dunajca a Váhu (199-200)	áno	medzi ZP 7-8	
Krásy našej vlasti - Archeologické lokality (231-232)	áno	medzi ZP 5-7	
Europa 2001 - Studenovodský vodopád (234)	áno	?	
Osobnosti Veľkej Moravy (236-239)	áno	?	
A. Dubček (246)	áno	5.otvor zľava v dolnej perforácii	
Europa 2002 - Cirkus (263)	áno	medzi ZP 7-8	
Ochrana prírody - Motýle (267-269)	áno	?	

A = Názov a kat. č. emisie, B = Perforačná zostava bez vychýleného otvoru, C = Perforačná zostava s vychýleným otvorom; umiestnenie vychýleného otvoru

nielen o slovenské, ale aj české a československé známky s dvojitým zúbkovaním. Druhý úder je vedený s posunom aj o niekoľko centimetrov cez známky alebo cez okraj, prípadne aj šikmo. Dokonca existujú aj „fantastické“ dvojité perforácie, keď 4-blok Umenia má druhú perforáciu 10-bloku. Podľa nášho názoru ide o falzifikáty na škodu zberateľov, nebezpečné svojou presnosťou. Vyrobené sú pravdepodobne zariadením, napodobňujúce perforačnú zostavu č.3 a z nej odvodené zostavy. Priemer otvorov zodpovedá originálu. Rozmer perforácie je takmer totožný s originálom, odchýlku možno pozorovať až na dlhšom úseku perforácie (niekoľko centimetrov). Táto nepresnosť je smerodatným znakom na posúdenie pravosti (nájdeme iný exemplár PL bez dvojitej perforácie, perforovaný rovnakou perforačnou zostavou; priložíme ho na správne centrovajú perforáciu overovaného PL a všetky perforačné otvory sa musia kryť; potom zistíme zhodu na overovanej dvojitej perforácii). V prípade pochybností je potrebné obrátiť sa na zväzových zmlcov

☐ gerez.miro@pobox.sk

Literatúra:

- [1] (R): Nález chybotlačí: 20-korunová bankovka a hářček A.Dubček, Zberateľ 2002/4, s.25

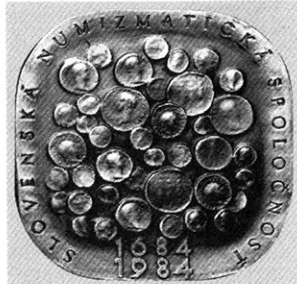
TRADÍCIE ZBERATEĽSTVA (2.)

Vznik súkromných a verejných zbierok numizmatických pamiatok na Slovensku

Elena Minarovičová

Cielavedomá záchrana numizmatických pamiatok nadväzovala na dlhšiu tradíciu milovníkov starožitností, ktorých môžeme na Slovensku pozorovať už v dobe humanizmu a renesancie. Pamiatky zbierali a ochraňovali najmä tzv. vyššie spoločenské vrstvy. Z jednotlivých zberateľov starožitností a numizmatických pamiatok treba spomenúť **Jána Dernschwama** (1494-1567), ktorý zhromažďoval svoje zbierky v obci Častá pod hradom Červený kameň v prvej polovici 16. storočia. Istý čas pôsobil dokonca ako správca turzovskej mincovne vo Veľkej Bani. Ďalším významným zberateľom v tomto období bol **Ján Sambucus** (1534-1584), slovenský učený humanista, rodák z Trnavy. Značnú časť života prežil na dvore cisára Maximiliana II. a Rudolfa II. Bol milovníkom antických pamiatok a podstatnú časť jeho zbierky tvoril numizmatický materiál, najmä rímske mince, ktoré sa v tom čase s veľkou obľubou zbierali takmer na všetkých panovníckych dvoroch a v šľachtických rodinách. Po smrti Dernschwama a Sambuca sa ich zbierky roztrhali.

la zbierka uložená v kaštieli v Ožďanoch. Neskôr v roku 1826 dal gróf **Leopold Andrássy** vybudovať pre zbierku pri svojom kaštieli v Betliari zvláštnu budovu. V prvej polovici 19. storočia sa Učená spoločnosť malohontská rozpadla a jej numizmatickú zbierku z moci úradnej prevzalo Maďarské národné múzeum v Budapešti, ktoré sa potom stalo strediskom zhromažďovania a ochrany hmotných pamiatok z celého Uhorska.

Medaila vydaná k 300. výročiu narodenia Mateja Bela z roku 1984, (A. Vika) averz, reverz

Napriek tomu snaha a úsilie o zbieranie a záchranu numizmatických pamiatok na Slovensku neochabla, ale narastala úmerne s postupným formovaním sa slovenského národného povedomia. Snahu o záchranu historických a numizmatických pamiatok prejavili zakladatelia spolku Tatrin a Stolice reči a literatúry československej pri Evanjelickom lýceu v Bratislave. Nepriaznivé politické, ako aj hospodárske podmienky však nedovoľovali slovenským národovcom v prvej polovici 19. storočia založiť takú celoslovenskú národnú inštitúciu, ktorá by mohla riadiť a podporovať záchranu pamiatok. Už v prvých rokoch po revolučných rokoch 1848-1849 sa touto myšlienkou zaoberali napríklad Jonáš Záborský, Samo Tomášik, Ján Kollár, Ján Palárik a ďalší. Najmä **Samo Tomášik** vychádza s výzvou na záchranu slovenských starožitností. V budovaní zbierok nezaháľali ani jednotlivé školy a práve vznikajúce múzeá vo väčších slovenských mestách. Numizmatické zbierky si budovali hlavne Evanjelické lýceum v Bratislave, Hlavné kráľovské katolícke gymnázium v Bratislave, Evanjelické kolégium v Prešove a Reálne gymnázium v Košiciach. Medzi významné osobnosti viažuce sa k histórii Evanjelického lýcea v Bratislave, patrí **Matej Bel** (1684-1749), ktorý tu pôsobil svojho času ako rektor a zároveň bol jedným zo zakladateľov veľkej lyceálnej numizmatickej zbierky, ktorá už v 19. storočí mala okolo 17 tisíc kusov najrozličnejšieho numizmatického materiálu od staroveku až po novoveké mince a medaily. V súčasnosti je lyceálna zbierka v majetku evanjelickej cirkvi a. v. v Bratislave.

Podobizeň J. Sambuca (1531-1584) na medaili z roku 1989 od W. Schiffera

Sväčším záujmom o numizmatiku sa stretávame až neskôr v 18. storočí, keď sa jej venujú nielen jednotlivci, ale aj niektoré učené spoločnosti, ktoré v tom čase vznikali. Spomeňme napríklad Učenú spoločnosť malohontskú. Jej zakladateľ **Matej Holko** už roku 1795 vyzval kňazov, učiteľov a zemanov na založenie verejnej numizmatickej zbierky, ktorá by slúžila aj vedeckým účelom. Pôvodne bo-

Z múzeí, v ktorých sa venovala pozornosť numizmatike, to bolo predovšetkým Mestské múzeum v Bratislave a Východoslovenské (vtedy Hornouhorské) múzeum v Košiciach. Mestské múzeum vzniklo v roku 1868 a jeho zbierku charakterizovali numizmatické pamiatky vzťahujúce sa predovšetkým k histórii mesta. Dnes obsahuje táto zbierka nálezy mincí z Bratislavy, keltské mince, stredoveké bratislavské razby, korunovačné medaily a žetóny a podobne. V 19. storočí sa miestne múzeá na Slovensku za účinnej pomoci jednotlivých zberateľov numizmatikov spolu s Maďarským národným múzeom v Budapešti podieľali na záchrane nálezov mincí. Numizmatické oddelenie Maďarského národného

múzea sa zásluhou veľkého podporovateľa kultúry grófa Széchenyiho stalo takto významným celouhorským numizmatickým pracoviskom s najväčšou celouhorskou numizmatickou zbierkou, do ktorej sa ukladali aj významnejšie nálezy zo slovenského územia. Toto múzeum však postupne dostávalo čisto maďarský národný charakter, nerešpektovalo záujmy ostatných národov žijúcich v Uhorsku a čoskoro prestalo uspokojovať slovenských kultúrnych a vedeckých pracovníkov. Preto vznikala na Slovensku snaha založiť takú ustanovizeň, ktorá by mala celoslovenský národný charakter.

Po viacročnom úsilí sa národným stánkom stala v roku 1863 Matica slovenská a jej Maticiné múzeum v Turčianskom sv. Martine, v ktorom sa od začiatku začala budovať prvá celonárodná numizmatická zbierka. Budovali ju zánietení slovenskí numizmatici, medzi ktorých patrí hlavne **Montán Divald**, ktorý sem daroval svoju zbierku v počte 3000 kusov, potom **Leopold Bruck** a jeho syn **Vendelín Bruck**. Maďarské vládne orgány však Maticu slovenskú roku 1875 zrušili a jej zbierky odviedli. Slovenská numizmatika týmto značne utrpela ale pri záchrane numizmatických pamiatok pokračovali jednotlivci zberatelia, z ktorých niektorí sú známi svojimi početnými numizmatickými zbierkami. Tak to boli napríklad v Kremnici dr. **Gustav Zechenter**, na Orave **Vavrinc Čaplovič**, v východnom Slovensku **Gabriel Fejérvári**, **Michal Greisiger**, na Spiši **Andrej Zipser** a ďalší. Zo súkromných zberateľov mincí v 19. storočí treba spomenúť aj kremnického rodáka **Jána Nepomuka Belházyho** (1823-1901), ktorý sa venoval zbieraniu numizmatického materiálu už ako poslucháč banskoštiavnickej banskej akadémie. V roku 1898 jeho zbierku kúpila kremnická mincovňa, avšak v roku 1918 ju maďarské orgány nezákonne odviedli do Maďarského národného múzea v Budapešti. Obsahovala 2947 mincí, z tohto počtu bolo 115 kusov zlatých, 2637 strieborných a z iného kovu 195 kusov mincí.

Veľkým medzníkom v dejinách slovenskej numizmatiky sa stalo založenie Muzeálnej slovenskej spoločnosti v Martine roku 1893 z iniciatívy slovenského národovca **Andreja Kmeťa** (1841-1908). Táto spoločnosť položila silné základy Slovenskému národnému múzeu, a tiež numizmatickému oddeleniu, ktoré v ňom vzniklo. Organizátorom numizmatického oddelenia SNM v Martine sa stal **MUDr. Ján Petrikovich** (1848-1914) a pod jeho vedením sa začala budovať celoslovenská numizmatická zbierka, v ktorej sa zhromažďovali a ochraňovali nálezy mincí a jednotlivé numizmatické zbierky súkromných zberateľov, ktoré jej títo darovali. Ako príklad spomeniem zbierku kňaza v Lopašove **Ferdinanda Šándorfiho**, ktorá obsahovala 1235 kusov uhorských, rakúskych, poľských a iných mincí.

Andrej Kmeť na averze medaily z roku 1893 od F.Štefunku (vľavo). Averza medaily „MUDr. Ján Petrikovich“ z roku 1892 (A. Peter)

Smrťou dr. Petrikovicha roku 1914 a prvou svetovou vojnou sa vytvorila v numizmatickom živote na Slovensku medzera, ktorá sa preklenula až po založení Slovenského vlastivedného múzea v Bratislave (ďalej SVM) roku 1923. Slovenskí numizmatici a zberatelia sa v tom čase

organizovali v spoločnej Numizmatickej spoločnosti československej. Centrálnym numizmatickým pracoviskom na Slovensku sa stalo numizmatické oddelenie, ktoré sa v spomenutom múzeu vytváralo od 30. rokov pod vedením **dr. R. Macheka**, **Ing. F. Mohapla** a **dr. Kraskovskej**.

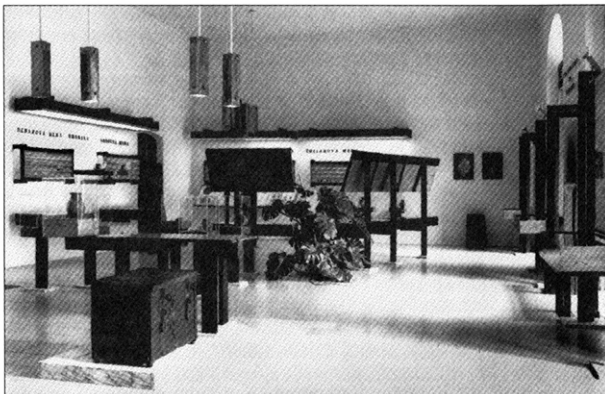
Medaila prof. dr. Vojtechovi Ondrouchovi „In memoriam“, 1963, (L. Majerský), averza, revers

Zbierkovým fondom oddelenia sa stali nálezy mincí zo Slovenska i viaceré súkromné zbierky, ako sú zbierky Mohaplova, Korbulyho, Machekova a ďalších, ale aj systematické nákupy od obyvateľstva. V roku 1940 sa zlučilo SVM v Bratislave so Zemedelským múzeom v jedno múzeum pod spoločným názvom Slovenské múzeum v Bratislave na Vajanského nábreží 2. Budova múzea bola počas 2. svetovej vojny dvakrát bombardovaná, zapálená a bol zničený veľký počet muzeálnych zbierok. Ničivý živel postihol aj numizmatickú zbierku. Jej podstatná časť sa však zachránila zásluhou archeologičky a numizmatičky dr. L. Kraskovskej. V roku 1961 sa zlučilo Slovenské múzeum v Bratislave so Slovenským národným múzeom v Martine pod názvom

Slovenské národné múzeum (SNM) v Bratislave. V tom istom roku sa v SNM vytvorilo aj nové numizmatické oddelenie, ktorého vedúcim sa stal **dr. Jozef Hlinka**. Toto oddelenie sa na vyše 45 rokov stalo jediným vedeckým numizmatickým pracoviskom na Slovensku. Po delimitácii numizmatickej zbierky zo SNM v Martine, ktoré sa stalo etnografickým pracoviskom, vzrástol počet múzejných numizmatických zbierkových predmetov na vyše 100 tisíc. Pracovníci oddelenia sa spolu so zbierkou presťahovali začiatkom 70. rokov na Bratislavský hrad, kde od roku 1970 až do roku 1992 slúžila verejnosti prvá numizmatická expozícia na Slovensku pod názvom „Vývoj peňazí a medailí na Slovensku“. Okrem numizmatickej zbierky SNM však dnes existujú a budujú sa zbierky tohto charakteru v iných múzeách na Slovensku, z ktorých treba vyzdvihnúť už vyššie spomenuté múzeá napríklad - Mestské múzeum v Bratislave, Východoslovenské múzeum v Košiciach (kde je vystavený Košický zlatý poklad) a tiež Múzeum mincí a medailí v Kremnici, ktoré v pôsobnosti Národnej banky Slovenska, pripravuje v súčasnosti novú reprezentatívnu expozíciu numizmatiky na Slovensku.

V porovnaní s verejnými zbierkami však treba povedať, že najväčší počet numizmatického materiálu je v majetku súkromných osôb a to, či už v numizmatickej spoločnosti organizovaných, alebo nie. Začiatky organizovanej numizmatiky na Slovensku siahajú ešte do roku 1934, kedy profesor Univerzity Komenského v Bratislave **dr. R. Horna** založil krúžok Numizmatickej spoločnosti československej. I keď krúžok onedlho zanikol, počet zberateľov o zbieranie numizmatických pamiatok ustavične narastal. Ešte pred

založením Slovenskej numizmatickej spoločnosti (SNS) v roku 1970 vznikol roku 1954 v Bratislave numizmatický krúžok - Združenie bratislavských členov Numizmatickej spoločnosti československej - ktorého predsedom sa stal nestor slovenskej numizmatiky **prof. dr. Vojtech Ondrouch**. V roku 1965 vznikol ďalší krúžok zberateľov mincí v Kremnici pod vedením **dr. Františka Szathmáryho**.

Pohľad na časť bývalej numizmatickej expozície na Bratislavskom hrade

Slovenská numizmatická spoločnosť mala pri svojom vzniku v roku 1970 okolo 300 členov. V súčasnosti v nej pôsobí asi 2000 členov zberateľov amatérov, ktorí si budujú svoje zbierky mincí, medailí a papierových platidiel a profesionálov, vedeckých pracovníkov v oblasti numizmatiky. Svoju činnosť vykonáva prostredníctvom jedenásťich pobočiek v jednotlivých väčších mestách na Slovensku. Pobočky SNS, okrem iných aktivít, vydávajú pamätné medaily k významným jubileám osobností a historických udalostí, z ktorých niektoré uverejňujeme v tomto príspevku. Výbor bratislavskej pobočky zároveň buduje od roku 1982 zbierku medailí s bratislavskou tematikou, ktorá má v súčasnosti 730 rozličných medailérskych pamiatok viazucich sa k histórii nášho hlavného mesta.

Záujmy zberateľov sú veľmi pestré a numizmatický materiál zbierajú podľa rozličných zberateľských kritérií a podľa rozličnej tematiky. Každý zberateľ sa podľa svojho vkusu a záľuby postupne vhodne orientuje, lebo zbierať „všetko“ znamená poznanie numizmatických pamiatok bez vedomej snahy po hlbšom poznaní a sebazvedelaní ■

Zaujímavý portrét nemeckého filozofa

Každý nemecký výtvarník, ktorý stojí pred úlohou priľahavo, a pritom nie stereotypne zobraziť na poštovej známke portrét niektorej osobnosti nemeckého kultúrneho a spoločenského života, to nemá ľahké. Už aj preto, lebo Nemecko na známkach vydáva značný počet významných osobností zo svojej bohatej histórie dejín, a preto nie je ľahké vytvoriť taký portrét, aby nenapodobnil už niektorý z mnohých desiatok doterajších portrétov. Teda, aby známka s portrétom bola originálna a zaujímavá. Nazdávam sa, že grafikovi P. Nietzschemu sa takú známku podarilo vytvoriť.

K 200. výročiu narodenia filozofa Adolpha Freiheera Kniggeho (1752-1796) vypracoval návrh s použitím dobového portrétu a do pozadia zakomponoval titulnú stranu jeho prvého úspešného diela. Vynikajúci umelecký dojem tejto kompozície vhodne dopĺňajú knihy v popredí □ Zc

Thajské budhistické chrámy

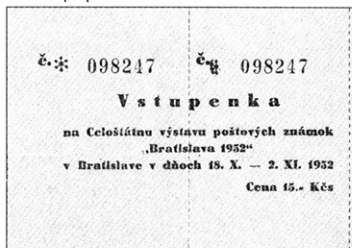

Nová séria thajských poštových známok predstavuje nádherné štyri komplexy budhistických chrámov v Rattanasatsadarame, Mangkhalarame, Ratchawarame a Wanarame. Séria je vitaným pohľadom na architektonické poklady tejto exotickú krajinu. Známky nakreslil S. Rampasala.

Výstava BRATISLAVA 1952 po 50 rokoch

Peter Malík

Namiesto úvodu si dovoľujem citovať z článku v časopise Filatelie (1952): „Tento rok je filatelistickou olympiádou našich zberateľov, pretože v októbri sa otvorila brána ďalšej Celoštátnej výstavy poštových známok, a to v hlavnom meste Slovenska, v Bratislave. Po predbežných prípravách a poradách medzi funkcionári našej filatelickej organizácie a zástupcami Ministerstva spojov a Ministerstva informácií bolo usporiadanie výstavy schválené vládou republiky. Správa bola publikovaná nielen v odbornej, ale aj v dennej tlači a práce na výstave sú v plnom prúde ... Všetci sa chystajú do Bratislavy, aby znova ukázali veľké možnosti ušľachtilého zberateľstva známok“. Takto sa Ústredie československých filatelistov (predchodca Zväzu) prostredníctvom časopisu Filatelie v júli 1952 [1] prihovarilo filatelistom. Dňa 10. júla 1952 výbor celoštátnej výstavy Bratislava 1952 obežníkom vyzval kluby filatelistov, v tom čase združených najmä pri závodných kluboch ROH, aby sa zúčastnili výstavy a tým, ktorí sa rozhodnú vystavovať ponúkol zariadenia informačné materiály a pomoc pri tvorbe exponátu. Predsedom výboru bol významný filatelistický odborník, autor viacerých príručiek a katalógov, Ladislav Novotný, ktorého storočnicu sme si nedávno pripomenuli.

Obr. 1 - Vstupenka na výstavu

Áno, ubehlo už 50 rokov od prípravy prvej povojnovej filatelickej výstavy v meste nad Dunajom, Celoštátnej výstavy poštových známok BRATISLAVA 1952, ktorá sa uskutočnila v dňoch 18. októbra až 2. novembra 1952 v priestoroch dnešného Slovenského národného múzea na Vajanského nábřeží. Výstava bola zorganizovaná presne po 15 rokoch od konania Celoštátnej výstavy poštových známok BRATISLAVA 1937, ktorá bola vrcholnou filatelistickou akciou v období ČSR I.

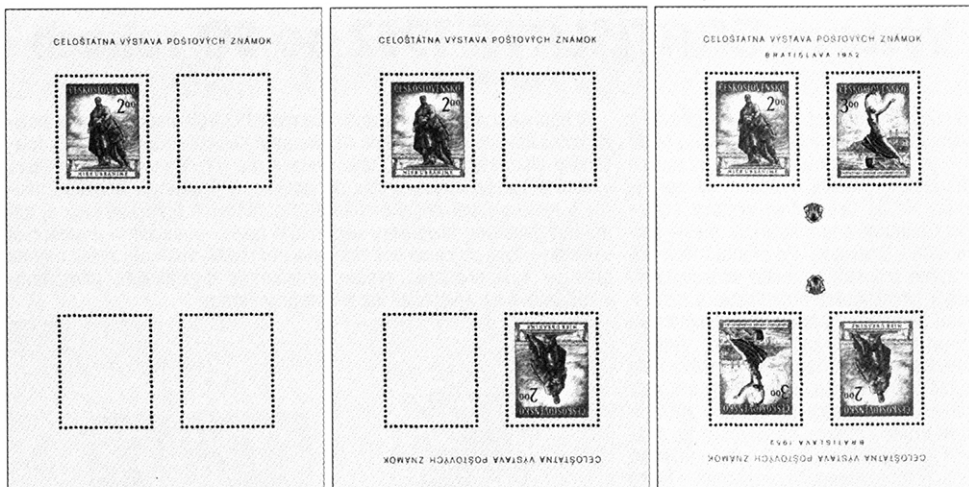
Aj napriek tomu, že výstava Bratislava 1952 bola usporiadaná v zložitej politickej situácii, keď bolo nevyhnutné neustále zdôrazňovať „socialistický charakter filatelie“, táto výstava má trvalé a významné miesto v histórii filatelistických výstav poriadaných v Bratislave. Nemalou mierou k tomu prispel záujem a nadšenie samotných bratislavských aj mimobratislavských filatelistov usporiadať takéto podujatie a prezentovať výsledky svojej práce na poli zbierania poštových známok, avšak mnohé prístupy k usporiadaniu výstavy (najmä tie s politickým podtónom) v súčasnosti už vyvolávajú iba zhovievavý úsmev.

Obr. 2 - Na FDC s výstavným háččekom je kresba budovy Slovenského národného múzea (návrh J.A.Švengsbir)

Trvalým odkazom však ostáva výstavný háčček, ktorý v nepoužitom stave a v bezvadnej kvalite (★) je ozdoba každej zbierky ČSR II, pričom háččky a TL pochádzajúce z rôznych fáz jeho výroby sú významnými položkami na filatelistických aukciách. Podľa oficiálnych informácií bol náklad háččka Pof.H 691- 692, tlačeného dvojfarebnou ocelotlačou z plochých dosiek v tlačiarňi Naše vojsko (predtým UNIE) v Prahe, 197 tisíc kusov. Pri spôsobe jeho distribúcie je zrejmé, že počet neupotrebovaných háččekov je podstatne nižší ako počet háččekov pečiatkovaných. S prihliadnutím na situáciu na trhu možno predpokladať, že až do súčasnosti sa zachoval počet nepoužitých háččekov menší ako 10 % nákladu. Zároveň možno konštatovať, že jeho výskyt je vzácnejší, ako iných výstavných háččekov (PRAHA 1950, PRAGA 1955, PRAGA 1962).

Výstavný háčček je výsledkom práce troch rôznych výtvarných odborov, a to sochárstva, maliarstva a umeleckého ryteľstva. Námety použité na obe známky sú sochárske diela, a to pomník Bulharské partizány od sochára Františka Davida (nachádza sa v parku na Vajanského nábřeží, neďaleko Slovenského národného múzea) a pomník Vďaka sovietskej armáde od sochára Jozefa Kostku (je v parkúku medzi Slovenským národným divadlom a Redutou). Grafická úprava Maxa Schurmanna zachováva pôvodné ponímanie diel, avšak dopĺňa ich pozadím, ktoré charakterizujú Bratislavu, keď na dvojkorunovej známke je starý bratislavský most a na trojkorunovej je pohľad na Dunaj a bratislavský hrad. Práca ryťca Jindru Schmidta začala líniovou rozkresbou v šesťnásobnej veľkosti, aj pomocou pôvodných fotografií oboch sôch, keď niektoré detaily bolo potrebné z dôvodu celkovej kompozície prepracovať. Definitívne líniové rozkresby boli zmenšené na formát známky a prekopírované na ocelové doštičky, do ktorých boli obe známky vytreté. Znamku 2 Kčs vyryl J. Schmidt, známku 3 Kčs, nadsip a znak mesta Jaroslav Goldschmied.

Obr.3 - Výrobný postup tlače výstavného hářčeka doskami pre červenú a modrú farbu

Doštičky boli potom zakalené a známkový obraz bol moletou prenesený na príslušnú tlačovú dosku, keď na tlač jednotlivých farieb bola zhotovená zvláštna doska. Na prvú dosku (pre červenú farbu) bola k prenesenej známke vyrytá prvá časť nadpisu (CELOŠTÁTNÁ VYSTAVA POŠTOVÝCH ZNAMOK), na druhú dosku k známke 3 Kčs bola dorytá druhá časť nadpisu (Bratislava 1952) a znak mesta. Konečná grafická úprava hářčeka so stanovením typu písma nadpisu (klasický grotesk) a farieb bola prácou prof. Svolinského.

Podľa údajov v [2], pre každú farbu bolo zhotovených päť tlačových foriem, avšak na základe doterajších prác týkajúcich sa rozlíšenia jednotlivých dosiek, je viac ako pravdepodobné, že na tlač hářčeka boli pre každú farbu použité len štyri z nich [3]. Samotný výrobný postup bol nasledujúci:

- 1 ● naniesenie lepu na slabo do žltá až žltosivá zfarbeného papiera,
- 2 ● rozrezanie papiera na tlačové listy rozmerov 100 x 150 mm,
- 3 ● perforácia tlačových listov v oboch smeroch na tlač dvoch hářčiekov (otočením) rámcovým zúbkovaním 12½,
- 4 ● vlastná tlač,
 - a) prvou tlačovou doskou pre červenú farbu,
 - b) druhou tlačovou doskou pre modrú farbu,
- 5 ● rozrezanie tlačového listu na formát hářčeka 100 x 75 mm (pozri výrobný postup na obr.3).

Zvláštnosťou výrobného postupu hářčeka bolo perforovanie tlačového listu na dva hářčeka pred samotnou tlačou. Vo výrobnom postupe musela byť zabezpečená aj požadovaná presnosť, pretože tlačový list bol niekoľkokrát ručne nakladaný do stroja.

Na výstave bola predávaná tiež obálka, vydaná Pofisom, ktorej kresbu navrhol J.A.Svengsbir. S nalepeným výstavným hářčekom s pečiatkou dňa vydania (18.10.1952) je zároveň obálkou prvého dňa vydania (obr.2). Táto obálka nebola dodávaná abonentom novínkovej služby.

Spôsob distribúcie hářčeka vysvetľuje aj jeho súčasnú hodnotu a predpokladané údaje o jeho výskyte v nepoužitom stave. Predajná cena hářčeka s jednou vstupenkou na výstavu bola 15 Kčs. Pri jeho distribúcii platili tieto smernice:

- 1 ● Každý účastník novínkovej služby, prihlásený do 14.9.1952 dostal jeden neupotrebovaný hářček,
- 2 ● Nálepny list s pečiatkovým hářčekom dostali účastníci novínkovej služby prihlásení do 14.9.1952 po jednom kuse. Nálepny list vo voľnom predaji boli bez hářčeka,

3 ● Každý organizovaný zberateľ si prostredníctvom Ústredia čs. filatelistov mohol objednať aj jeden pečiatkovaný hářček,

4 ● Na vstupenku zakúpenú na výstave bol vydaný jeden pečiatkovaný hářček,

5 ● Hářček s pečiatkou dňa vydania bolo možné získať len v deň otvorenia výstavy.

Obr.4 - Původní návrh M.Schurmanna na 2-korunovú známku na hářček

Významnou akciou výstavy bola aj úkážka výroby poštových známok, keď priamo v priestoroch múzea bol inštalovaný tlačiarenský stroj Stickney a na ňom sa jednofarebnou ocelotlačou tlačila známka hodnoty 1,50 Kčs s pohľadom na

bratislavský prístav a hrad (Pof. č. 693), vydaná k výstave v rovnaký deň ako hárček, teda 18.10.1952, v deň otvorenia výstavy. Známku aj FDC k nej navrhol J. A.Švengsbír (obr.6). Predbežné návrhy na známku a postup ako definitívny kompozičný celok vznikali, sú na obr. č. 5. FDC určené na oficiálne dary majú na známkach dve pečiatky (obr.7).

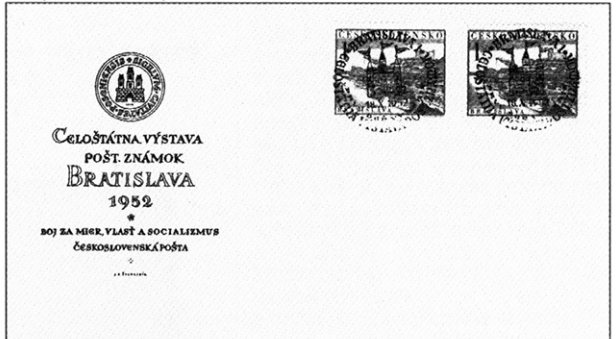
Obr.5 - Predbežné návrhy J.A.Švengsbíra

V súvislosti s inštalovaním tlačiarenskeho stroja Stickney na výstave je zaujímavá skutočnosť, že po skončení výstavy bol tento stroj prevezený do tlačiarne Pravda a tlačili sa na ňom československé poštové známky až do konca roka 1959.

Postupne to boli tieto emisie: Pof.č.721, 732 a 734 Klement Gottwald, Pof.č.740B a 741 Antonín Zápotocký, Pof. č.743-744 Július Fučík, Pof.č.775 až 783 Povolania, Pof.č.D79A až D91A Doplatné známky (vydanie 1954), Pof. č. 999B-1000B Antonín Novotný, Pof. č. 1091 a 1091X Antonín Novotný. Poslednou

Obr.6 - Obálka prvého dňa vydania s dvoma známkami 1,50 Kčs a jednou príležitostnou pečiatkou

Obr.7 - Obálky prvého dňa vydania určené na oficiálne dary majú na známkach dve príležitostné pečiatky

Obr.8 - Propagačný štôčok do pečiatkovacieho stroja pošty Bratislava 1

známkou tlačenou na stroji Stickney v Bratislave bola známka s portrétom prezidenta A. Novotného vo fialovej farbe, ktorej 1. vydanie je známe ako farebná chybotlač. Pôvodne išlo o dotlač hodnoty 30 h (999B) vo farbe modrej, avšak známka vyšla vo farbe fialovej. Teda až sem siahajú filatelistické súvislosti s výstavou Bratislava 1952.

Z hľadiska propagácie výstavy za povšimnutie stojí skutočnosť, že časopis Filatelie, ktorý vydávalo Ústredie československých filatelistov v Prahe dvakrát mesačne, od č. 13 až do č. 22 prinášal všetky informácie súvisiace s prípravou a priebehom výstavy a informácie o filatelistických materiáloch vydaných k výstave, keď tieto príspevky celkovým rozsahom tvorili podstatnú časť obsahu časopisu. Októbrové číslo Filatelie vyšlo prvýkrát s dvojfarebnou obálkou na kriedovom papieri s vyobrazením výstavného hárčeka a nápisom BRATISLAVA 1952 ■

Literatúra:

- [1] Filatelie 1952, č. 13-14
- [2] Filatelie 1952, č. 19-20
- [3] Bachratý, Kulda, Mysliveček: Štúdia hárčeka Bratislava 1952, katalóg výstavy Sociflex 1981

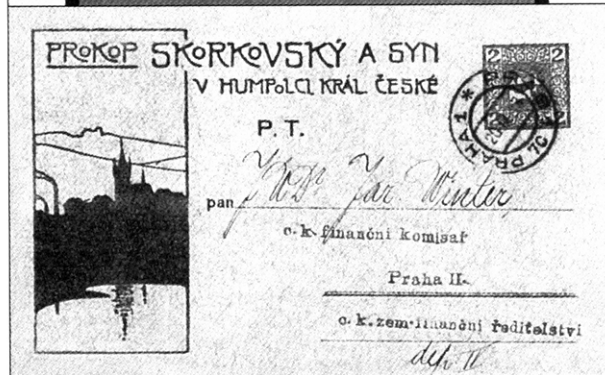
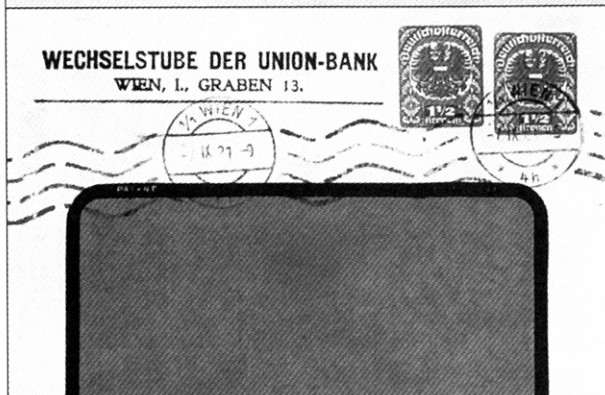
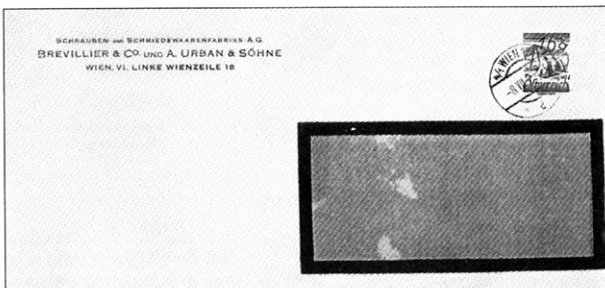
SÚKROMNÉ CELINY RAKÚSKA (4)

Celinové obálky, novinové pásky a adresné lístky s natlačenou známkou

Hospodárska kríza a s ňou spojená inflácia sa síce v značnej miere vďaka obrátenej hospodárskej a finančnej politike vlády a finančných kruhov vyhla Československu, ale v plnej miere sa prejavila vo všetkých okolitých štátoch, nevynímajúc i Rakúsku republiku prudkým, niekoľko rokov trvajúcim trendom znehodnocovania meny. Na túto skutočnosť permanentne reagovala i poštová správa častou úpravou taríf, čo spôsobilo, že objednávanie tlačie akéhokoľvek druhu celín do zásoby stratilo prakticky význam.

Koniec hospodárskej krízy a na ňu nadväzujúca menová reforma k 1.4.1925 umožnila stabilizovať národnú menu a s ňou i poštové poplatky, čo opäť oživilo záujem o tlač súkromných obálok. V období rokov 1928-1929 sa začalo s tlačou výplatných známok v grošoch, vydanie 1925 i na súkromné obálky (obr.1). Tlač súkromných obálok, i keď už nie v takom širokom rozsahu, pokračovala až do roku 1935, kedy boli na dodané obálky tlačené posledné dve hodnoty - 45 gr a 60 gr známok z výplatnej série Rakúske ľudové kroje. Celkom je v katalógu evidovaných 201 rôznych druhov prítlačí výplatných a novinových známok na obálkach.

Ako už bolo spomenuté, vydávanie súkromných obálok bolo vynútené praktickou potrebou. Avšak ani v tejto oblasti poštovej prevádzky si filatelisti nenechali ujsť možnosť obohatiť zbierky o celiny, ktoré svojou hodnotou a dekoratívnym vzhľadom spĺňali ich predstavy. Vítanou príležitosťou bola svetová výstava WIPA 1933, kde okrem radu korešpondenčných lístkov sa predávali aj výstavné obálky s natlačenými leteckými známkami vydania 1925 Hlava pilota a vydania 1932 Malé krajinky (vyobr. na 2.str. obálky minulého čísla), na ktoré priamo na výstave bolo možné si dať urobiť prítlač ďalších hodnôt. Treba však poznamenať, že skutočné praktické uplatnenie možno preukázať bez filatelistického ovplyvnenia len na obálkach, ktoré boli tlačené ako jedno a dvojičnámkové frankatúry. Vo zvláštnych prípadoch možno sem zaradiť i niektoré trojkombinácie (sadzba za list, doporučný a expresný príplatok). Všetky ostatné obálky s viacnásobnými kombináciami, i keď sú vzhľadovo veľmi pôsobivé, vznikli nie pre potreby tarifných sadzieb platných v tom období, ale za tichého súhlasu štátnej tlačiarne a neskrutnej fantázie zberateľov.

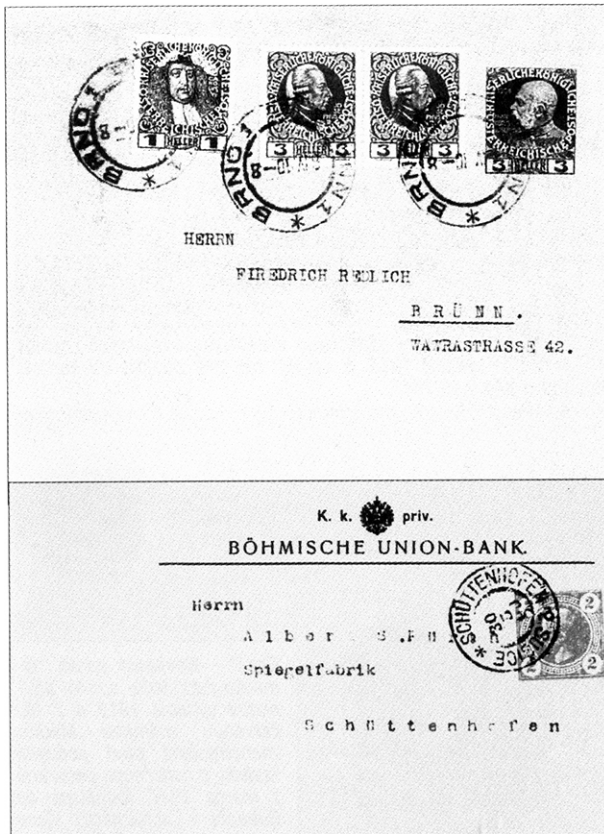

Obr.1 (hore) - Firemná obálka s obchodnými papiermi zaslaná do cudziny so sivomodrou známkou 16 grošov (sadzba listu do 100 gramov do cudziny od 1.3.1925 bola 16 gr). Podacia pečiatka WIEN 8.7.1929

Obr.2 (uprostred) - Banková obálka na zaslanie tlačiva v tuzemsku v rámci II.tarifného inflačného obdobia (1.8.-30.11.1921) s dvojitou frankatúrou zelenej známky 1½ Kronen vydania 1920. Podacia pečiatka WIEN 1 7.9.1921

Obr.3 (dole) - Súkromná obálka na zasielanie výťažkov novín v rámci Prahy do dňa 20.8.1913 s modrozelenou 2 hal. novinovou známkou

Novinové pásky s natlačenou známkou

Obr.4 (hore) - Novinová páska druhého vydania s 3 hal fialovou, dofrankovaná na zásielku vyššej hmotnosti známkami vydania 1908 1 hal a 3 hal (2x) adresovaná do Brna

Obr.5 (uprostred) - Novinová páska českej Union banky s vytlačenou 2 hal žltozelenou novinovou známkou na zásielku oznamov zaslaných do Sušic 30.5.1909

Poslednou skupinou súkromných celín, ktoré sa v širšom rozsahu uplatnili v poštovej prevádzke, boli novinové pásky, ktoré ako prebal s vypísanou adresou a príslušnou frankatúrou používali redakcie novín a časopisov na expedíciu svojich periodík čitateľom.

Vzhľadom na to, že v zmysle platnej smernice na expedíciu novín a časopisov každý výtlačok podliehal tarifným sadzbám, vydavatelia alebo ich expedičné oddelenia, sami zabezpečovali vytlačenie frankatúry na zásielku v správnej výške. Z tohto dôvodu možno konštatovať, že novinové pásky, či už s nalepenou alebo natlačenou známkou, boli poštovými celistvostami, ktoré najmenej ovplyvňovali záujmy filatelistov. Preto aj celinové novinové pásky možno považovať za jedny z najvierohodnejších dokladov skutočnej poštovej prevádzky.

Hmotnosť a rozmerová rozmanitosť zasielaných periodík však viedla redakcie k tomu, že si postupom času novinové pásky dávali tlačiť v najoptimálnejšom variante sami. Ako pri jediných poštových

celinách možno konštatovať, že po roku 1910 v expedíci novín a časopisov prevládalo používanie súkromných novinových pásovk nad úradne vydávanými páskami Jubilejného vydania (1908 s 3 halierovou fialovou známkou (obr.4).

Počas rokov 1903 až 1922 bolo postupne vydaných 50 rôznych novinových pásovk s výpliatnymi alebo novinovými známkami. Prvé vydanie je s 2 halierovou zelenou novinovou známkou - Hlava Merkúra hľadíaca vľavo (obr.5). Druhé vydanie je s celinovou F.J. I v ráme s 3 halierovou svetlohnedou a 5 halierovou tmavozelenou a bleдозelenou známkou. Najrozsiahlejšie je vydanie z rokov 1920-1921, ktoré obsahuje 10 pásovk s frankatúrami od 2 halierov do 45 halierov.

Aj pri súkromných novinových páskach, podobne ako pri obálkach, skoro pri každom vydaní sa stretávame s natlačenými známkami v dvojkombinácii (obr.6), zriedkavo v troj a štvorkombinácii.

Treba však poznamenať, že tieto viacnásobné tlačie nepochádzajú z objednávkov redakcií, ale zo zákaziek rôznych celinárskych spolkov, a so skutočnou prepravou periodík nemali nič spoločné. Aj napriek tomu, že niektoré sú znehodnotenú poštovou pečiatkou a majú napísané fiktívne adresy. Väčšinou sa v zbierkach nachádzajú v nepoužitom stave a tak ako korešpondenčné lístky alebo celinové obálky sú viac menej len filatelistickými suvenírmi a požadované finančné čiastky za ne sú klamaním neskusených zberateľov.

Samostatnou skupinou súkromných celín Rakúska boli v rokoch 1903 až 1931 novinové pásky používané viedenským nemecko-rakúskym spolkom alpinistov. Natlačená známka bola v niektorých prípadoch vopred znehodnotená pretlačeními zvláštnou pečiatkou - pre-cancels - viedenskej pošty 15/1 WIEN 101. Tieto súkromné novinové pásky boli určené a používané na rozosielanie t.zv. Mitteilungen - klubových oznámení a správ. Hlavné sa rozosielali do Rakúska a Nemecka, odkiaľ sa grupovalo 87 % členskej základne.

Všetky novinové pásky používané týmto spolkom na pravidelné 14-dňové, neskôr mesačné zasielanie správ mali vytlačené výpliatné známky - od roku 1903 celinovou známku F.J. I v ráme, neskôr Jubilejnú 1908, od roku 1915 Cisársku korunu, od roku 1919 Orlicu a od roku 1920 širokú Orlicu. Používané boli aj novinové známky - hlava Merkúra hľadíaca vľavo, vpravo a spredu, vydania 1900 až 1920.

Celkom bolo vydaných 15 pásov s výplatnými hodnotami od 3 hal až po 6 K a 6 pásov s novinovými známkami od 2 hal do 9 hal. Všetky pásy mali natlačené jednoznámkové frankatúry. Výnimku tvorí páska vydaná v roku 1920, na ktorej sú vytláčené dve známky - 5 hal Cisárska koruna + 5 hal úzka Orlica.

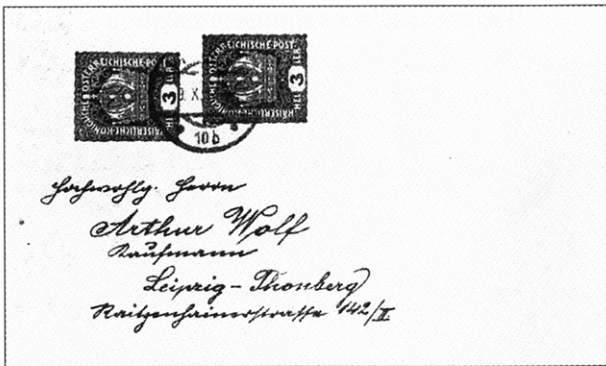
Pásy boli tlačené v celých hárkoch a potom rozrezané na jednotlivé kusy, ktoré hlavne v prvopočiatoch mali natlačený riadkový text „Mitteilungen des D.u.Ö.A.-V.Wien VII - 1 Kandlgasse 19-21“ (Správa Nemecko-Rakúskeho Alpnistického spolku).

Zaujímavosťou na týchto páskach je od roku 1910 do roku 1919 už spomenuté znehodnotenie známok vopred vytláčenou pečiatkou, v ktorej okrem názvu poštového úradu je slovami uvedený dátum - napríklad ENDE MÄRZ 1917. Okrem toho po obvode pečiatky je nápis: Mitteilungen des Deutschen und / Österreichischen Alpen - Vereines (obr. 7). Uvedené novinové pásy nie sú žiadnymi raritami a pri trochu šťastia sa ešte aj v súčasnosti dajú získať v slušnej kvalite, najmä pásy s nižšími nominálnymi hodnotami.

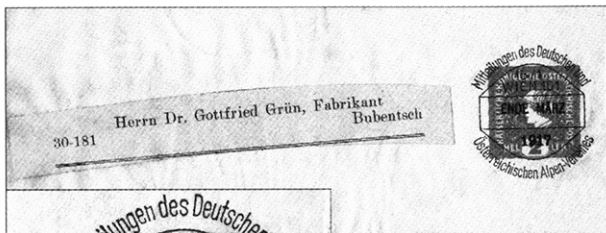
Novinové adresné lístky

Obdobou používania novinových pásov boli novinové adresné lístky, ktoré Rakúska pošta vydala dvakrát, a to v roku 1904 a 1908. V oboch prípadoch bola na lístky natlačená modrozelená známka Merkúr 2 haliere. Na vyhotovenie adresných lístkov boli použité dva druhy papiera - žltý a zelený rozmerov 145 x 26 mm. Určené boli len vydavateľom novín a lepili sa priamo na výťahok novín. Súkromné lístky boli tlačené v rokoch 1904 až 1916, celkom 5 vydaní lišiacich sa vzájomne druhom a hodnotou vytláčených známok. Na súkromných adresných lístkoch existuje celkom 23 rôznych kombinácií výplatných známok (hodnoty 2, 5 a 6 hal) alebo novinových známok (hodnoty 2 a 6 hal). Prvé súkromné adresné lístky majú natlačené rovnaké novinové známky ako úradné vydania, a to modrozelenú novinovú známku hodnoty 2 hal alebo vo dvojici 2 hal + 2 hal.

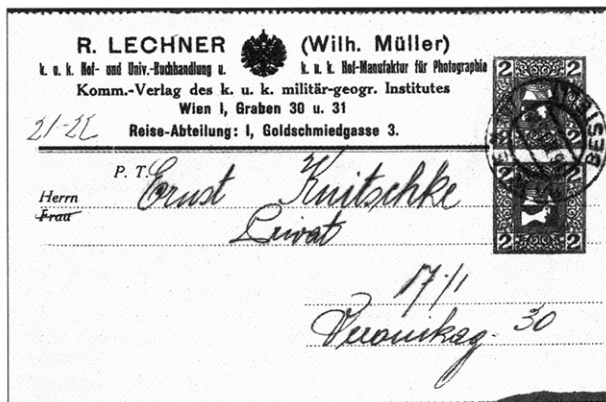
Druhé vydanie malo natlačené známky s hlavou Merkúra vpravo, taktiež v hodnote 2 hal + 2 hal modrozelená (obr.8). Tlačili sa po 30 kusov v jednom hárkú a predávali sa len redakciám novín a časopisov. Tak ako všetky novinové pásy, aj adresné lístky boli opečiatkované až dodacím poštovým úradom □ L. K.

Obr.6 - Novinová páska s natlačenou frankatúrou výplatných známok fialová Koruna vydania 1916 3 hal + 3 hal, ako zásielka do cudziny (do Lipska) dňa 9.10.1917

Obr.7 - Novinová páska nemecko-rakúskeho spolku alpinistov vydania 1916 s 2 hal červenou známku Merkúr znehodnotená pred podaním zásielky s natlačenou pečiatkou z marca 1917 (odoslaná do Bubenče v Čecháchách). Vľavo detail známky a pečiatky

Obr.8 - Adresný novinový lístok druhého vydania s natlačenou frankatúrou 2 hal + 2 hal (modrozelený Merkúr) použitý vydavateľskou firmou R. Lechner dňa 16.4.1915 na zásielku vyššej hmotnosti v rámci Viedne

IMPERATOR A TIE DRUHÉ... (3)

Eva Lechnerová

Plavba plachtenicami zo západnej Európy do Severnej Ameriky s ohľadom na vanúce vetry trvala priemerne 42 dní, spáť 30 dní. Stavba prvých, ešte plachtenicových parníkov, dávala reálnu nádej na skrátenie plavby cez Atlantik na prijateľný cestovný čas. Prvoplavbou bola cesta amerického kolesového parníka, plnoplachtenic **Savannah** v roku 1819. Oceán na trase z rovnomenného mesta do Liverpoolu preplávala za 27 dní a 11 hodín, ale z toho iba asi 85 hodín na parný pohon, zvyšok pod plachtami.

Prvý parník, ktorý prekonal Atlantik západným smerom bez pomoci plachiet bol **Sirius** v roku 1838. Jeho plavba z Corku do New Yorku trvala 18 dní a 10 hodín. Udiala sa za dramatických udalostí. Posádka sa nepozdávala loď preťažená nákladom uhlia a kapitán lode Roberts ju prinútil na ďalšiu plavbu s pištoľou v ruke. Vyslúžil si prezývku „Parný dedko“. Rekord Siria vydržal iba 4 hodiny. V rovnaký deň priplával do New Yorku z Bristolu ďalší britský parník **Great Western**. Plavba mu trvala 15 dní a 5 hodín. V ten deň sa po prvý raz objavil názov trofeje Modrá stuha.

Obr.15 - Savannah, prvý plachtenicový parník na Atlantiku, na známke USA

Obr.16 - Sirius, prvý plachtenicový parník, ktorý preplával na paru z Európy do Ameriky, na zápalkovej škatulke.

Obr.17 - City of Paris, posledný plachtenicový parník, ktorý získal Modrú stuhu (1889 a 1892). Na známke Paraguaya je nesprávne uvedený rok 1867, vtedy loď ešte neexistovala

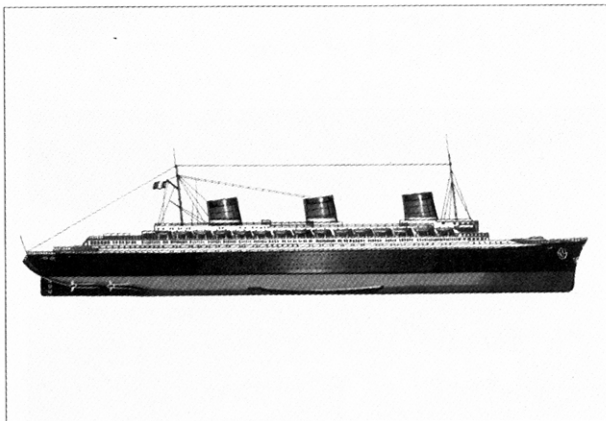
Obr.18 - Pohľadnica interiéru (knížnice) nemeckej lode Europa. Na adresej strane strojová pečiatka. V kruhovej pečiatke z 2.5.1935 je text Nemecko-americká lodná pošta / Bremen-New York. V ďalšej časti je text D. (Dampfer) EUROPA, NDL (Norddeutscher Lloyd)

Modrá stuha (Blue Band) bolo symbolické ocenenie. Jej meno malo pripomínať najstarší a najvýznamnejší britský rad - Podväzkový rad, udeľovaný od roku 1348, spojený so stužkou modrej farby. Modrá stuha sa začala udeľovať za najrýchlejšiu plavbu cez Atlantik v bežnom kalendárnom roku.

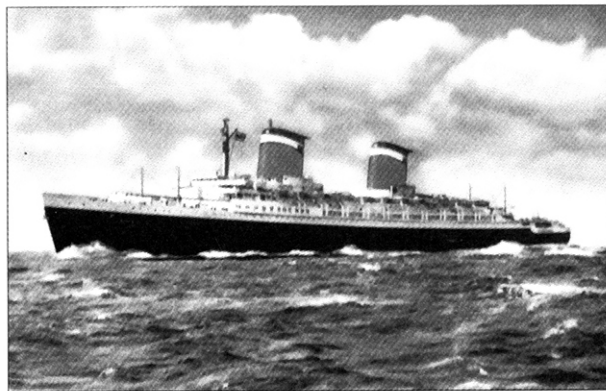
Prvé transatlantické parníky boli plachtenice s kompletnou takelážou spojené s parným strojom, ktorý poháňal lopatkové kolesá. Po roku 1850 sú kolesá postupne nahradzované lodnou vrtulou (na jej vývoji mal veľký podiel aj český vynálezca Jozef Ressel, zobrazený na známke Poř. 953). Parníky pod plachtami sa stavali až do konca prvého desaťročia 20. storočia, ale ich počet sa postupne zmenšoval v prospech lodí s výlučne parným pohonom. Posledným plachtenicovým, ktorý získal Modrú stuhu v roku 1892, bol britský **City od Paris**. V tom čase už víťazom pretekú bežne trvala plavba cez Atlantik 5 dní + hodiny. Približne rovnaké časy dosahovali na prelome 19. a 20. storočia aj nemecké „cisárske parníky“ **Kaiser Wilhelm der Grosse**, **Kronprinz Wilhelm** a **Kaiser Wilhelm II**. Prvou rýchlosťou, ktorá znížila čas plavby na 4 dni +

hodiny, bola **Lusitania** v roku 1904, loď spoločnosti CUNARD. K zvýšeniu rýchlosti prispelo nahrádzanie piestových parných strojov parnými turbínami v poslednom desaťročí 19.storočia.

Prvá svetová vojna znížila osobnú plavbu na minimum. Po jej skončení až do 2.svetovej vojny do boja o významnú trofej zasiahlo iba šesť lodí, ktoré sa stali modernými legendami. Najdlhšou držiteľkou Modrej stuhu bola britská **Mauretania**; patrila jej od roku 1909 do roku 1929. Nasledujúcich päť rokov patrila nemeckým rýchlolodiám **Bremen**, **Europa** a talianskej lodi **Rex**. Od roku 1935 boli už iba dve veľké rivalky - francúzska **Normandie** (1935) a britská **Queen Mary** (1936), ktoré znížili čas plavby na 3 dni + hodiny. Francúzska Normandie bola v čase svojho vzniku najväčšia loď sveta. Bola dlhá 313,8 m a odviezla 1972 cestujúcich. Pre nás je zaujímavé, že na stavbe Normandie sa podieľali Škodove závody v Plzni. Vyrobili pre ňu zložitý zadný väzník (kormovec) s hmotnosťou takmer 72 ton, dvanásťtonové kormidlo vysoké 25 m a vrtulové kozličky (Škodovka podobnými dodávkami prispela aj na stavbu iných lodí, napríklad talianskej Conte di Savoia a nemeckej Europy).

Obr.19 - Novodobá nemecká pohľadnica s najslávnejšou francúzskou osobnou loďou Normandie, niekoľkokrát ovenčenou Modrou stuhou. V čase svojho vzniku (1935) bola najväčšia loď sveta.

Obr.20 - Pohľadnica americkej lode United States, posledná držiteľka Modrej stuhu v histórii. Text na zadnej strane už hovorí o rekordnej panenskej plavbe východným a západným smerom

Obr.21 - Prvý nemecký držiteľ Modrej stuhu, „cisársky parník“ Kaiser Wilhelm der Grosse v roku 1897

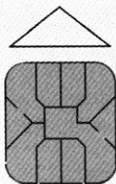
Obr.22 - Nemecký parník Bremen, niekoľkonásobný držiteľ Modrej stuhu

Britská Queen Mary, dlhá 231,5 m pre 2139 cestujúcich, bola v tých časoch vrcholom britského lodného staviteľstva a stala sa vlajkovou loďou Veľkej Británie. Počas 2.svetovej vojny ako transportná loď prevážala až 15 tisíc vojakov, podobne ako jej sesterská loď Queen Elizabeth.

Po skončení 2.svetovej vojny do súťaže zasiahla iba jedna loď, americká **United States**. Modrú stuhu získala za plavbu trvajúcu 3 dni, 10 hodín a 40 minút v roku 1952. Pri nej dosiahla rýchlosť 35,59 uzla, čo je takmer 66 km/hod. V tom čase už Normandie neexistovala, ťažko poškodenú loď požiarom pri prestavbe v New Yorku v roku 1946 zošrotovali. Iba Queen Mary sa vrátila na pôvodnú linku v rokoch 1947-1967. United States, dlhá 301,8 m pre 1928 cestujúcich, sa snažila o dosiahnutie rekordu v oboch smeroch iba pri svojej prvej plavbe. O jeho prekonanie sa viac nepokúsila, i keď mala na to všetky predpoklady. Na trase slúžila do decembra 1969. Ani ona už nemohla konkurovať vzrastajúcej leteckej doprave, ktorá skončila obdobie pravidelných transatlantických plavieb a tým aj súťaž o Modrú stuhu Atlantiku.

Do zoznamu držiteľiek Modrej stuhu sa zapísalo v rokoch 1838-1952 45 lodí z piatich štátov. Počas obdobia trvajúcom 114 rokov sa čas plavby cez Atlantik skrátil od rekordných osemnásť dní na tri dni ■

(pokračovanie v budúcom čísle)

MAĽÉ OKIENKO TELEKARTISTU

/52/

RUBRIKA PRE ZBERATEĽOV
TELEFÓNNYCH KARIET

Marián Jobek

Telefonujeme lacnejšie, ale legálnym spôsobom (2)

(dokončenie z minulého čísla)

Ak je uskutočňovaný hovor do mobilných sietí v zahraničí, tak tento je už výrazne drahší. Napríklad do Českej republiky je to 9,50 Sk/min bez DPH (s DPH asi 11,70 Sk), do Írska a Veľkej Británie je to 10,50 Sk/min (s DPH asi 13). V prípade, že voláte zo siete Orange, je potrebné pripočítať ešte poplatok za spojenie. V prípade volania z inej siete sa treba informovať u operátora.

Je zaujímavé, že ňou možno telefonovať aj v rámci Slovenska. Telefonát v rámci Bratislavy má sadzbu 2,90 Sk/min (s DPH asi 3,60), v rámci Slovenska je to sadzba 3,90 Sk/min (s DPH asi 4,80). Po pripočítaní poplatkov za spojenie je tento spôsob telefonovania už nevýhodný. Opakom sa javí možnosť telefonovať do mobilnej siete na Slovensku. Vtedy je to sadzba 5,50 Sk/min (s DPH asi 6,80) + poplatok za spojenie. (Z informácií na internete nie je jasný spôsob zaokrúhľovania sadzieb po započítaní DPH. Preto som „preventívne“ všetky sadzby zaokrúhlil na celé desatinné smerom hore.)

Ak je služba niekedy lacná alebo lacnejšia ako u konkurencie, stáva sa, že má aj nejakú nevýhodu. Takýmto zjavným handicapom použitia karty GlobalPhone je skutočnosť, že prenos signálu zo Slovenska, povedzme napríklad do Francúzska, ide s veľkou pravdepodobnosťou najprv cez internet (čo umožňuje výrazne lacnejší prenos signálu) do USA (?) a až odtiaľ do Francúzska. Výsledkom je potom fakt, že signál má spätnú odozvu, ktorá sa v praxi prejavuje tak, že pri telefonáte volajúci počuje navyše sám seba, čo hovorí s približne pol sekundovým oneskorením. Nech je nám útechou aspoň fakt, že s týmto technickým problémom majú zatiaľ rovnaký problém všetci operátori na celom svete, ktorí poskytujú služby na podobnom princípe. Keď som túto službu do zahraničia vlastnoručne vyskúšal, zistil som, že príjemca mal príjem hovoru v poriadku a normálny. Preto, ak si niekto potrpí na komfort pri telefonovaní do zahraničia, pravdepodobne po tejto službe buď nesiahne alebo si zvykne na spätnú odozvu. Za nevýhodu tejto karty možno považovať aj fakt, že systém ešte nepraktizuje sekundovú tarifikáciu.

Záverom treba poznamenať, že predajných miest týchto TK je na Slovensku ešte veľmi málo. V Bratislave som podľa informácií na internete napačitol spolu len 9 predajcov, z toho dokonca až traja sú v Mlynskej doline. Sú tam adresy všetkých predajcov, u niektorých vrátane telefónnych čísiel. Spoločnosť PosTel predpokladá, že do dvoch mesiacov bude možné zaobstarať si kartu

GlobalPhone aj v rámci bežnej siete novinových stánkov. Čas ukáže, či sa jej to podarí. Bližšie informácie o predajcoch po celom území Slovenska a ďalšie podrobnosti o karte GlobalPhone nájdete na internetovej adrese www.telefonnakarta.sk.

Dá sa predpokladať, že časom sa aj tento druh telefónnych kariet objaví v katalógu TK Slovenska. V tomto smere pôsobí na telekomunikačnom trhu Českej republiky už niekoľko operátorov, ktorých produkty sú už tiež katalogizované. Na druhej strane si netreba robiť ilúzie, že takáto spoločnosť vždy vydrží tlak konkurencie a v krátkom čase nezanikne. V tomto smere si stačí prelistovať katalóg Pěnkava a pozrieť si pasáž venovanú týmto spoločnostiam v Českej republike. V takom prípade nech je zaniknutým spoločnostiam útechou, že aspoň zberatelia telefónnych kariet ich vo svojich zbierkach natrvalo zaevidovali.

Na slovenskom trhu sú však aj telekomunikačné produkty ďalších spoločností, ktorých produkty sú univerzálne a ktoré umožňujú o.i. aj telefonovanie. Prvou z nich je ViaPVT, a.s., Bratislava. Jej základný produkt, ktorý možno využívať v sieti ViaPVT aj na telefonovanie do zahraničia, sa nazýva **Internet NaEX** (na obr. je jeho tretia verzia). Ťažiskovou možnosťou pri používaní tohto produktu je prístup na internet, pričom poskytuje poštový POP3 schránku s veľkosťou minimálne 5 MB, web schránku na príjem mailových správ do veľkosti 1 MB, ale od novembra 2001 možno s ním aj telefonovať cez internet do zahraničia prostredníctvom technológie Voice over IP. Produkt je určený všetkým záujemcom, ktorí majú vlastnú telefónnu linku a ktorí uprednostňujú moderný spôsob komunikácie, a pritom sa nechcú zatažovať s faktúrami, zmluvami a pod.

Produkt Internet NaEX svojim rozmerom a tvarom na rozdiel od inej spoločnosti nemá podobu a rozmer klasickej telefónnej karty. Z pohľadu jej budúcej katalogizácie v slovenskom katalógu telefónnych kariet je však rozhodujúce, že karta má k dispozícii, tak ako iné obdobné produkty číselný PIN kód umožňujúci telefonova-

nie do zahraničia. Základná hodnota produktu je 600 Sk. Tá umožňuje odčerpávať z predplateného kreditu buď pripojenie len na internet bez použitia kreditu na telefonovanie, pripojenie na internet v kombinácii s telefonovaním do zahraničia alebo výlučne len na telefonovanie v závislosti, čo v danej chvíli majiteľ karty potrebuje. Na vyčerpanie kreditu od 1. 7. 2002 je aj u tejto telefónnej karty stanovený časový limit.

Pokiaľ ide o tarifikáciu produktu Internet NaEX pri pripojení na internet, tá má 3 sadzby. Prvá je v dobe silnej prevádzky (08,00 - 18,00 hod.). Platí pri nej, že za každú minútu skutočného pripojenia sa účtuje 50 halierov, ak modem, ktorým sa pripájate na internet má prenosovú rýchlosť 56 Kbit a ak sa pripájate cez ISDN 1 Sk. Ak je to v dobe slabšej prevádzky (18,00 - 08,00), pri modeme je to 20 halierov za minútu a pri ISDN 40 halierov. Ceny sú už vrátane DPH. Ak sa pripájate v dobe sviatkov a cez víkendy, pripojenie je zdarma. Pochopiteľne, treba mať na zreteli, že produkt umožňuje pripojenie sa na internet, ale k tejto cene treba pripočítať aj príslušný počet impulzov v miestnom styku prostredníctvom jednotného čísla na území celého Slovenska 01923 alebo 01913, ktoré podľa svojich taríf účtujú Slovenské telekomunikácie.

Názorný príklad. Ak sa pripájame v pracovný deň o 20,00 hod. a sme pripojení 15 minút klasickým modemom, z kreditu karty NaEX sa nám odčerpá 15 x 20 halierov, t.zn. 3 Sk. Za uvedený čas zaplatíme ST spolu ďalších 13,50 Sk, t.zn. 1 prístupový impulz za 1,50 Sk a 4 impulzy (1 impulz trvá 240 sekúnd, vrátane načatého impulzu) po 1,50 Sk, spolu 1 x 1,50 + 4 x 1,50 = 7,50 Sk. Pripojenie by celkom stálo 3 Sk + 7,50 Sk, spolu 10,50 Sk. Pri ISDN by to bolo o 3 Sk viac.

Ak sa rozhodneme využiť kredit na telefonovanie do zahraničia, môžeme počítať so sekundovou tarifikáciou. Kvalita prenosu hlasu cez internet má mať vďaka použitým technológiám Voice over IP vyššiu kvalitu, ako je bežná u iných operátorov. K tomu sa nevyjadrujem, pretože s touto službou nemám skúsenosti. Ak použijeme na telefonovanie do zahraničia vlastný telefónny prístroj, z kreditu karty Internet NaEX sa odráta príslušná tarifa (podrobnosti pozri na www.naex.sk - Tarifikácia NaEX), pričom ďalej ST účastníkom z Bratislavy účtujú príslušný počet impulzov v miestnom styku, ale účastníkom mimo Bratislavy účtujú príslušný počet impulzov medzimestského styku. Ak použijeme na telefonovanie verejný telefónny automat, tak musíme mať k dispozícii buď klasickú telefónnu kartu alebo budeme musieť prieběžne vkladáť mince.

Pri praktickej aplikácii vytvoříme v Bratislave číslo 5020 1031, mimo Bratislavy aj predvoľbu 02, zvolíme si jazyk, zadáme PIN kód karty NaEX, vytvoříme kompletné číslo volaného účastníka a stlačíme mriežku #. V tomto smere je postup podobný ako u iných operátorov. Za nevýhodu tejto karty možno považovať fakt, že ju môžete fyzicky získať len v sieti prevádzkovateľa. Dobierkou ju možno získať aj na mailovej adrese info@naex.sk alebo telefonicky na čísle 0820/13 19 11. Skúsenejší používatelia môžu dobiť kredit aj bankovým prevodom alebo vkladom. Vtedy možno obdržať aj špeciálny bonus 10 % zdarma, t.zn. 60 Sk. V takomto prípade sa zberateľ k nej fyzicky nedostane, aj keď kredit má dobiť.

□ Spracoval **M. Jobek**

Čo nového pribudlo do našich zbierok slovenských TK ?

V poslednom období bolo vydaných niekoľko nových slovenských verejných telefónnych kariet. Nové TK majú tieto základné údaje:

- A 177 - **Internet ST Online - 150 000 04/2002 ST - 50 jednotiek - 150 000 ks**
- A 178 - **Komunikácia (1. dvojica detí) - 200 000 05/2002 ST - 50 jednotiek - 200 000 ks**
- A 179 - **Komunikácia (2. dvojica detí) - 100 000 06/2002 ST - 75 jednotiek - 100 000 ks**
- A 180 - **Komunikácia (3. dvojica detí) - 100 000 07/2002 ST - 50 jednotiek - 100 000 ks**
- A 181 - **Veľkonočná kraslica - viď MOT 49**
- A 182 - **09/2002 ST - návrh v štádiu schvaľovania**
- A 183 - **Vodopády 1 - Kmeťov vodopád - 150 000 10/2002 ST - 50 jednotiek - 150 000 ks**
- A 184 - **Vodopády 2 - Roháčske vodopády - 150 000 11/2002 ST - 50 jednotiek - 150 000 ks**
- A 185 - **Vodopády 3 - Vodopád kpt.J.Nálepku - 100 000 12/2002 ST - 75 jednotiek - 100 000 ks**

Nové TK pod číslom A 177 až A 180 majú čip GEM 6b. Práve v deň písania tohto príspevku som obdržal mailom správu (z Prahy !), že karty A 177 a A 178 existujú aj s variantom čipu GEM 6a. Novinkou je prvý výskyt čipu GPT 3 aj na verejných slovenských kartách A 183 až A 185. Doteraz sme ho poznali len na servisných telefónnych kartách (katalógové číslo D 3 a D 4).

S nepríjemnou novinkou prišli Slovenské telekomunikácie, a.s., tým, že upustili od číslovania telefónnych kariet pochádzajúcich z jednej série (napr. 1/3, 2/3 a 3/3). Takouto je napríklad séria „Komunikácia“ a „Vodopády“, ktorým toto praktické číslovanie chýba. Nechýba to zberateľom, osobitne zahraničným, ale paradoxne aj výkonným pracovníkom INFOTELU, ktorí sa pomocou tohto číslovania mohli ľahšie orientovať pri predaji nových slovenských telefónnych kariet.

Bolo mi to zdôvodnené, že sa ST budú snažiť v budúcnosti vydávať 3 kusové série. Podľa toho sa vraj majú všetci orientovať. Len nikto kompetentný mi nedokázal vysvetliť ako sa môžem orientovať, ak séria bude mať povedzme skutočný rozsah čísel od 15 do 17 v danom roku. Napríklad, ak budem mať v rukách len TK s číslom 16, ako budem vedieť okamžite zistiť, či ide o 3 kusovú sériu od čísla 15 do čísla 17 alebo od 14 do 16, alebo od 16 do 17? Ako budem vedieť, či číslo 16 je v poradí prvá, druhá alebo tretia TK zo série, ak nebudem mať iné informácie? O chudákovi cudzincovi ani nehovoriac.

Samozrejme, treba uznať, že číslovanie slovenských telefónnych kariet je napriek tomu, verne, že len dočasne rozhodnutím, vysoko prehľadné v porovnaní s označovaním TK v mnohých, často aj oveľa vyspelejších krajinách. O to je nepochopiteľnejšie, prečo v tejto oblasti, kde sme evidentne pred mnohými vpredu, sa rozhodneme kráčať k horšiemu □ m]j

PREHLAD PRÍLEŽITOSTNÝCH PEČIATOK JÚN 2002

Jozef Soukup

Poradové číslo, dátum, miesto používania, text pečiatky, autor výtvarného návrhu a farba odtlačku pečiatky

01 ■ 8.6.2002 Bratislava 21: MEDZINÁRODNÉ LETECKÉ DNI / LETISKO M. R. ŠTEFANIKA / SIAD 2002 8.-9.6.2002 ● J. Masárová ● Čierna

02 ■ 8.6.2002 Bratislava 46 - Devín 1: „NAJKRAJŠIA SLOVENSKÁ POŠTOVÁ ZNÁMKA ROKU 2001“ ● Š. Kubovíc ● Čierna

03 ■ 8.6.2002 Žilina 1: MAJSTER SLOVENSKA VO FUTBALE / MŠK ŽILINA / 2001 - 2002 ● Autor neuvedený ● Modrá
04 ■ 14.6.2002 Bánovce nad Bebravou 1: 770. výročie prvej písomnej zmienky / 1232-2002 ● M. Nagy ● Čierna

05 ■ 21.6.2002 Trnava 5: VIII. LETNÉ ŠPORTOVÉ HRY POŠTÁROV / SLOVENSKA / 20.-22.6.2002 ● Autor neuvedený ● Čierna

06 ■ 22.6.2002 Bytča 1: XIX. DNI FILATELIE SLOVENSKEJ / PALATÍN JURAJ THURZO / 1567-1616 ● J. Urda, O. Gáta ● Čierna

07 ■ 22.6.2002 Bytča 1: PRVÁ FILATELISTICKÁ VÝSTAVA / JEDNORÁMOVÝCH EXPOZITÓV ● J. Urda, O. Gáta ● Čierna
08 ■ 26.6.2002 Trnava 1: KALOKAGATIA 2002 ● M. Šnirc ● Čierna

09 ■ 27.6.2002 Modra 1: INAUGURÁCIA POŠTOVÝCH ZNÁMOK / OCHRANA PRÍRODY ● F. Horniak, K. Felix ● Čierna

10 ■ 27.6.2002 Modra 1: INAUGURÁCIA POŠTOVÝCH ZNÁMOK / TECHNICKÉ PAMIATKY ● F. Horniak ● Čierna

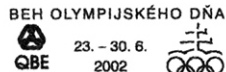
11 ■ 28.6.2002 Bratislava 3: 1873-1933 MUDR. MICHAL GUHR - JÁN MRÁZ 80-ROČNÝ / FIS ● I. Schurmann, E. Smažák ● Modrá

12 ■ 29.6.2002 Trenčín 4: PRVÁ PADÁKOVÁ ŠKOLA NA SLOVENSKU / 60. VÝROČIE ● J. Korený ● Zelená

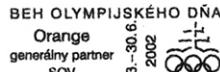

Príležitostné odtlačky výplatného stroja

01 ■ 6.6.-15.7.2002 Bratislava 3: BEH OLYMPIJSKÉHO DŇA / QBE POISTOVŇA 23.-30.6.2002 / SLOVENSKÝ OLYMPIJSKÝ VÝBOR / JUNÁČKA 6, 832 80 BRATISLAVA / E-AMIL: OFFICE@OLYMPIC.SK ● E. Smažák ● Červená

SLOVENSKÝ OLYMPIJSKÝ VÝBOR
JUNÁČKA 6, 832 80 BRATISLAVA
E-MAIL: OFFICE@OLYMPIC.SK

SLOVENSKÝ OLYMPIJSKÝ VÝBOR
JUNÁČKA 6, 832 80 BRATISLAVA
E-MAIL: OFFICE@OLYMPIC.SK

02 ■ Detto, len uprostred štočku je uvedený iný spoznor: ORANGE GENERÁLNY PARTNER SOV

Príležitostný neúradný kašeť

01 ■ 26.6.2002 Trnava: KALOKAGATIA 2002 / PREPRAVA POŠTY BEŽCAMI ● M. Šnirc ● Červená (kašeť použitý počas Medzinárodnej súťaže KALOKAGATIA 2002 v Trnave)

ZRELÉ DO GUINNESSOVEJ KNIHY REKORDOV ?

Ivan Lužák

Článok J. Simona s týmto titulom a podtitulom **Quo vadis, pošta USA?** priniesol časopis MICHEL-Rundschau v tohtoročnom májovom čísle. Pre jeho závažnú výpočtovú hodnotu uvádzame z neho podstatnú časť.

Ešte donedávna sa pokladal za najväčší háreček sveta ten, ktorý vydala pošta bývalej NDR k 15. výročiu vzniku NDR (Mi.BI.19). Háreček obsahoval 15 známok, mal rozmer 210 x 285 mm a pretože sa nepočítalo s jeho poštovým použitím, nebol opatrený lepom. Bývalý NDR vďaka o tento primát obala pošta USA, keď k svetovej výstave poštových známok v Anahime (Kalifornia) v dňoch 7. - 11. 7. 2000 vydala obrovský háreček s rozmermi 502 x 404 mm. Tomuto predchádzali počas trvania výstavy každodenné vydania známok a „malých“ hárečkov (Mi.BI.52-6) s námetmi výskum vesmíru, niektoré vo forme hologramov. Nominálna hodnota týchto vydaní je 38,50 USD a rovnakú hodnotu má aj samotný veľký tlačový list! Aký význam malo toto vydanie okrem zdierania? Na poštové použitie je nevhodné a zberateľ ho nemôže umiestniť do žiadneho albumu alebo dosiek. Niektorí si predstavovali, že zberatelia si dajú obrovské hárečky zarámovať a zavesia na stenu? Záver: Nepotrebné a pre filateliu škodlivé vydanie. Preto je dobré, že obrovský háreček nemá v katalógu MICHEL samostatné číslo a je uvedený iba poznámkou.

Zberateľská oblasť USA bola kedysi zvlášť solídna a prehľadné nové vydania poskytovali pri nízkych nominálnych hodnotách zaujímavé pohľady do histórie a kultúry krajiny, hospodárstva, architektúry a dopravy. Dnes je toto teritórium sotva prehľadné, čo dokumentujú tieto údaje:

Za 100 rokov (1842-1941) bolo vydaných 504 známok, tzn. v priemere 5 známok ročne. Za ďalších 50 rokov (1942-1991) bolo vydaných 1697 známok, tzn. v priemere

34 známok ročne. Za posledných 8,5 rokov (1992-11.7.2000) bolo vydaných 1170 známok, tzn. v priemere až 137 známok ročne.

Tento prehľad odzrkadľuje iba počet známok. Rozdiel je ešte zrejmejší, keď zoberieme do úvahy nominálne hodnoty. **Tento nepriaznivý vývoj nastal presne v momente, keď bola pošta privatizovaná** a štát stiahol svoju regulujúcu ruku. Ďalšiu nepríjemnosť predstavujú často sa meniace výplatné známky vydávané v rôznych variáciách (formáty, zúbkovanie, lep, druh papiera, tlačové techniky...). Rekordných je 12 rôznych variácií jednej jedinej známky.

Milénium bolo vítanou príležitosťou na produkciu poštových známok. Pošta USA venovala každému decaeniu odchádzajúceho storočia superháreček (rozmerov 190 x 230 mm) s 15 známkami, čo spolu predstavovalo 150 známok. To zodpovedá emisným plánom mnohých vydavateľských krajín, vrátane Slovenska, na celých 5 rokov

Týmto sa pošta svetovej veľmoci Spojených štátov amerických stavia do jedného radu s neserióznymi zdieracími štátmi, z ktorých niektoré v určitom časovom období majú viac katalogizovaných známok ako obyvatel. Aj privatizovaná pošta by mala prinášať na trh primeraný počet novniiek v príslušných nominálnych hodnotách ■

SLOVENSKO 2002

Jozef Tekel

Medzinárodná výstava poštových známok SLOVENSKO 2002 sa uskutočnila v dňoch 4. až 10. júla 2002 v priestoroch Slovenského národného múzea v Bratislave. Konala sa s podporou Federácie európskych filatelistických zväzov (FEPA) a jej návštevníci mali možnosť vidieť exponáty vystavovateľov z trinástich krajín. V štyroch súťažných triedach, vrátane literatúry, bolo vystavených 107 exponátov.

Čestný dvor výstavy bol zastúpený veľmi kvalitnými exponátmi známok medzivojnového Československa (L. Pytlíček, ČR a H.Hahn, USA), Rakúskeho cisárstva (F. Puschmann a U.Ferchenbauer, Rakúsko), exponát klasických známok Poľského kráľovstva (Z.Mikulski, Švajčiarsko), exponát klasických celín (kráľovná Viktória) Veľkej Británie (A.Huggins, UK) a námetovej exponáty Z temna k národnému probuzeniu a vznik ČSR (L.Brendl, ČR) a Smerom k zjednotenej Európe (S.Luster, USA).

V medzinárodnej výstavnej porote pracovali zástupcovia 7 krajín: L. Brendl a V. Kopecký (CZ), L. Molnár (Maďarsko), D. Laege a P. Fischer (Nemecko), M. Szwemin (Poľsko), Horst A. Horin (Rakúsko), M. Francaviglia (Taliano) a J. Tekel (SK, predseda jury). Vo funkcii pozorovateľa pracovali M. Bachratý a A. Tekel. Ako senior konzultant pracoval vo výstavnej porote S.Zrubic.

V triede teritoriálnej filatelie boli vystavené tri exponáty známok Slovenskej republiky (1939-1945), ktoré získali zlatú medailu (**O. Földes**), pozlätenu medailu (**D. Kuča**) a veľkú striebornú medailu (**J. Mišejka**). Tieto exponáty presvedčili, že slovenská známka poskytuje možnosť vybudovať kvalitný exponát, ktorý úspešne reprezentuje autora aj na výstave so silnou medzinárodnou účasťou. Medzi teritoriálnymi exponátmi zaujal exponát Moderné Československo 1943-1983 (**G. Wilhelms**, USA) vzácnosťou niektorých vystavených materiálov z obdobia 1945-1953. Problémom exponátu, ktorý získal pozlätenu medailu, je nejasný názov, ktorý nezodpovedá skutočnosti. **J. Piša** získal veľkú striebornú medailu za exponát Perfiny z územia Československa, ale výstavná porota exponát preradila z triedy poštovej histórie do triedy teritoriálnej filatelie. Výstavná porota odporúča vystavovateľom prihlasovať exponáty perfinov na známkach, celinách alebo kolkoch do triedy teritoriálnej filatelie. Zlatú medailu získal **S.Imperato** (I) za exponát Známky kráľovstva Sicília.

Trieda námetovej filatelie bola zastúpená vysokým počtom exponátov zahraničných aj slovenských filatelistov. V súťažnej triede bolo vystavených 27 exponátov. Zlatú medailu získal **F.Wehmeier** (D) za exponát Kôň - od lovnej zveri k spoločníkovi človeka, ktorý výborne zvládol zvolenú tému. Zlatú medailu získal **P.Osuský** za exponát Pre slávu športu - Coubertinove roky (1894-1925). Tento exponát čakal na zlatú medailu niekoľko rokov a verím, že má reálnu nádej obhájiť ju v budúcnosti na výstavách pod patronátom FEPA / FIP. Exponát s objektívne hodnotným materiálom by určite pomohli stručnejšie texty, lepšia grafická úprava a náhrada archaického písacieho stroja (perlička) za modernú techniku

(PC). Veľké pozläté medaily získali **V.Jankovič** za exponát Cyklistika - štyri svety pedálov a **P.Osuský** za exponát Pre slávu športu - Coubertinovi dedičia (1925- 1945). Návštevníci výstavy videli aj ďalšie „športové“ exponáty, **K. Rathjen** (D) získal veľkú pozlätenu medailu za exponát Letné Olympijské hry 1894-1932 a **J.Sopko** získal veľkú striebornú medailu za exponát Hry z Olympie - hry zo všetkých najslávnejšie. **A.Kunz** (A) získal veľkú pozlätenu medailu za exponát Víno - dejiny, kultúra, hospodárstvo. Veľké pozläté medaily získali **José A.Campo** (E) za exponát Najkrvavejšia rana Európy: 2.svetová vojna a **P.Alfaro** (E) za exponát Medzivojnová Európa 1919-1939.

V triede poštovej histórie výstavná porota hodnotila 32 exponátov. **A.Kohl** (A) získal zlatú medailu za exponát Die K.u.K.Kriegsmarine bis 1914. Exponát zachytáva históriu rakúskeho vojnového lodstva od konca 18.storočia. Ukázkou doporučených listov s R-nálepками rôznych lodí (S.M.S.) vojnového lodstva, krížnika S.M.S.KAISERIN ELISABETH alebo K.u.K. Marinedetachment in Peking potesili odborní aj laickú verejnosť. Výnimočná bola zostava listkov od zajatých príslušníkov posádky S.M.S. KAISERIN ELISABETH z rôznych táborov v Japonsku a Číne. Povestnú čerešňu na slávnostnej torte pripomínali listky od internovaných námorníkov v táborech Osaka, Ninoshima, Narashino, Kurumo, Kumamoto, Aonogahara, Wan-Shou-Sze a Si-Yuan v období 1.svetovej vojny.

B.Helm (CZ) získal zlatú medailu za exponát Československá letecká pošta do r.1930. **W.Rauch** (D) získal veľkú pozlätenu medailu za exponát Československá vojenská pošta 1936-1946. Tento exponát obsahuje kvalitný materiál, ale výstavná porota konštatovala, že výstižnejší názov exponátu by bol Vojenská pošta čs. občanov pôsobiacich v zahraničí 1936-1946. **Jaroslav J.Verner** (USA) predstavil návštevníkom exponát Československé légie vo Francúzsku, Taliansku a na Slovensku, ktorý získal zlatú medailu. **P.Santangelo** (I) získal zlatú medailu za exponát Československé légie v Taliansku a Československu. Autor dokumentoval vznik čs. légii v Taliansku a presun legionárskeho zboru na Slovensku služobnými a súkromnými zásielkami od príslušníkov čs.armádneho zboru z talianskych poľných pôšt Posta militare 52, 52-A, 129 a 162. Zlaté medaily získali dvaja slovenskí vystavovatelia. **P.Hallon** za exponát Poštovníctvo na Záhorí v 17.-19.storočí a **J.Pálka** za exponát Uhorsko - prednámkové obdobie. Tri zlaté medaily získali exponáty maďarských vystavovateľov: **D.Czirók** za exponát Vozová pošta v Uhorsku 1750-1900 s ukázkou viacerých vzácných celistvostí aj z územia Slovenska, **G.Homonny** za exponát Poštovo-historické aspekty uhorského vydania 1867 a **I.Tomka** za exponát Uhorská kráľovská pošta 1871-1918. Exponát D.Cziróka upútal precíznym a veľmi kvalifikovaným opisom vystaveného materiálu. Exponát G.Homonny obsahoval niekoľko výnimočných celistvostí, na ktoré upozorním zberateľskú verejnosť. Návštevníci mohli vidieť v exponáte poštový listok (vzor 1867) 2 Kr s legendou Levelezési Lap, ktorý bol použitý *1.októbra 1869* (!!) na poštovom úrade Nagyvárd (Oradea, Rumunsko) a adresovaný do Nagyszeben (Sibiu, Rumunsko). Tento unikátny doklad potvrdzuje teoretický predpoklad, že prvý poštový listok pre uhorskú poštovú správu s maďarskou legendou a malým štátnym znakom (delený štít) bol vydaný súčasne s nemeckou mutáciou. Ako výnimočné

celistvosti v tomto exponáte sme videli náhly doporučený list z Oravského Podzámku (Árvaváralja) do Hornej Zubrice na severnej Orave, poslaný poslom mimo doručovací obvod poslednej pošty v Jablonke. Výplatné (95 Kr) bolo uhradené 10 známkami: 9 x 10 Kr + 1 x 5 Kr. Výpočet poštovej poplatku: 2.hmotnostný stupeň zásielky: (10 Kr), náhlostný príplatok (15 Kr), doporučný príplatok (10 Kr), posolné za zásielku mimo obvod poslednej pošty do vzdialenosti 7.5 km (50 Kr), návratka (10 Kr), spolu 95 Kr. Neuveiteľnú celistvosť reprezentuje náhly doporučený list odoslaný z pošty Hatzeg (Hateg, Rumunsko) do obce Mez-őszentjábak, posledná pošta Torda. Zásielka bola doručená poslom vo štvrtom (!!) vzdialenostnom pásme (22.5 - 30 km) mimo doručovací obvod poslednej pošty. Výplatné (2 Ft 30 Kr) bolo uhradené známkami vydania 1867 (o.i. 13 známkami s nominálnou hodnotou 15 Kr). Exponát ukázal veľmi vzácnu *červenú* chybotlač známky v nominálnej hodnote 3 Kr s odtlačkom pečiatky pošty Nagybeckserek. Z územia Slovenska upútili celistvosti s trojfarebnými kombináciami známk. Pozoruhodné sú ťažké doporučené listy z Bratislavy do Pešti s trojfarebnou kombináciou známk vydania 1867 (25 + 15 + 5 Kr) a zo Šale do Bratislavy s inou trojfarebnou kombináciou známk vydania 1867 (15 + 5 + 10 Kr). Exponát I.Tomku predstavil návštevníkom výstavu vzácné celistvosti so známami vydania 1871 (kameňotlač, medotlač), celistvosti so spoločným použitím známk vydaných 1871 + 1874. Ozdobou tohto exponátu je celina (5 Kr) vydania 1871 odoslaná doporučené z Banskej Bystrice do Levoče. Doporučný príplatok (10 Kr) je zložený z troch známk (!) vydania 1867 (2 + 3 + 5 Kr). Ďalší maďarský vystavovateľia získali veľké pozlátene medaily: **G. Margitay** za exponát Predznámkové obdobie v Uhorsku 1752-1850 a **G. Visnyovszki** za exponát Doplatné a tarifné systémy. **O.Hornung** (UK) získal zlatú medailu a blahoželanie výstavnej poroty za exponát Poštová história Karpat-skej Ukrajiny. Zlatú medailu získal **V.Savin** (Ukrajina) za exponát Pošta zdravotníckej správy a Červeného kríža. Štyri zlaté medaily si odniesli talianski vystavovateľia: **G. Dep pieri** za exponát Doposielané zásielky, **A.Francalanci** za exponát Francúzsko - Červený kríž a poštové služby, **F.Rigo** za exponát Benátky a Európa a **S.Imperato** za exponát Pošta starotalianskych štátov do Rakúska. **P.Pearson** (UK) získal zlatú medailu a blahoželanie výstavnej poroty za exponát Otomanské poštové úrady v Iraku.

Exponáty v triede poštovej histórie obsahovali všeobecne dobrý materiál, ale chýbný, nepresný alebo chýbajúci text k vystavenému materiálu výstavná porota odmení nižším počtom bodov. Ojedinele sa objavil problém zaradenia poštovo nepoužitého známkového alebo celinového materiálu do exponátu prihláseného do triedy poštovej histórie. Takýto exponát *nezodpovedá* hodnotiacemu kritériu (SREV), a preto výstavná porota ho musí preradiť do triedy teritoriálnej filatelie. Exponát hodnotený v triede poštovej histórie *nemôže* obsahovať nepoužitý známkový alebo celinový materiál, skúšobné a nevydané tlače a pod. Bez ohľadu na to, či takýto materiál súvisí s teritóriom a obdobím, ktorému vystavený exponát venuje pozornosť.

V triede literatúry získala veľkú zlatú medailu vynikajúca práca Österreich 1850-1918, Handbuch und Spezialkatalog, 6. vydanie (**U. Ferchenbauer**, Rakúsko). Publikácia predstavuje v súčasnosti najvyšší medzinárodný štandard odborného a polygrafického spracovania významného zberateľského odboru. Zlatú medailu získal **F.de Quernfort** za

monografiu Poštová história Sicílskeho kráľovstva (1130-1858). Pozlátenu medailu získala práca Czechoslovak Field Post 1918-1921 (**Brian C.Day**, UK), ktorá poskytuje zaujímavý pohľad na činnosť poľnej čs.poštovej služby po vzniku ČSR na území Slovenska, Podkarpatskej Rusi a východného Sliezska (Těšínsko). Veľké strieborné medaily získali noví generálni katalóg Slovensko 1993-2002 (firma **ERVO**) a odborný mesačník **ZBERATEL**.

Na výstave boli vystavené aj exponáty v otvorenej triede, ktoré vzbudili pozornosť laickej verejnosti. Exponáty v otvorenej triede boli na Slovensku vystavené prvý raz. Výstava ukázala, že nová výstavná trieda, ktorá sa formuje v rôznych európskych krajinách, bude vyžadovať rozpracovanie všeobecne záväzných zásad pre budovanie a hodnotenie exponátov. Jeden z veľmi aktuálnych postrehov je, že exponáty v otvorenej triede musia spĺňať rovnaké kritériá na filatelistický a nefilatelistický materiál. V praxi to znamená jednotné požiadavky *na kvalitu a objektívnu vzácnosť* vystaveného materiálu, ale aj požiadavky na pravosť materiálu. V jednom (nehodnotenom) exponáte bol zaregistrovaný aj falzifikát celistvosti na škodu zberateľov. Ako príklad primeranej a požadovanej kvality zberateľského materiálu spomeniem bežné papierové platidlo (banková kvalita alebo opotrebované a ťažko poškodené platidlo). Exponát v otvorenej triede musí splniť aj dôležitú požiadavku: Filatelistický materiál má väčšinové (min.51 %) zastúpenie na výstavnej ploche.

Najvyššie ceny Medzinárodnej výstavy poštových známk SLOVENSKO 2002 boli udelené až na slávnostnom palmáre na základe výsledkov tajného hlasovania členov výstavnej poroty. Na udelenie Veľkej medzinárodnej ceny kandidovali: exponát Pošta starotalianskych štátov do Rakúska (S.Imperato, Taliansko), exponát Die K.u.K. Kriegsmarine bis 1914 (A.Kohl, Rakúsko) a exponát Iraq - Ottoman Offices (P.Pearson, UK). Na udelenie Veľkej národnej ceny kandidovali exponát Slovensko 1939-1945 (O.Földes, SK), exponát Poštovníctvo na Záhorí v 17.-19. storočí (P.Hallon, SK) a exponát Poštovo-historické aspekty uhorského vydania 1867 (G.Homonnay, Maďarsko). Na Veľkú cenu ZSF pre najlepšiu námetový exponát kandidoval F.Wehmeier (Nemecko) a jeho exponát Kôň - od lovnej zveri k spoločníkovi človeka. Po verejnom otvorení zapečateného obálk s hlasmi členov výstavnej poroty (obálky otvoril predseda poroty v prítomnosti tajomníka výstavnej poroty a koordinátora FEPA M.Adlera) a sčítaní hlasov **Veľkú medzinárodnú cenu** (GPI) výstavy SLOVENSKO 2002 získal **A.Kohl** (A) za exponát Die K.u. K.Kriegsmarine bis 1914, **Veľkú národnú cenu** (GPN) získal **O.Földes** (SK) za exponát Slovensko 1939 - 1945 a **Veľkú cenu ZSF** získal **F.Wehmeier** (D) za exponát Kôň - od lovnej zveri k spoločníkovi človeka.

Slovenskí zberatelia na výstave predstavili 22 exponátov v súťažných triedach, 2 pozvané exponáty (S.Sablatura, J. Tekel), 4 exponáty v triede literatúry a 6 exponátov v otvorenej triede. Exponáty vystavené v súťažných triedach získali 4 zlaté, 2 veľké pozlátene, 1 pozlátenu, 11 veľkých strieborných (2 za literatúru), 1 strieborný, 5 postriebrených (1 za literatúru) a 2 bronzové medaily (1 za literatúru). Účasť slovenských exponátov na výstave SLOVENSKO 2002, prvej výstavy, ktorá sa uskutočnila s podporou FEPA na území Slovenskej republiky, možno označiť ako úspešnú a exponáty v silnej konkurencii nesklamali ■

NEVZDÁVAJME SA SVOJEJ FILATELIE

Brány Medzinárodnej výstavy poštových známok SLOVENSKO 2002 sa síce už zatvorili, ale výstava žije nadalej v podobe doznievajúcich dojmoch i v hodnoteniach jej kladov i záporov medzi laickou verejnosťou a osobitne v kruhoch odborníkov, či jej usporiadateľov. So svojimi názormi na výstavu sa podelil s nami **dr. Ondrej Földes**, čerstvý držiteľ zlatej medaily a národnej ceny Medzinárodnej výstavy poštových známok SLOVENSKO 2002.

Blahoželám Vám k získaniu zlatej medaily a národnej ceny výstavy Slovensko 2002! Tento Váš vynikajúci úspech je aj významným vkladom do pokladnice hodnôt slovenskej filatelie. Náš rozhovor sa bude „točiť“ predovšetkým okolo výstavy SLOVENSKO 2002, môže však začať štandardnou otázkou: Aká bola Vaša cesta k filatelii?

Podobne ako väčšina z nás, so zbieraním známok som začínal v školských laviciach. Pretože v rodine nikto nebol filatelistom, prvým zdrojom mojich známok boli balíčky kupované v novinovom stánku. Ešte si pamätám na môj prvý zásobník - bol červený, dostal som ho od rodičov na Vianoce a v tom čase som za svoje najväčšie poklady v ňom pokladal mongolské trojuholníkové známky. Ale prišla puberta, iné záujmy a na známky som celkom zabudol.

Čo rozhodlo o tom, že ste sa vrátili k zbieraniu známok a začali ste sa venovať poštovým známkam Slovenska?

Náhoda. Po skončení vysokej školy, začiatkom 70. rokov som bol zamestnaný ako vedecký pracovník v Slovenskej akadémii vied. Bolo to obdobie, keď sa za vlastenectvo pokladala aktívna účasť na zbere druhotných surovín. Preto každý vedecký pracovník mal pri pracovnom stole krabicu, do ktorej odkladal použitý papier, staré noviny a pod. Z času na čas potom niektorí z nás boli určení na zhromaždenie a odvoz nazbieraného papiera do Zberných surovín. Výsledok sa vyhodnotil a zapísal do Kroniky Brigády socialistickej práce. Boli aj takí horlivci, ktorí papier nosili aj z domu. Pri jednej príležitosti, keď som bol určený do skupiny na zabalenie a odvoz papiera, dostal sa mi do rúk asi kilový balík vzorne zabalený, previazaný špagátom a na prvý pohľad bolo jasné, že v tejto podobe už dlhšie odpočíval. Kto ho doniesol, do dnešného dňa neviem. Rozbalil som ho a z prvej strany sa na mňa pozerala celostranová fotografia Dr. J. Tisa z prvého čísla časopisu Slovenský filatelista. V balíku boli všetky čísla tohto časopisu, od prvého do posledného. Dnes si už s úsmevom spomínam na zdesenie, ktoré tento nálež v nás vyvolalo. Dohodli sme sa, že by bolo „politickou chybou“ dať to do zberu, niekto by to mohol pokladať za provokáciu a ja som bol určený, aby som to zlikvidoval. Tak sa všetky čísla Slovenského filatelistu dostali ku mne domov. Ešte ten večer som ich začal čítať, a verte mi, že som ich prečítal číslo po čísle od začiatku do konca. Všetkému som však nerozumel, nevedel som, čo znamenajú niektoré značky a pojmy, čo znamená zúbkovanie 10 ½, rastrovaný lep a pod. Pretože mi nikto v mojom okolí nevedel poradiť, ďalšiu nedelu som sa vybral na bratislavskú burzu s tým, že možno

tam nájdem niekoho, kto mi to vysvetlí. Na burze som prvýkrát videl známky, ktoré som dovtedy poznal len z obrázkov. Zopár z nich som si kúpil a už sa nedalo zastať.

Takže takéto boli Vaše filatelistické začiatky ...

... nie, to ešte nebola filatelia. Ja rozlišujem medzi zberateľom známok a filatelistom. Sú zberatelia, ktorí celý život ostávajú len zberateľmi, ukladajú si známočku ku známke, záleží im len na kompletnosti svojej zbierky, ale len málokedy sa zamyslia nad tým, ako tá ktorá známka asi vznikla, čo nám oznamuje. Hľadať v známke či obálke odraz doby, z ktorej pochádza, ľudí, ktorí stáli pri jej tvorbe, alebo ju len podali na pošte, pochopiť všetky súvislosti, ktoré sú spojené so známkou a celistvosťou, je potom filatelia. A to je ťažká cesta, na ktorú sa niekto nikdy nevydá a niektorí nedôjdu. Mne taktiež trvalo dlho, kým som začal vidieť v známke viac, než katalógový záznam.

Vaša zbierka je zameraná na obdobie Slovenska 1939-1945. Je to dost krátke obdobie. Nikdy Vás nelákalo rozšíriť svoj zberateľský záujem o iné obdobie alebo teritórium?

Ani veľmi nie. Znamky obdobia Slovenska 1939-1945 majú veľkú výhodu v tom, že dnes je to už uzavretá téma. Vieme, koľko ich bolo vydaných a k nim už nič nepridubne. Ale nezberia sa to ľahko. Veľmi je ťažké poľstoročie, počas ktorého boli tieto známky na „čiernej listine“. Neštudovali sa, nevychádzali o nich články, materiál sa roztratil a pamätníci už vymierajú. Ja mám ale toto filatelistické obdobie rád. Nájde sa v ňom všetko, čo filateliu robí príťažlivou. Skúšobné tlače, návrhy, unikátne celistvosti, rôzne zúbkovania, výrobné chyby, vady, odchýlky, ale aj falzifikáty. Zdalo by sa, že práve na Slovensku by malo byť dostatok kvalitného materiálu. Ale žiaľ, nie je to tak. Veľa z hodnotných vecí sa dostalo do zahraničia a sú veľmi ťažko dostupné. Dodnes nie sú k dispozícii archívne dokumenty z tohto obdobia, a tak aj štúdium je veľmi náročné. Teší ma však, že sa pomaly kryštalizuje skupina nadšencov, ktorá práve na stránkach Zberateľa publikuje svoje poznatky a pevne verím, že časom zložia mozaiku poznania tak, aby sa mohlo pristúpiť k vydaniu tak očakávanej monografie Slovenska 1939-1945.

Vráťme sa k Vášmu úspechu na nedávno skončenej výstave Slovensko 2002. Ako sa Vám páčila výstava?

Keď som na jar dostal pozvánku vystavovať na výstave Slovensko 2002 a dozvedel som sa o stave príprav, neveril som, že sa výstava uskutoční. Ale organizačný výbor vykonal obrovský kus práce a výstava dopadla nad očakávanie dobre. Mňa prekvapili dve skutočnosti: Veľmi

veľký záujem verejnosti a úroveň vystavovaného materiálu. Slovensko 2002 bola výstava pod patronátom FEPA, ale celkovou úrovňou exponátov to mohla byť aj výstava FIP-ovská. Hlavné exponáty z Talianska a Maďarska ma nadchli. Pri prvej návšteve výstavy som svedomito prezrel všetko, čo bolo vystavené. Potom som sa vrátil, a znovu som si pozrel exponáty, ktoré v mojich očiach stáli za novú návštevu. Tak som sa vracal niekoľkokrát, až pri poslednej príležitosti som sa venoval už len tomu, čo sa „dostalo do finále“.

V prvom rade to bol exponát G. Deppierioho z Talianska: Doposielané zásielky, exponát G. Homonnayoho z Maďarska: Poštovo-historické aspekty uhorského vydania 1867 a S. Imperata: Pošta starotalianskych štátov do Rakúska. K tomu som občasne pridal prezretie Českého dvora (hlavne exponát Z. Mikulského o poľskom kráľovstve a zbierku U. Ferchenbauera) a mal som program na celé popoludnie. Organizátorom sa skutočne podarilo získať nádherný výstavný materiál na veľmi vysokej úrovni a z tohto hľadiska výstava prekonalala asi nielen moje očakávaní. Priestory boli zvolené veľmi vhodne, osvetlenie bolo primerané, usporiadanie výstavných rámov umožňovalo zotrvať pri nich i dlhšie. Ak k tomu pridáme vkusné medaily, vydaný výstavný katalóg a s citom volené a veľmi pekne spravené materiály (známky, prítače na celinách, obálky), myslím si, že organizátorom môžeme úprimne gratulovať. Na každom kroku bolo vidieť výsledok skutočne veľkej práce veľkého počtu ľudí.

Je na škodu, že tak, ako to my Slováci vieme asi najlepšie na svete, že keď sa nám niečo s veľkou náhodou podarí urobiť, tak určite niečo pokazíme, aby ani náhodou všetko nebolo bezchybné. To, ako sa nezávľado otvorenie výstavy, prekonalala asi už len trápnosť a dezorganizácia palmáre. Je to veľká škoda, veľmi sa tým pokazil ináč dobrý dojem z výstavy. Ale hovorím iba o organizácii a uskutočnení výstavy. Proti jej koncepcii mám však zásadné výhrady.

Môžete byť, prosím, trochu konkrétnejší?

Veľmi opatrne musíte postupovať, ak chcete uplatniť moderné prvky. Je to vždy riskantné a nemusí sa to podariť. Už dlho ohlasovanú „otvorená trieda“ mala byť „trhákom“ výstavy, ale nevydarila sa a priniesla sklamanie. Málokoho upútala táto časť, väčšina návštevníkov ju len prebehla. Rozhodne nebola dôstojným partnerom exponátom tradičnej a námetovej filatelie, alebo poštovej histórii. Ak si uvedomíme, že tie frankované pivové podnosy alebo grafiky bez vzťahu k filatelii zabrali miesto mládežníckej kategórii, je to z hľadiska budúcnosti filatelie chybný krok. Nech sa potom Zväz nediví, že nie sú mladí filatelisti. Navyše, v rámci tejto výstavy sa podarilo - aspoň podľa mojich znalostí - vytvoriť svetový unikát. Neviem, či niekde inde sa už stalo, že na národnej filatelickej výstave nebola samostatná národná trieda. Je pravda, že v pôvodných propozíciách pozývali vystavovateľov do národnej triedy a na palmáre bola udeľovaná národná cena, ale koľko návštevníkov čítalo základné propozície výstavy a koľko ich bolo na udeľovaní cien? Na samotnej výstave a ani v katalógu neexistovala národná trieda, a tá bola prezentovaná v triede tradičnej filatelie

spolu s exponátmi o známkach kráľovstva Sardínie, Fínska a Čiernej Hory. To je faux pas. Za koncepciu výstavy je zodpovedný usporiadateľ výstavy, ktorým bol Zväz slovenských filatelistov.

Vráťme sa k Vašmu exponátu Slovensko 1939-1945. Sám ste naznačili, že to nie je výsledok „viacgeneračného“ zbierania známkov a vzniká za celé desaťročia. Často sa hovorí, že filatelia je v súčasnosti v kríze, vzniká málo nových exponátov. Ako sa Vy pozeráte na súčasný stav a budúcnosť filatelie?

Nemyslím si, že by filatelia bola v kríze. Filatelia je len odrazom stavu spoločnosti. Neviem si predstaviť, že by spoločnosť preživala problematické obdobie, a pritom by niektorá jej zložka, napríklad filatelia, bola bez problémov. Pozrite sa na stav americkej, nemeckej či švajčiarskej spoločnosti a na ich filateliu. Keď u nás majú raj podvodníci, tunelári a iní gauner, prečo by nemali byť prítomní aj vo filatelii? Pevne verím, že ak ich odstránime zo spoločnosti, ozdravíme tým aj filateliu. Filatelia rozhodne nie je len o peniazoch, ale pokiaľ priemerný občan má problémy so zaistením svojich každodenných potrieb, určite nemá na nákup známkov. Filatelia však nie je len záľuba, či možnosť investície. Filatelia je súčasťou nášho kultúrneho dedičstva, je to kus našej histórie a podľa toho je treba ňou nakladať. Môžeme ju prirovnať

k ľudovej piesni či ku krojom. Tým, že sa dnes moderne obliekame a nenosíme kroje, nemôžeme poprieť kultúrny význam ľudového odievania ako kultúrne dedičstvo národa. V mojich očiach je veľká škoda, že sa tak ľahkomyseľne vzdávame svojej filatelie a tým sa vzdávame svojej kultúrnej identity. Vezmite si len skutočnosť, ako chápeme slovenskú filateliu. Ak ju spomeniete, občasne nasleduje otázka, či máte na mysli „staré Slovensko“ (myslí sa tým obdobie 1939-1945), alebo „nové Slovensko“ (po roku 1993). Ako keby okrem toho neexistovala slovenská filatelia. Predsa naše prvé známky vyšli v roku 1850 a rakúske známky z tohto obdobia sú aj slovenské známky tak, ako uhorské známky po roku 1867 a československé v období 1918-1939 alebo po roku 1945. Prečo sa k tomu nehlasíme dôslednejšie? Nie je rozhodujúce, že známky neboli tlačené na Slovensku (mimočasom ani dnes nie sú). Boli však použité na Slovensku a viem si predstaviť nádherné, veľmi hodnotné exponáty napríklad na tému rakuských či uhorských známkov použitých na Slovensku. V spojitosti s touto úvahou by som chcel vyzdvihnúť prácu autorov výstavného katalógu Slovensko 2002, ktorí túto skutočnosť jednoznačne deklarovali v jeho koncepcii. Súčasne ukázali, kde by sa mala uberať naša filatelia. V tomto smerovaní vidím aj veľkú úlohu Zväzu slovenských filatelistov. Nedávno boli zverejnené informácie o zintenzívnení slovensko-chorvatskej filatelickej spolupráci a o tom, že bude vydaná slovensko-čínska známka. Neviem koľko filatelistov čaká na tieto udalosti. Prítom napríklad známky Zakarpatskej Ukrajiny zbiera mnoho filatelistov a tí by určite uvítali

prelome augusta a septembra tohto roka. Každý expozant sa po určitom čase musí prepracovať, obnoviť. Aj ja mám predstavu o niekoľkých zmenách. Chcel by som ich urobiť nasledujúcu zimu a na budúci rok expozant prezentovať na výstave NITRAFILA 2003. Uvažujem aj o možnosti prihlásiť sa prvýkrát na niektorú výstavu pod patronátom FIP. Kvalifikáciu už mám, hodne však bude závisieť od ohodnotenia v Amsterdame a hlavne od môjho vnútorného presvedčenia, či budem pokladať expozant za vhodný na takúto náročnú prezentáciu.

Časť Vášho expozátu poznajú naši čitatelia zo stránok Zberateľa, kde ste niektoré ukážky použili pri Vašej bohatej publikačnej

slovensko-ukrajinskú výstavu. Prečo neexistuje slovensko-maďarská, česká alebo rakúska výstava? S tými krajinami si máme my, filatelisti čo povedať rozhodne viac, než s Chorvátskom či Čínou. Ak sú za neuskutočnením slovensko-maďarskej či slovensko-českej výstavy politické dôvody, tak je to výsledok politiky, ktorá škodí nášmu národu a filatelii a mali by sme ju odmietnuť. To by malo sledovať aj vedenie Zväzu slovenských filatelistov.

To sú veľmi zásadné otázky budúcnosti filatelie a myslím si, že nielen slovenskej. Je žiaduce, aby k tejto problematike aktívne pristupovala aj široká zberateľská verejnosť. Prejdime teraz k inej otázke: Aké máte ďalšie plány s Vaším expozátom, kedy ho znovu predstavíte na Slovensku?

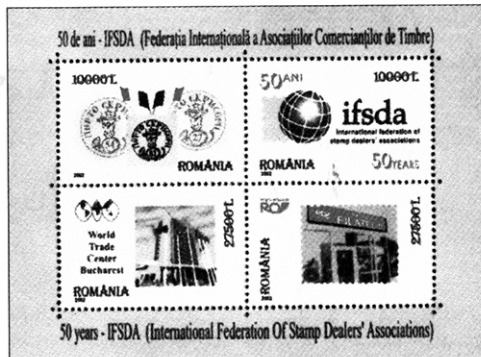
Expozant je prijatý na výstavu AMPHILEX 2002, ktorá sa uskutoční pod patronátom FEPA v Amsterdame na

činnosti. Každý filatelista má vo svojej zbierke materiál, ktorý je pre neho obľúbenejší než ostatné. Mohli by ste niečo také poskytnúť na ilustráciu tohto rozhovoru?

Rád by som tu ukázal slepecký list odoslaný z Čadce 21. marca 1942 do Prahy. Jeho mimoriadnosť je v tom, že 5 h známka s obrazom Andreja Hlinku a nápisom SLOVENSKÁ POŠTA mala jednoznačkové uplatnenie jedine na takomto slepeckom liste. Podľa mojich vedomostí druhý podobný exemplár nie je známy, mal by to teda byť unikát. Je to celistvosť, ktorú si veľmi cením a patrí medzi moje najobľúbenejšie.

Ďakujem Vám za rozhovor, prajem Vám veľa osobných a filatelistických úspechov a spolu s čitateľmi sa teším na Vaše ďalšie odborné články na stránkach Zberateľa □ V. Kučera

Jubileum asociácie obchodníkov

V modernej filatelii má významné postavenie filatelistický obchod a jeho praktická, organizačná i propagačná činnosť. Predstavitelia tohto sektora prišli k záveru, že majú mnohé spoločné záujmy i problémy, ktoré by bolo vhodné riešiť spoločnými silami. Preto v roku 1952 vytvorili svoju medzinárodnú asociáciu (IFSDA - International Federation of Stamp Dealers' Associations), v rámci ktorého začali účinne spolupracovať v národnom i medzinárodnom meradle, a to vzájomne i s filatelistickými a ďalšími organizáciami. Pri príležitosti 50. výročia IFSDA Rumunsko vydalo štvornámkový príležitostný háčček. Na prvej známke sú klasické známky Rumunsku, na druhej emblém a názov IFSDA, na tretej budova Svetového obchodného centra v Bukurešti a na štvrtjej mestská ulička s transparentom rumunského filatelistického obchodu. Dve známky na háččku majú nominálnu hodnotu po 10 000 lei, dve po 27 500 lei. Znamky boli vytlačené viacfarebným ofsetom □ Zc

NÁMETOVÉ VARIÁCIE NA POHLADNICIACH (8)

Alexander Urminský

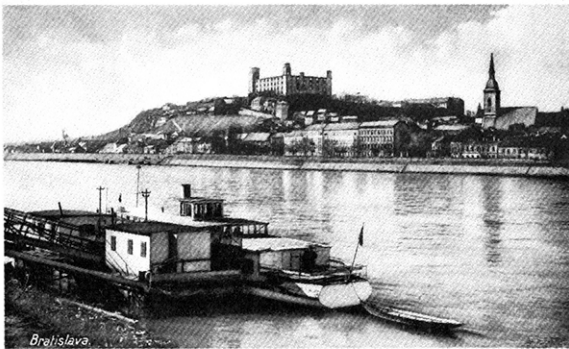
Autor námetových variácií na pohľadniciach nasledujúcim časťami svojho rozprávania dal podtitul **Bratislavské reminiscencie**. Svoje spomienky začíná rozvíjať trochu nostalgickým rozprávaním o dunajskom parníku, ktorý sa po pri hradu vari najviac vyskytuje na pohľadniciach Bratislava.

Propeler

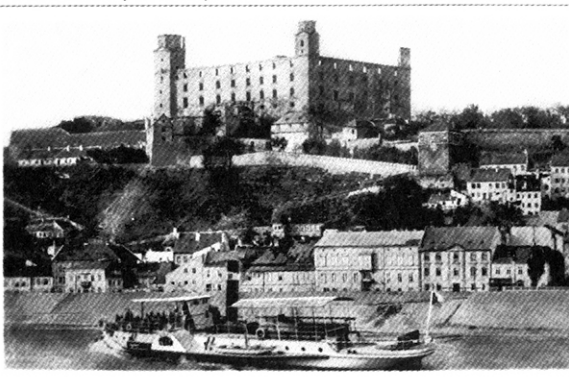
Moja prvá spomienka na Bratislavu je spojená s propelerom. Môj strýčko ma ním začiatkom päťdesiatych rokov previezol do Petržalky. Podobných spomienok bude mať veľa obyvateľov a návštevníkov Bratislavy, lebo v tých časoch, a možno až do roku 1968, propeler „praskal vo švíkoch“. Vrcholom záujmu boli prvé máje a oslavy Medzinárodného dňa detí. Pri takýchto príležitostiach propeleru niekedy musela vypomáhať aj druhá loď. Prepravovať cestujúcich mohli aj iné lode, ale to však už nebolo ono.

Najmä pre menšie deti nebola bežná vec plaviť sa kolesovým parníkom a bezprostredne vidieť a zažívať odpútavanie a pristávanie lode k pontónovému prístaviskám na oboch brehoch Dunaja. Loď bola taká malá, že cestujúci mohol všetko vidieť a jeho zvedavosť mohla byť uspokojená k plnej spokojnosti. Z bezprostrednej blízkosti mohol sledovať činnosť kapitána lode (ktorý bol súčasne aj kormidelníkom) i prácu plavčíka. Niekedy mohol zazrieť aj tretieho člena posádky - strojníka, ktorý sa občas objavil na palube, aby sa trochu nadýchal čerstvého vzduchu. Alebo v lete strojníka mohol uzrieť cez dokořán otvorené dvierka kotolne v podpalubí, odkiaľ sa šíril hluk parného stroja a charakteristická vôňa spáleného uhlia, pary a strojového oleja.

Kde sa vzala a kam sa podela táto loďička, ktorá sa stala jedným zo symbolov Bratislavy? V roku 1891 spoločnosť rodiny Hoermesových začala s vyhladkovými plavbami po Dunaji smerom na Devín a do Hainburgu. Neskôr zabezpečovala aj prevoz na petržalský breh Dunaja. Propeler bol vyrobený v roku 1911

Obr.1 - Pohľadnica z roku 1937 s panorámou Bratislavy s propelerom na móle zo strany Petržalky

Obr.2 - Pohľadnica na ktorej je Bratislavský hrad s propelerom v popredí z obdobia po 2.svetovej vojny. Standardná fotografia vznikla fotomontážou - dodatočným zakomponovaním propelera do záberu

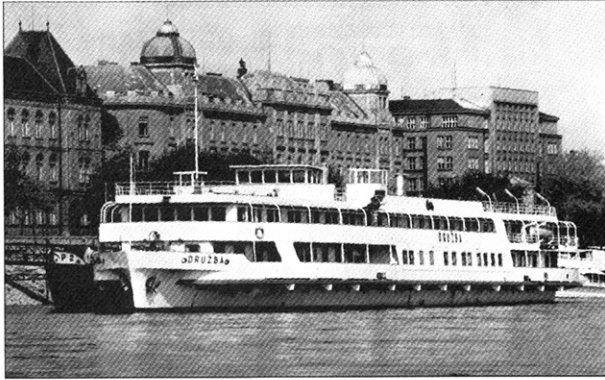

Obr.3 - Pohľadnica Auparku, kam chodili Bratislavčania za prírodou a zábavou najskôr iba po starom moste, neskôr aj propelerom, odoslaná v roku 1913 (Verlag: „Bediene dich allein“, Pressburg)

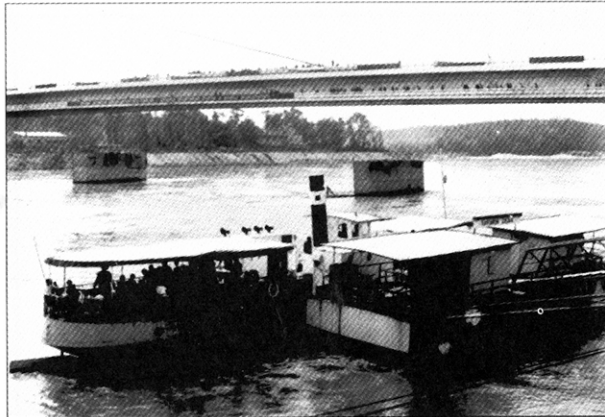

BRATISLAVA

Obr.4 - Au Caffè, obľúbené miesto Bratislavčanov, bolo vzdialené iba niekoľko krokov od prístavišťa propelera

Obr.5 - Loď Družba, jedna z novej generácie lodí na Dunaji, ktorá už zodpovedala zvýšeným požiadavkám cestujúcich na pohodlie

Obr.6 - Propeler v deň slávnostného otvorenia nového mosta SNP v roku 1972 - vtedy už ako kaviareň Čajka (na zábere vidieť pod mostom ešte neodstránené pomocné piliere nového mosta)

a na prevoz slúžil od roku 1913. Na pohľadniciach ho možno nájsť pod rôznymi menami, podľa toho, kto mal licenciu na jeho prevádzku, resp. kto ho vlastnil. Od roku 1931 premával pod menom Dunaj až do vzniku Slovenského štátu. Po zabratí Petržalky Nemeckom v roku 1938 sa osobná preprava zastavila a parniček putoval do Budapešti, kde pod menom Tabán prevážal Budapešťanov na Margitín ostrov.

Po vojne si Bratislavčania spomenuli na svoj propeler a v roku 1947 sa za cenu jedného milióna vrátil späť a znovu bol Dunajom. Každoročne potom začiatkom leta propeler opustil zimný prístav a až do neskorej jesene premával pre radosť malých i dospelých pasažierov. V zimnom prístave našiel „azyl“ cez zimné obdobie, keď záujem o prepravu ustal, ale aj v čase, keď hladina vody v Dunaji bola natoľko vysoká, že doprava po nej sa stala nebezpečnou.

V správe Československej plavby dunajskej bol v prevádzke až do roku 1968. Potom, až do vyhorenia, slúžil ako výletná reštaurácia na vode zakotvený na bratislavskej strane. Teleso lode prežilo aj túto katastrofu a dodnes slúži na jednom dunajskom ramene vodákom ako sklad...

Vývoj sa nezastavil ani pri stavbe riečnych plavidiel. Aj v osobnej lodnej doprave staré parníky nahradili moderné lode s dieselelektrickými motormi, elektronikou, automatikou, radarom a predovšetkým s komfortom, ktorý zodpovedal stále vyšším nárokom cestujúcich.

Po roku 1968 premávali do Petržalky rôzne výletné lode, až kým sa nepostavila špeciálna loď katamaranového typu, ktorá plávala pod menom Kamzík od roku 1978. Táto sa v deväťdesiatych rokoch premenovala tiež na Propeler. Je nostalgickou spomienkou na časy, keď pôvodný parniček vozil ľudí z jedného brehu Dunaja na druhý - za prácou, za zábavou, s deťmi navštíviť lunapark, zatancovať si v sade Janka Kráľa, či poprechádzať sa v parkoch alebo po nábřeží a potešiť sa pohľadom na panorámu mesta.

Pre zberateľa pohľadníc môže byť priam detektívnym zážitkom zozbierať pohľadnice so všetkými názvami tejto historickej loďičky. O niekoľkých súvislostiach s propelerom hovoria aj vyobrazené pohľadnice. Som presvedčený, že sa nájde aj na pohľadnici Budapešti z obdobia 2. svetovej vojny pod menom Tabán. Len treba hľadať. Zo samotnej Bratislavy vydajú „propelero-ve“ pohľadnice tiež peknú zbierku ■

ČO JE ČO.

G. Angermayer, Veröbung, 98 501

Bratislava Pozsony Pressburg

FIRMA FILATELIA ALBUM

vydala novú publikáciu encyklopedického charakteru. Publikácia s názvom **ČO JE ČO** na 134 stranách obsahuje vyše 12000 názvov obcí celého bývalého Uhorska (zostavené v abecednom poradí podľa pôvodných maďarských názvov, s označením do ktorého štátu patrí v súčasnosti, s uvedením súčasného slovenského názvu obcí ležiacich na území SR). Publikácia je ilustrovaná farebnými reprodukciami vyše 400 pohľadníc (litografie a koláže) z územia Slovenska. Cena publikácie je 600,- Sk. Objednať si ju možno na adrese:

FILATELIA ALBUM, Lazaretská ulica 11, 811 08
BRATISLAVA, telefón / fax: + 421- 2- 5296 7411

ALBUM ZIKA

NEHLADAJTE MA DOMA, NÁJDETE MA NA INTERNETE
www.albumik.sk

MZIKA@HOTMAIL.COM

TEL/FAX.: 02 / 4342 9386

FIRMA ZBERATEĽ

stále vykupuje

HODNOTNÉ ZBIERKY I JEDNOTLIVÉ KUSY
ZNÁMOK, MINCÍ A POHLADNÍČ

Poradenská služba - Zásielková služba
Diskrétnosť zaručená - Platba v hotovosti

Predajňa:

831 02 Bratislava, Račianska 17

☎ 02 / 44 250 149

e- mail: zberatel@nextra.sk

Otvorené pondelok až piatok
od 10.⁰⁰ do 18.⁰⁰ hod.

Ervín SMAŽÁK

Lotyšská 16

821 06 Bratislava

tel.: 02/45246 518

Propagácia športových podujatí na poštových materiáloch (prílače, príležitostné poštové ☉ a strojové príležitostné ☉)

Sprostredkovateľská činnosť vo filatelii. Zásielková služba (novinky SR, CR).

Ponúkam známky, FDC, celistvosti, katalógy a ostatné poštové materiály na tému Olympia a šport (celý svet).

Vykupujem kvalitný poštový materiál na tému Olympia a šport (celý svet).

Prijímam do komisionálneho predaja poštový materiál na tému Olympia a šport (celý svet).

Členovia SSOSF pri Slovenskom olympijskom výbore majú **10% -nú zľavu** pri materiáloch firmy ERVO.

Firma

Námestie SNP č.37, ☎ 045 / 54 29 814

Predávame a vykupujeme materiál z oblasti
**filatelie, numizmatiky, notafílie,
filokartie, telefónnych kariet**

Zaroveň poskytujeme bezplatne poradenskú službu
a ohodnocovanie materiálu.

Pre členov Klubu Filatelie a abonentom časopisu
Zberateľ poskytujeme 5% zľavu

AUKCIE • BURZY STRETNUTIA

Kalendár podujatí s uvedením ich názvu, miesta a termínu konania, prípadne ďalšími informáciami je zostavený podľa podkladov, ktoré redakcii poskytli usporiadatelia podujatia. Za obsah a znenie informácií redakcia neručí.

CELOŠTÁTNE a REGIONÁLNE PODUJATIA

→ 24. august 2002 TRENČÍN

CELOŠTÁTNU BURZU MINCÍ, MEDAILÍ, ODZNAKOV, VYZNAMENANÍ, POHLADNÍČ, POŠTOVÝCH ZNÁMKO, LITERATÚRY a pod. usporiada Klub numizmatikov Domu armády SR v Trenčíne dňa 24.8.2002 vo veľkej sále na prízemí od 7,00 do 12,00 hod. V čase od 10,00 hod. sa bude súčasne konať i malá aukcia numizmatického materiálu

→ 24. august 2002 BRNO

KLUB ZBERATEĽOV POHLADNÍČ ORBIS PICTUS BRNO usporiada 24.8.2002 v Brne, klube MK na Vlhkej ulici č.21 od 7,30 hod. stretnutie zberateľov pohľadníc, známok, mincí, bankoviek, odznakov telefónnych a hokejových kariet, minikalendárov a ostatných zberateľských predmetov

→ 1. september 2002 ŽILINA - RADOLA

MEZINÁRODNÉ HOBBY STRETNUTIA ZBERATEĽOV • Galéria MLYN-ANTI-K, Radola č.133 (oproti čerpacej stanice Benzínol, 10 km od Žiliny) - Možnosť predaja vlastného tovaru z automobilu v areáli galérie. Kontakt: Galéria MLYN-ANTI-K, 023 36 Radola 133, ☎ 041- 421 4026, mobil 0903-175 076, e-mail: samo@za.psg.sk • Stretnutia sa konajú každú prvú nedeľu v mesiaci • Termíny ďalších stretnutí: 6.10., 3.11. a 1.12.2002

→ 7. september 2002 BRATISLAVA

BURZA ODZNAKOV, MEDAILÍ, MINCÍ a VYZNAMENANÍ • Spoločenská sála Strediska kultúry Bratislava - Nové Mesto, Vajnorská ulica č.21, dňa 7. septembra 2002 v čase od 8,00 do 12,00 hod. • Ďalšie burzy plánujú na 5.október, 9.november a 7.december 2002

→ 7. september 2002 ZVOLEN

NA BURZU ZBERATEĽOV (FILATELIA, NUMIZMATIKA, FILOKARTIA a i.) pozýva Klub filateliov pri PKA Zvolen dňa 7.9.2002 od 8,00 hod.v priestoroch Posádkového klubu armády Zvolen, miesta časť Podborová. Blížšie informácie podá p.Halamová, PKA Zvolen, ☎ 045 / 5320 183, 5320 184, 5320 487, kl. 463 830 • Klub ďalšiu burzu plánuje na 30.november 2002

→ 15. september 2002 ŽILINA

AUKCIA POHLADNÍČ A CELISTVOSTÍ, medzinárodné stretnutie zberateľov známok, celistvostí, pohľadníc, mincí, telefónnych kariet a i. • Dňa 15.9.2002 v ZK Slovena Rosea (vedľa futbalového štadióna, 300 m od železničnej stanice) od 7,30 do 13,00 hod. • Kontakt: TEMAFILA, Hviezdoslavova 16, 010 01 Žilina, ☎ 041 / 624 958 • Ďalšie podujatie sa uskutoční 17.11.2002

→ 21. september 2002 TRENČÍN

BURZA STAROŽITNOSTÍ A ZBERATEĽSKÝCH PREDMETOV • Výstavnisko TMM, a.s., Pod Sokolicami 43, 911 01 Trenčín • Termín: 21.9.2002 od 7,00 do 12,00 hod. • Rezervácia stolov a informácie na ☎ 0905 267519 • Ďalšie burzy: 5.10., 9.11. a 14.12.2002

→ 22. september 2002 B.BYSTRICA

SNS - pobočka B.Bystrica pripravuje JUBILEJNÚ 50.AUKCIU NUMIZMATICKÉHO MATERIÁLU 22.9.2002 od 8,30 do 12,00 hod. • Dom slovenského misijného hnutia, Skuteckého ul.4.

→ 29. september 2002 TRENČÍN

TRADIČNÁ CELOSLOVENSKÁ FILATELISTICKÁ BURZA • TRENČÍN, KULTÚRNE STREDISKO DLHÉ HONY (pozor, zmena termínu!)

→ 29. september 2002 LUČENEC

MEZINÁRODNÉ HOBBY STRETNUTIE ZBERATEĽOV • LUČENEC 2002 - (nedeľa) 29.9.2002 od 8,00 hod., hotel PELLIKÁN (pri tržnici) • Informácie na ☎ 047 4329 266 • Ďalšie stretnutia: 27.10. a 24.11.2002

→ 6. október 2002 BANSKÁ BYSTRICA

CELOSLOVENSKÝ FILATELISTICKÝ BURZU usporiada KF 53-53 Banská Bystrica 6.10.2002 v čase od 8,00 do 12,00 hod. v priestoroch Domu slovenského misijného hnutia, Banská Bystrica, ul.Skuteckého 4. Kontakt a objednávky stolov: Dušan GUBÍK, ul.Rudohorská 21, 974 11 Banská Bystrica, ☎ 048 / 411 66 92

→ 13. október 2002 NITRA

HOBBY STRETNUTIE v NITRE na Párovskej ul.1 sa uskutoční dňa 13.10.2002 v čase 7,00 - 13,00 hod.

→ 13. október 2002 RUŽOMBEROK

BURZA (VŠETKY ZBERATEĽSKÉ ODBORY) USPORIADA Klub filateliov dňa 13.októbra 2002 v priestoroch Gymnázia sv. Andreja v Ružomberku

→ 19. október 2002 POPRAD

KF v Poprade, Kežmarku a vo Švite a SNS Svät-Tatry Vás pozývajú na 14.PODTATRANSKÝ FILATELISTICKÝ A NUMIZMATICKÝ BURZU dňa 19.10.2002 (sobota) od 7,00 do 12,00 hod.v priestoroch SQU stavebného v Poprade na Okružnej ulici • Možnosť ubytovania v mieste konania burzy • Informácie, rezervácia stolov a ubytovania na adrese: Ing.Josef Rančák, Štúrova 126/5, 058 01 Poprad, ☎ 0907 949 956 • V roku 2003 sa burzy plánujú na 22.marec a 18.október.

→ 26. október 2002 ŠAĽA

KSO mesta Šaľa a KF v Šali Vás pozývajú na BURZU STAROŽITNOSTÍ, MEDAILÍ A RŮZNÝCH ZBERATEĽSKÝCH KURIÓZIT dňa 26.10.2002 od 7,00 do 12,00 hod.v Estrádnej sále DK v Šali • Informácie: Stanislav Mešťan, 927 01 Šaľa 1, Pionierska 47, ☎ 031 771 2840.

PRAVIDELNÉ KLUBOVÉ BURZY a STRETNUTIA

■ **BRATISLAVA** - FILATELIA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY • Dobrovičova ul. 14 (Suvorovov internát) • Každú nedeľu od 8,00 do 12,00 hod. ■ **BRATISLAVA** - TELEFÓNNE KARTY • Predajňa VITOŠA, I.p., Špitálska ul., vždy tretí pondelok v mesiaci od 15,30 do 18,00 hod. (platí od septembra t. r. - termíny schôdzok: 16.9., 21.10., 18.11.a 16.12.2002) ■ **BANSKÁ BYSTRICA** - FILATELIA • Budova Elektroprojektu, Partizánska cesta •

Každú druhú a poslednú nedelu v mesiaci od 9.00 do 11.00 hod. ■ **BANSKÁ BYSTRICA** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA - Skuteckeho 36 - Každý posledný pondelok v mesiaci od 16.00 do 17.00 hod. ■ **KEŽMAROK** - FILATELIA - Centrum voľného času, Starý trh č.25 - Každú prvú nedelu v mesiaci od 9.30 hod. ■ **LEVICE** - FILATELIA, FILOKARTIA, TELEFONNE KARTY - Každú druhú a štvrtú nedelu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. - CK Junior, Sládkovičova ulica ■ **NOVÉ ZÁMKY** - FILATELIA - Kaviareň hotela Korzo, hlavné námestie - Každú druhú a štvrtú nedelu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **PREŠOV** - FILATELIA - Čierny orol (PKO), Hlavná ulica č.50/a (I.poschodie, miestnosť nad vchodom) - Každú nedelu (okrem sviatkov a prázdnin) od 10.00 do 12.00 hod. ■ **PRIEVIDZA** - NUMIZMATIKA - Členské schôdze spojené s výmenou numizmatického materiálu. Dom kultúry - Kultúrne a spoločenské stredisko - Každá prvá streda v mesiaci od 16.00 do 18.00 hod. ■ **RUŽOMBEROK** - FILATELIA - Liptovské múzeum - Každý druhú a štvrtú štvrtok v mesiaci (okrem prázdnin) - október až marec od 17.00 hod., apríl až september od 18.00 hod.

RECENZIE

Spoločnosť Sv. Gabriel - Pamätnica (1992-2002)

Vydalo Spoločenstvo Sv.Gabriel na Slovensku, redigoval Štefan Dubček, grafická úprava Ján Vallo, tlač Ofseta Žilina, formát A 5, rozsah 48 strán + farebná obálka, náklad 300 kusov.

Pri príležitosti svojho jubilea - 10.výročia založenia - SSG vydala Pamätnicu, do ktorej zostavovatelia sústredili informácie o všetkom podstatnom, čo sa počas desiatich rokov v oblasti kresťanskej filatelie u nás udialo. A možno konštatovať, že nebolo toho málo, čo zostavovatelia mohli na stránkach Pamätnice zaznamenať. Publikácia členom SSG poskytuje plastický obraz svojich aktivít, širokej verejnosti skvelú príležitosť na spoznávanie problematiky kresťanskej filatelie.

Uvodné stránky patria pozdravom a oceneniam, ktoré sa SSG dostali - Apoštolské požehnanie Svätého Otca Jána Pavla II. v jubilejnom roku 2000, Pozdravný list J. Ch. kardinála Korca k 10.výročiu založenia Spoločnosti, Pozdravný list prezidenta Svetového spoločenstva Sv. Gabriel Dietmara Fiedlera a príhovor predsedu ZSF L. Flocha. Okolnosti vzniku SSG na Slovensku približuje vo svojom príhovore Ján Vallo, predsedu Spoločnosti Sv. Gabriel, jeden z viceprezidentov Svetového spoločenstva Sv.Gabriel a hlavný iniciátor založenia SSG na Slovensku. Na ďalších stranách potom predsedu SSG približuje najpodstatnejšie kapitoly z histórie Svetového spoločenstva Sv.Gabriel. Ďalej v Pamätnici má čitateľ k dispozícii prehľad stretnutí SSG a ich programu od ustanovujúcej schôdze v Konej pri Rajeckých Tepliciach 16.5.1992 až po 21.stretnutie 13.10.2001 v Žiline (zostavil Š.Dubček). Zaznamenané sú aj zahraničné aktivity SSG, ktoré sa začali rozvíjať účasťou na 9.kongrese Svetového spoločenstva Sv.Gabriel v Poznani (28.- 30.8.1992), kde slovenská SSG bola prijatá za členskú organizáciu (J. Vallo). Presnejšie je spracovaný aj prehľad vystavovateľskej činnosti SSG (J. Maniaček st.), ktorý zaznamenáva vystavovateľov, názvy ich exponátov (celkom 28 exponátov!), názvy výstav a na nich získané ocenenia. Nasleduje prehľad článkov, ktoré sa o SSG objavili vo filatelistickej tlači (Š. Dubček, O. Gáta, J. Vallo), prehľad o kresťanských námetoch v slovenskej známkovkej tvorbe (J. Soukup a P. Ondráška), prehľad o spravodaji SSG

(J.Soukup a P.Ondráška), prehľad o vývoji členskej základni (P.Ondráška), zamyslenie sa o budúcom vývoji kresťanskej filatelie (S.Zrubec) a ďalšie príspevky. Väčšiu časť príspevkov je ilustrovaná filatelistickým materiálom vrátane niekoľkých ukážok listov z exponátov.

Na záver sa ešte zmienime o príspevku A.Kvasa, ktorý zasvätené sprévdáva čitateľa históriou a problematikou kresťanskej filatelie v zahraničí i v našich podmienkach (vývoj do roku 1989, založenie SSG, naplní činnosti spoločenstva, vystavovateľská činnosť i úskalia činnosti). Z príspevku citujeme jej záverečnú časť:

„Filatelie - a to nielen kresťanská - ide v ústrety neznamenanej budúcnosti. Skôr môžeme predvídať krízu. Negatívne pôsobí pokračujúca automatizácia poštovej prevádzky, ktorá sa stáva všeobecnou. Poštové známky sa postupne nahrádzajú strojovými pečiatkami s počítačmi. Ani komercializácia v emisnej politike nevesí nič dobrého. Obchodné agentúry sa zmocňujú vydavateľskej politiky a objavujú sa vydania, ktoré nemajú nič dočinenia s poštovou prevádzkou a slúžia iba na vyhľadanie peňazí z peňaženiek neinformovaných zberateľov, ktorí nakupujú bezcenný - i keď lúbivý - nálepkový materiál.

Filatelie sa stáva náročnejšou zberateľskou oblasťou. Vyžaduje zvýšené znalosti (časopisy, publikácie, katalógy) a vlastnenie väčších finančných prostriedkov (zvýšená emisná politika, zvyšujúce sa nominálne ceny a poštových poplatkov). K tomu pristupuje požiadavka odbornej ochrany pred produktmi neseriózných poštových správ a obchodných agentúr. Tieto skutočnosti pôsobia zo zberateľského hľadiska skôr negatívne. Najmä mladá generácia zberateľov si volí lacnejšiu a schodnejšiu oblasť záujmu.

Vzdr neradostným skúsenostiam vyslovujeme presvedčenie, že najrozšírenejšia zberateľská oblasť na svete - filatelie - nájde aj v budúcnosti svojich priaznivcov, medzi ktorými bude dost nadšencov pre krásnu, poučnú a nadchýňajúcu kresťanskú filateliu.“ □ vkn

ČO PÍŠU INÍ

■ FILATELIE (ČR) ■ 7 / 2002

Júlové číslo Filatelie otvára rozhovor s riaditeľom Poštového múzea P. Čtvrtníkom o histórii, zbierkových fondoch, výstavách a pripravovaných aktivitách múzea v najbližšom období. V čísle nájdeme článok V. Feldmana: Život a odkaz Jana Husa filatelistickými očami, prácu O. Tovačovského: Zamyslenie nad plebiscitnými známkami i prvú časť rozsiahleho príspevku K. Bláhu: Celistvosti roku 1945 - poučenie i krása. Skúšobný znalec J. Štupka v článku: Kruh sa uzavrel informuje zberateľov o unikátom náleze neupotrebených Vejprtských falzifikátov známok Hradčany. Zberatelia českých známok určite privítajú príspevok autorskej dvojice J. Brožová - V. Zedník: Doskové vady na známkach Českej republiky vydaných v 1. polroku 2001 i príspevok J. Krátsmár-Smogroviča pod názvom Deň poštovej známky a 50 rokov založenia Pofisu: obrátené rámcové zúbkovanie. Júlové číslo Filatelie ďalej prináša články J. Kliku 150.výročie poštových známok Holandska, J. Horáka Kommonaut Titova a bezpečenosť v doprave, M. Langhammer Najmodernejšia „továreň na filateliu“ a piatu časť Spomienok postaršieho filatelistu V. Minaříka. Vnútorňa štvorstrana je venovaná mladým filatelistom □ vkn

■ PERFIN (SR) ■ 2 / 2002

Druhé tohtoročné číslo neperioidického spravodaja zberateľov perfinov, prináša prvú časť príspevku Oldřicha Špreňara Hradčianske identifikačné celistvosti, ktorý autor pripravil z pohľadu použitia Hradčianskych známkov v jednotlivých tarifných obdobiach a podľa ich vzácnosti. Z kratších, ale zaujímavých príspevkov, chceme upriamiť pozornosť na nasledujúce články - O. Pisztov: Predchodca perfinov z Košíc, O. Špreňar: Záhadný perfin „NAMENSHECK“ a J. Kuběnka: Nové poznatky do katalógu čs. perfinov. V piatom pokračovaní seriálu Oficiálne perfiny, sa T. Kotek venuje perfinom Fínska. V záverečnej časti môžeme nájsť 9. písomnú aukciu perfinárskeho materiálu (termín písomných ponúk končí 10. septembra) a drobné oznamy □ vkn

■ ORBIS PICTUS (Maďarsko) ■ 1-2 / 2002

Prvé tohtoročné číslo informačného bulletinu Sekcie zberateľov slovenských a českých známkov v Maďarsku, prináša podobne ako v minulosti súhrn informácií o novinkách slovenskej a českej známkovej tvorby a filatelie, ale aj rad pôvodných autorských príspevkov. Takým je hneď prvý príspevok od D. Soókyho Odraz slovenského výtvarného umenia na poštových známkach na prelome tisícročia. Predstavuje v ňom nielen diela výtvarníkov na známkach, ale aj tvorcov súčasných slovenských známkov. V svojom druhom príspevku podrobne informuje o novom katalógu Československo 1918-1938, ktorý vydal brnenský Merkur tohto roku (informácia bude pokračovať aj v ďalších číslach bulletinu). Do bulletinu prispel dvoma príspevkami aj G. Lóvei - v jednom opisuje svoje čerstvé dojmy a nadobudnuté poznatky z návštevy Prahy a v druhom píše o celistvostiach z obdobia československej menovej reformy 1953. Na záver sú informácie o nových slovenských a českých známkach za II. polrok 2001 □ vkn

■ SPRÁVY SFZ (SR) ■ 3 / 2002

Spravodaj Slovenského filumenistického zväzu prináša články V. Gajdoša Filatelia s filumeniou (prvá verzia článku bola uverejnená aj v Zberateľi (č. 6/2002, s.28),

D. Synáčka Môj malý poklad, ďalší článok V. Gajdoša Zápalkáreň Ján Janček a syn v Ružomberku, článok M. L. Guspana Krížom-krážom webom, ako aj rôzne zaujímavosti, informácie o nových slovenských a českých prírezoch, rôzne ponuky a správy □ vkn

■ PRAVNÍANSKE ZVESTI (SR) ■ 2 a 3 / 2002

Obecný úrad v Nitrianskom Pravne vydáva dvojmesačník, ktorým informuje občanov o aktuálnom dianí v obci. Na stránkach dvojmesačníka nájdeme príspevky aj z oblasti filatelie, ktoré autorsky pripravuje Jozef Solava. V posledných dvoch číslach sme si prečítali bohato ilustrované články o secesnom slohu u nás, Vysokých Tatrách a námete huby a hubári. Príklad, ako možno vhodne propagovať zberateľstvo medzi širokou verejnosťou □ vkn

✉ Z redakčnej pošty

Testovanie Zberateľa 2003 ● Vážení čitatelia, v šiestom čísle Zberateľa sme Vás v poznámke o príprave na rok 2003 požiadali o spoluprácu vo forme pripomienok, námietok a podnetov na časopis, čo sa Vám v ňom páči a čo nie, čo by ste na jeho stránkach radi videli. Teší nás, že zľanie nezostalo bez odozvy.

Výsledky svojho testovania časopisu nám poslal pán **Mgr. Štefan Socha** z Hanušoviec nad Topľou. Okrem článkov a rubrik, ktoré najradšej číta, napísal aj o tom, čo je v Zberateľovi málo, resp. chýba. Podľa neho je to nedostatok kontaktných adries, málo informácií z ČR o celoštátnych podujatiach, zoznamy zberateľských časopisov i adresár vedúcich zberateľských klubov v slovenských mestách. Je mu ľúto, že zberateľa pomerne v malom rozsahu využívajú inzertnú službu časopisu - osobne má s inzerovaním takú skúsenosť, že sa mu na dva inzeráty nikto neozval (má záujem o pohľadnice a fotografie Hanušoviec). Nemalo by sa zabúdať ani na zberateľstvo odznakov a na záver vyslovuje nádej, že v budúcom roku bude pokračovať aj čitateľská súťaž. Ďakujeme za cenné pripomienky, vzájmie, čo z nich sa dá uskutočniť.

Kde nám to škripě ● Veľmi presne vystihol súčasné problémy časopisu **Ing. Peter Synek** z Bratislavy. Napísal nám nasledovne:

„Vážená redakcia! Konečne som si našiel trošku času, aby som Vám napísal niekoľko postrehov k Vašmu, či skôr nášmu časopisu. Časopis ako taký má veľmi vysokú úroveň, inak by som si ho pri týchto cenách určite nekúpil. Ale mám pár pripomienok, či skôr rád, ktoré mi ležia na srdci.

Aj keď musím so žiaľom skonštatovať, že už nie som dieťa a fantázia mi už nepracuje ako kedysi, predsa si len myslím, že na maďarskej známke k *Velkej noci* (Zberateľ č. 4, s. 3) skutočne nie sú „laby nejakého zvierata“. Veľká noc sa spája so zajačikom, a sú to proste uská odchádzajúceho veľkonočného zajačika.

Ďalšiu pripomienku mám k „Súťaži o kvet zberateľa“. Druhá otázka je vždy, ktorý článok sa Vám najviac v tomto čísle páčil. Pišem za seba, ale ja skutočne nie som schopný pre časové vytázenie prečítať ten časopis od toho cca 20., keď ho nájdem v schránke, do konca mesiaca. Čítam ho vždy dlhšie, často ich dočítavam až niekde na dovolenke a čítam ho vždy kompletný. Preto by som navrhol dať na túto otázku čas aspoň o mesiac

GALÉRIA DERKA®

Predajňa:

Žilinská 11, 811 05 Bratislava

**vykupuje a predáva
hodnotné zbierky
aj jednotlivé kusy známkov,
mincí a pohľadníc**

tel.: 02 52621714

tel./fax: 02 52621715

http://www.galeriaderka.sk

dlhší. Teda nie, čo sa Vám páčilo v tomto čísle, ale v minulom čísle. Priznám sa, že som sa zúčastnil tuším dvoch kôl, v oboch prípadoch som na túto otázku odpovedal iba podľa názvov, či letmého preletenia článkami.

Posledná pripomienka sa týka chýb. Treba uznať, že počet pravopisných chýb (mnohokrát skutočne do očí bijúcich) sa v poslednom čase dost prudko znížil, aj keď vždy sa ešte nejaké nájdu. Mnohí sa však chýb v obrázkoch. Nejdem do minulosti, bolo ich dosť, v poslednom, t.j. v piatom čísle som si na druhej strane išiel oči vyocíť hľadajúc rozdiel na 200 Sk bankovkách na strane obálky. Hlavne, keď tam je jasne napísané, že jedna je s chybou a druhá bez. Až som si musel počkať na túto bankovku v peňaženke, aby som sa presvedčil, že nie je chyba u mňa. Tu by možno trochu viac kontroly nezaškodilo.

Éšte k Zberateľovi č.4. Na strane 18 je známka Republiky Tajvan „Pracovné nariadenie tajvanských roľníkov“. Aj keď sa ani ja momentálne nevyznám v týchto republikách patriacich aj nepatriacich Číne, na známke je jasne napísané „REPUBLIC OF CHINA“. Hieroglyfom síce nerozumiem, ale nikde na známke som nenašiel nič o Tajvane. Takže, ak je známka napísaná, že ju vydala Čína, je asi vydaná s celočínskou pôsobnosťou a netýka sa len Tajvanu.

Znovu pripomínam, že sa mi časopis veľmi páči a vždy nervózne čakám, kedy sa už konečne objaví v schránke a tieto moje pripomienky nijako nechcú znížiť jeho úroveň a jedinečné miesto na našom trhu.“

Je to tak, dobré meno časopisu si často kazíme zbytočnými nedostatkami! Preto sa iba stručne zmienime o niektorých problémoch z posledného obdobia.

S Veľkonočným zajačikom súhlasím, na ospravedlenie autora iba uvedieme, že o emisii nemal informácie, a preto sa chcel vyhnúť konkrétnemu pomenovaniu. Čo sa týka fantázie, niekedy je to s nami zlé (napríklad, nám sa skôr zdá, že na spomenutej známke sú vyobrazené chvostíky nezbedných lišákov - sprayerov, ktorí zafarbili vajčička a teraz, huncúti, upalujú preč...).

Aby sme boli úprimní, s takouto pripomienkou k súťaži sme trochu prekvapení. Väčšinou sa nám dostali do uší také odozvy, že časopis si čitatelia prečítajú „jedným dychom“. Takže v budúcnosti asi budeme pripravu súťaží musieť zvažovať aj z takého pohľadu (zatiaľ ešte nemáme presnejšiu predstavu aká bude v roku 2003).

Chyby! Je to v súčasnosti náš najväčší problém. Na tomto mieste však nemáme priestor na podrobnejšiu analýzu našej redakčnej práce. Je to dosť zložité a možno, že pre čitateľov aj dosť nezáživné, preto len niekoľko poznámok. Okrem iného, jeden z kľúčových problémov je nedostatočný časový priestor. Časopis má v poslednom období už relatívne veľký rozsah, zabezpečuje dosť široké a rôznorodé odborné aj informačné príspevky a má aj dosť pravidelných rubrik. To všetko zvýšilo nároky aj na prípravu časopisu. Najviac starostí nám začalo spôsobovať využívanie farebných strán obálky časopisu - čo mu dodáva síce dobrý imidž, ale je príčinou aj mnohých chýb. V dobrej snahe byť čo najaktuálnejší a poskytnúť čitateľom to najlepšie, čo má redakcia k dispozícii, do poslednej chvíľe sa obsah časopisu mení a dopĺňa. Časová tieseň potom spôsobí, že nezostáva dostatok priestoru na kontrolu. V tomto smere redakcii môžu pomôcť

všetci spolupracovníci i dopisovatelia. Najmä vedúci jednotlivých pravidelných rubrik tým, že dodanie podkladov nebudú odkladať až tesne na dátum redakčných uzávierok, kedy sa potom nakumuluje veľké množstvo práce. Ulahčiť prácu redakcie možno aj rôznymi maličkostami ako napríklad pri ručnom písaní článkov, inzertov alebo informácií - je veľmi dobré, ak pisateľ aspoň mená, názvy a odborné termíny napíše veľmi pozorne a čitateľne. Je to aj tým, že prihladáme na záujmy zberateľov a fakt, že nie každý má prístup k počítaču (pritom si treba uvedomiť, koľko redakcii vyžaduje zaslať príspevky len na disketách - pretože by im vznikali ďalšie náklady na prepisovanie).

Éšte niekoľko slov k Tajvanu, či Formose. Tiež toho nevieme veľa. Hádám len toľko, že v roku 1949 po bojoch na čínskej pevnine boli na tento ostrov vytlačení jednotky Čankajška. Jeho vláda vyhlásila ostrov a obyvateľov za právoplatných predstaviteľov Číny a neskôr sa označovali za Čínsku republiku. Časť sveta toto rešpektovalo, časť nie. Ako je to dnes, nevieme. Hádám touto cestou inšpirujeme niekoho z našich čitateľov, ktorý pozná túto problematiku a so svojimi poznatkami sa ochotne podeli aj s ostatnými čitateľmi.

Ďakujeme Ing. Petrovi Synekovi za jeho konštruktívny prístup a pomoc pri tvorbe časopisu. Sme presvedčení, že spoločným úsilím sa nám podarí dostať časopis ešte na vyššiu kvalitatívnu úroveň, že Zberateľ v tomto smere ešte nepovedal posledné slovo.

Pokazené čaro Hradčian! ● Potvrdením nepríjemných dôsledkov nepozornosti je článok Júliusa Pišu Hradčany stále zaujímavé a podnetné (Zberateľ 7/ 2002, s.13-15). Článok bol kompletne pripravený na uverejnenie do čísla 6, nakoniec sme však namiesto neho uprednostnili uverejnenie článku o perfinoch toho istého autora. V čísle 7 sa však zmenili okolnosti najmä v súvislosti s využitím druhej strany obálky na farebné reprodukcie, a zabudli sme vzniknúť zmeny opraviť, a tým sme zaradenie obrázkov v texte článku poriadne zamotali. Najmä v poslednom odseku na str.14, ktorý začína „Éšte zaujímavejší je výstrižok...“ obr. nemá mať č.11 ale č.9 a nie je uverejnený na 2.strane obálky. Najväčšia chyba sa stala v tom, že pod obr.10 bol vyobrazený nesprávny obrázok (duplicitne obr.9). Vyobrazujeme ho aspoň dodatočne. Autorovi i čitateľom sa ospravedľujeme. Redakcia

Podmienky inzerovania: Cena za jeden riadok v rubrike INZERCIA je 20 Sk. Za inzerát zvýraznený rámečkom účtujeme príplatok 35 Sk. Na trikrát opakovaný inzerát poskytujeme 30%-nú zľavu. Abonentí časopisu majú v každom čísle prvých 5 riadkov inzerátu zdarma. Úhradu inzerátu, resp. potvrdenku o úhrade treba zaslať na adresu redakcie najneskôr so znením inzerátu. Inzeráty prosíme písať na stroji (počítači) alebo čitateľne paličkovým písmom. Uverejnené sú v najbližšom čísle časopisu v došlom poradí. Komerné inzeráty resp. reklamy vrátane ich grafickej úpravy účtujeme na základe osobitného sadzovníka, ktorý na požiadanie zašleme, alebo dohodou.

KÚPIM VYZNAMENANIA, RÁDY, ODZNAKY, UNIFORMY, KNIHY, ČASOPISY, POHLADNICE a rôzny propagačný materiál z obdobia Slovenského štátu 1939-1945. Mr. Marian JAKABEK, P.O.Box 366, 201 LLOYD Manor Rd., Toronto, Ontario M9B 6H5, CANADA Z 088

■ ZASIELAM KF I JEDNOTLIVCOM PO PREDCHÁDZAJÚCEJ DOHODE hodnotné výbery ★★ i ⊕ známok ČS, SR, ČR, SŠ, Č+M, Nemecka, ZSSR a iných štátov Európy a zámoria, FDC, celín, celistvosti, bankoviek, mincí, RN, ZN, pohľadnic a pod. Zľavy 10-60% podľa druhu a množstva odobraného materiálu. Doplním vaše chybenky, predám katalógy, literatúru, alb.listy a pod. Prevzmem do komisionálneho predaja hodnotné zbierky. Odkúpim väčšie i menšie zbierky klasických známok, zbierky z pozostalosti, likvidované zbierky a pod. Po dohode možná i výmena filatelistického materiálu. Odpoviem na každý list s priloženou známkou na odpoveď. Miroslav SUKOPČÁK, Čáčov 294, 905 01 Senica ☎ 0905 358 707, 034/651 3964 Z 089

■ KLUB FILATELISTOV 54-01 a ZDRUŽENIE KLUBOV FILATELISTOV KOŠICE PRÍJME A ZAŠLE VÝBERY DO KOLOVANIA. Informácie na adrese správcu kolovania: Teodor MAGDA, Zborovská 2, 040 01 Košice. Z 090

■ KÚPIM BALÍKOVÉ SPRIEVODKY z územia Slovenska, hlavne do roku 1946, i novšie. Prípadne za ne dám iné filatelistické materiály. Dušan EVINIC, Poľská 4, 040 01 Košice. Z 091

■ KÚPIM NA ŠTUDIJNÉ ÚČELY celé 100 ks háryk, prípadne polháryk, novi-

novej známky Slovenskej republiky 1939-1945 hodnoty 10 hal s priesvitkou (NV 14Y) za polovicu ceny podľa Špecializovaného katalógu 2001. Ing. Rudolf RAKOVSKÝ, Toryská 44, 821 07 Bratislava, ☎ 45 520 839 - večer. Z 092

■ KÚPIM PRÍLEŽITOSTNÉ PEČIATKY: Medzinárodná fotografická výstava / Dresden 1. 5. - 9. 10. 1909, Fotografická výstava / Brno 28. 5. - 15. 7. 1910. Výstava sto let české fotografie / Prag 1 - Praha 1, 1942 (?). I. LUŽÁK, Púpavová 2, 841 04 Bratislava 43, ☎ 654 25 054. Z 093

NUMIZMATIKA FOLLIS

Mikuláš Tóth, Košice

Vás pozýva na návštevu.
Nájdete nás v centre mesta.

Nákup a predaj:

- mincí
- bankoviek
- medailí
- radov a vyznamenaní
- numizmatickej literatúry

Prádkame:

- výkype za hotové
- diskretné nanie

NUMIZMATIKA - FOLLIS

Mikuláš Tóth, Hrnčiarska 7,
040 01 Košice,
☎ 0042155 / 62 27786 ■

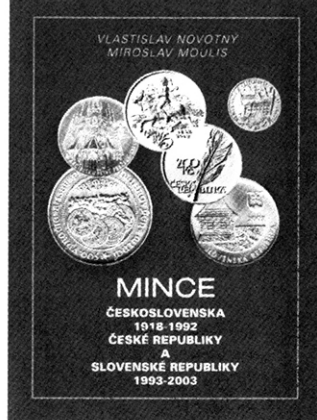
Otvorené:

Pondelok: 12.00 - 17.00 hod.
Útork - Piatok: 10.00 - 17.00 hod.
(Hrnčiarska 7, priestory
Východoslovenského múzea)

■ VYMENÍM FILATELIE 1979, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 91, 92 á 40 Sk za ČSR II ⊕. Róbert KYTKA, Nová ul.95, 908 74 Malé Leváre. Z 094

■ DLHOROČNÝ ZBERATEL ZNÁMOK SLOVENSKA hľadá výmenného partnera. Helmut A.KOLITSCH, Paul-Junius-Str.51, D-10369 Berlin, Fax 030-9722319. Z 095

■ KÚPIM ★★ ZNÁMKY ČSR Poř.č. H 691- 692 výstavný hářček **BRATISLAVA 1952, 932-37** sériu **Sport 1957, známku 1075 10.výročie vzniku Čínskej ľudovej republiky 1959, sériu 1142- 47 Vodné väctvo 1960** a PL 1216 svetová výstava **PRAGA 1962.** Aj viac kusov za 70% katalógu Pořis. Milan VRABEC, Lotyšská 40, 821 06 Bratislava 214. Z 096

MINCE
ČESKOSLOVENSKA
1918-1992
ČESKÉ REPUBLIKY
A
SLOVENSKE REPUBLIKY
1993-2003

Zberatelia mincí dostávajú do rúk nové, v poradí už desiate vydanie katalógu mincí Československa 1918-1992, Českej republiky a Slovenskej republiky 1993-2003. Autorská dvojica Vlastislav Novotný a Miroslav Moulis v chronologickom a vecnom členení poskytujú zberateľovi potrebné znalosti o jednotlivých emisiách, ich kvality a ohodnotenia podľa aktuálneho vývoja cien na trhu. V katalógu sú v predstihu zaradené aj mince, ktoré budú vydané v II. polroku 2002 a v roku 2003. Dostať u predajní ZBERATEL za 285 Sk (vkn)

Kongres francúzskych filatelistov

Zväz francúzskych filatelistov každoročne usporadúva svoj kongres. V tomto roku to bol už jubilejný, 75. kongres! Tradične sa uskutočňuje vždy v inom meste. Tohto roku sa uskutočnil v známom juhofrancúzskom prístavnom meste Marseille. K tejto príležitosti francúzska poštová správa vydala známku so zaujímavým pohľadom na mesto zo strany stredomorského pobrežia. Znáмка má aj nezvyklý podlhovastý formát (76x22 mm). Návrh známky na základe fotografie vyhotovil A.Lavergne. Znáмка nominálnej hodnoty 0,46 € bola vytlačená z viacfarebnej rytiny □ Zc

FIRMA ZBERATEĽ PONÚKA

V tejto rubrike ponúkaný materiál možno zakúpiť v predajni ZBERATEĽ, Račianska 17, 831 02 Bratislava, číslo telefónu 02 / 44 250 149, e-mail: zberatel@nexta.sk, v dňoch pondelok až piatok od 10⁰⁰ do 18⁰⁰ hod. Ponúkaný materiál možno objednať aj písomne, prípadne telefonicky. K cenám účtujeme poštovné a balné. Ceny ponúkaných materiálov vždy len do vydania ďalšieho čísla časopisu *Zberateľ*.

ABONENTOM ČASOPISU POSKYTUJEME NA VŠETKY PONÚKANÉ POLOŽKY 5 % ZĽAVU !

Československo 1988-1992 ★★

(Katalógové čísla POFIS)

Ponuky známok Československo 1945-1987 ★★ z čísiel Zberateľa 1 až 7/2002 zostávajú naďalej v platnosti.

● 1988			
2824	70 rokov Československa	4,-	
2825	Gustáv Husák (75 rokov)	1,-	
2826-28	Olympijské hry a športy	10,-	
	detto H 2826-28 číselnove hárčeky	150,-	
2829-30	Február 1948 a NF (40.výročie)	2,-	
2831-35	Historické automobily	25,-	
	detto PL 2834-35 zo zošítka	35,-	
	detto PL 2834-35 zošitok celý	40,-	
2836-39	70 rokov Pošt. múzea (Praga 1988)	12,-	
H 2840	detto hárček	18,-	
2841	125.výročie Matice slovenskej	2,-	
2842-45	Pamätník národ.pisomníctva v Prahe	17,-	
	detto H 2842-45 hárčeky	240,-	
H 2846	detto neperforovaný hárček	18,-	
H 2847-50	H Pražské fontány (Praga 1988) perfor.	20,-	
	detto 2851 známka z hárčeka	15,-	
2852	Biely dom - Kremel	8,-	
	detto H 2852 (hárček perforovaný)	10,-	
H 2852a	detto hárček neperforovaný	40,-	
2853-56	Praha súčasnosti (Praga 1988)	12,-	
H 2857-58	detto hárčeky	20,-	
H 2859	70 rokov čs.poštovej známky	25,-	
	detto 2859 známka z hárčeka	10,-	
H 2860	Poštové múzeum - J.Navrátil	40,-	
	detto 2860 známka z hárčeka	15,-	
H 2861-62	Národná galéria - Bakchus a Ariadna	45,-	
	detto H 2861-62 s prílohou FIP	55,-	
	detto 2861-62 známky z hárčeka	35,-	
H 2863	Mierový projekt Juraja z Poděbrad	50,-	
H 2864	Február 1948 (40.výročie)	35,-	
H 2865	detto hárček neperforovaný	35,-	
2866-67	Pražský hrad	8,-	
	detto PL 2866-67	75,-	
2868-69	Bratislavské historické motívy	10,-	
	detto PL 2868-69	70,-	
2870-72	Umenie 1988	80,-	
	detto PL 2870-72	390,-	
2873	Deň čs. známky (J.Benda)	2,-	
● 1989			
2874	20.výročie čs. federácie	1,-	
2875-78	Rallye Paríž-Dakar	20,-	
2879-84	Výročia osobnosti	7,-	
2885-90	Čs.námorné lode	40,-	
2891	Pionierska organizácia (40.výročie)	1,-	
H 2892-93	Národná galéria - Ružencová slávnosť	70,-	
	detto 2892-93 známky z hárčeka	60,-	
2894-95	Pražský hrad	10,-	
	detto PL 2894-95	70,-	
H 2896	200.výročie dobitia Bastily	20,-	
	detto 2896 známka z hárčeka	15,-	
2897	Ohrozená fauna - orol morský	5,-	
2898-01	Ochrana prírody - obojživelníci	40,-	
2902	45.výročie SNP	1,-	
2903	40.výročie SLUK	1,-	
2904-07	Bienále ilustrácií Bratislava	15,-	
H 2908	detto hárček	15,-	
2909-13	Jedovaté huby	18,-	
	detto PL 2909-13	210,-	
2914-15	Bratislavské historické motívy	15,-	
	detto PL 2914-15	70,-	
2916	50.výročie 17.novembra	3,-	
2917-19	Umenie 1989	30,-	
	detto PL 2917-19	150,-	
2920	Deň čs. známky (C.Bouda)	2,-	
● 1990			
2921	Rok boja proti negramotnosti	3,-	
	detto KP 2921 (s pravým kupónom)	6,-	
	detto KL 2921 (s ľavým kupónom)	10,-	
2922-27	Výročia osobností	30,-	
2928	Václav Havel	3,-	
2929	MS v hádzanej mužov	3,-	
2930-33	Záhradné kvety	30,-	
	detto PL 2933 (10-blok)	290,-	
2934-37	Mestské erby	10,-	
2938	Návšteva pápeža Jána Pavla II.	2,-	
2939	45.výročie oslobodenia	3,-	
H 2940	150 rokov poštovej známky	25,-	
	detto 2940 známka z hárčeka	20,-	
2941	MS vo futbale (Taliansko 1990)	4,-	
2942	Slobodné voľby	3,-	
2943-44	Pražský hrad	18,-	
	detto PL 2943-44	150,-	
2945	Helsinki, Európa, spoločný dom	12,-	
2946	Obete bezprávia - M.Horáková	3,-	
2947-50	Svetová výstava psov	35,-	
2951-52	Bratislavské historické motívy	28,-	
	detto PL 2951-52	155,-	
2953-54	100.ročník Veľkej pardubickej	10,-	
2955-58	Ochrana prírody - cicavce	30,-	
2959	Helsinské občianske zhromaždenie	8,-	
2960	Vianoce 1990	2,-	

2961-64	Umenie 1990	45,-
	detto PL 2961-64	230,-
2965	Deň čs. známky (K.Svolinský)	2,-
● 1991		
2966	80.výročie čs.skautingu - A.B.Svojsík	10,-
2967	ME v judo	3,-
2968-75	Pamätné výročia	20,-
2971-75	Výročia osobností	40,-
	detto KP 2971-75 (s pravými kupónmi)	55,-
	detto KL 2971-75 (s ľavými kupónmi)	85,-
	detto S 2971-75 (so spojkami)	155,-
2976	Európa vo vesmíre (CEPT)	18,-
2977	100. výr. Všeobecnej výstavy v Prahe	3,-
2978	30. výr. Zmluvy o Antarktíde	20,-
2979-81	Hrady a zámky	15,-
2982	Ján Palach	35,-
	detto K 2982 (známka s kupónom)	55,-
2983-84	Krásy našej vlasti - Kriváň, Ríp	25,-
	detto PL 2983-84 (s 20 známkami)	550,-
2985-86	Biené ilustrácie Bratislava	10,-
2987a	Andrej Hlinka modrošedá	20,-
2987b	detto šedomodrá	15,-
2988-89	Pražské a bratislavské motívy	18,-
	detto PL 2988-89	195,-
2990-93	Ochrana prírody - kvety	55,-
2994-98	Umenie 1991	55,-
	detto PL 2994-98	265,-
2999	Vianoce 1991	3,-
3000	Deň čs. známky (M.Benka)	4,-

● 1992		
3001	XVI.ZOH Albertville	5,-
H 3002	400.výročie J.A.Komenského	60,-
	detto 3002 známka z hárčeka	45,-
3003	MS v ľadovom hokeji	10,-
3004	Svetová výstava EXPO '92 Sevilla	10,-
3005	Bezpečnosť cestovnej premávky	5,-
H 3006	500.výročie objavenia Ameriky	650,-
	detto 3006 známka z hárčeka	60,-
3007	XXV.LOH Barcelona	7,-
3008-11	Čs.západný odboj za II.svet.vojny	45,-
3012	Čs.červený kríž	5,-
3013	ME juniorov v stolnom tenise	5,-
3014-17	Ochrana prírody - chrobáci	35,-
3818-20	Krásy našej vlasti	55,-
	detto PL 3018-20	560,-
3021	Poštová banka	30,-
3022	Ľudová architektúra (Chrudimsko)	3,-
3023	Slovenské učené tovaríšstvo (200.výr.)	10,-
3024	Český Krumlov	5,-
3025-27	Umenie 1992	60,-
	detto PL 3025-27	295,-
3028	Vianoce 1992	5,-
3029	Deň čs. známky (J.Schmidt)	10,-

NÁMETY ☉

(kompletné série známok, hárčecov, blokov)

Afganistan 1989, Historické automobily (5)	18,-
Afganistan 1999, Minerály (6+H)	33,-
Afganistan 2000, Brodivé vtáky, bociany (6+H)	33,-
Afganistan 2000, Mačky (6+H)	33,-
Benin 1998, Pravek, Blok (9)	30,-
Benin 2000, Chrobáky (6+H)	33,-
Bulharsko 2001, 100 r.mestskej elektr.dopravy (4)	15,-
Burkina Faso 1984, Motýle (4)	8,-

Cambodge 1990, Plachetnice (7+H)	33,-
Cambodge 1996, Historické lietadlá (6)	18,-
Cambodge 2000, Ryby (6)	22,-
Cambodge 2000, Orchidey (6+H)	33,-
Cambodge 2000, Vodné vtáctvo (6+H)	33,-
Cambodge 2000, Hasičské moderné vozy (6+H)	33,-
Cambodge 2001, Moderné automobily (6+H)	33,-
Cambodge 2001, Huby (6+H)	33,-
Cambodge 2001, Hasičské historické vozy (6+H)	33,-
Congo 1977, Vzducholode (5)	15,-
Congo 1999, Orchidey (6+H)	33,-
Cuba 2000, Vzducholode, WIPA (5+H)	30,-
Cuba 2001, Mačky a psy (5)	18,-
Cuba 2001, Vtáky (5+H)	33,-
Grenada 1975, Motýle (7)	18,-
Guineé Rep. 1977, Plazy, obojživelníky (11)	27,-
Guine-Bissau 1984, Motýle (6)	18,-
Kampučea 1985, Moderné lode (7)	22,-
Kampučea 1985, Vtáky (7)	22,-
Kampučea 1986, Byvol, WWF (4)	12,-
Kampučea 1986, Kaktusy (7)	22,-
Kampučea 1987, Hasičské autá (7)	18,-
Kampučea 1987, Prvé pokusy o lietanie (7+H)	33,-
Kampučea 1987, Hady (7)	22,-
Kampučea 1987, Psy (7)	22,-
Kampučea 1987, Vtáky (7+H) (CAPEX'87)	33,-
Kampučea 1988, Akvarijné rybičky (7+H)	33,-
Kampučea 1988, Zaoceánske lode (7+H)	33,-
Kampučea 1988, Mačky (7+H)	33,-
Kampučea 1989, Vtáky - papagáje (7+H)	33,-
Kampučea 1989, Vodné kvety (Nymphaea) (7+H)	35,-
Korea 1986, Historické automobily (5+H)	25,-
Korea 1987, Plachetnice (6)	18,-
Korea 1987, Kone (4-blok)	15,-
Korea 1988, Plachetnice, K.Kolumbus (3+H)	22,-
Laos 1982, Motýle (6)	18,-
Malagasy 1988, Pravek (4+H)	29,-
Malagasy 1988, Historické plachetnice (5+H)	29,-
Malagasy 1991, Psy (7+H)	33,-
Nicaragua, Hasičské autá, hasiči v akcii (7)	18,-

Niger 1983, Motýle (5)	10,-	72 Bechuanaland 1947, Royal visit	50,-
Philippinas 1985, Kone (6)	18,-	73 Bermuda 1949, 100 rokov známky (122-124)	55,-
Sahraui 1987, Kone (6+H)	29,-	74 detto 1953/56, Pretlačové (149-152)	110,-
Somali Rep. 1998, Huby (6+H)	33,-	75 detto 1959, Dom pošty (155)	58,-
Somali Rep. 1999, Safári (6+H)	33,-	76 Br.Honduras 1960, 100 rokov pošty (153-155)	85,-
Somali Rep. 1999, Slimáky (6+H)	29,-	77 detto 1961, New Constitution (156-159)	99,-
S.Tomé e Príncipe 1979, Vtáky (6)	18,-	78 detto 1962, Hurrricane Hattie (160-163)	180,-
S.Tomé e Príncipe 1995, Mačky (8+2H)	55,-	79 Br.Virgin Island 1951, Mapa ostrovov (92-95)	210,-
Tanzania 1994, Dravé vtáky (7+H)	35,-	80 detto 1966, 100 rokov známky (169-171)	550,-
Tanzania 1994, Praveká fauna (7+H)	35,-	81 detto 1968, 20 r.Deklarácia ľud.práv (186-187)	55,-
Tanzania 1994, Pavúky (7+H)	35,-		
Tchad 2000, Znamená draka (6+H)	33,-		
Togo 1999, Historické autá (6+H)	29,-		
Togo 1999, Minerály (6+H)	33,-		
Togo 1999, Mačky (6+H)	33,-		
Vietnam 1989, Kone (7)	22,-		

NÁMETY ☉ - Neoficiálne vydania

Kirgizstan 2001, Panda, blok (9)	35,-
Kirgizstan 2001, Tiger, blok (9)	35,-
Tadžikistan 2001, Sovy, huby, blok (9)	35,-
Tadžikistan 2001, Slon, blok (9)	35,-
Tadžikistan 2001, Panda, blok (9)	35,-
Turkmenistan 2001, Tiger, blok (9)	35,-

Anglické kolónie (3)

Tretia časť ponuky známok Anglických kolónii z obdobia panovania Juraja VI. a Alžbety II. Ponúkané série sú kompletne, neopečiatkované s pôvodným lepom (★) ak nie je uvedené inak (★). V zátvorke sú katalógové čísla Michel, príp. počet známok. Všetky série máme k dispozícii iba v jednom exemplári. Objednávky vybavíme v došlom poradí.

56 Aden 1954, Royal visit (61)	36,-
57 Antigua 1960, Constitution (119-120)	30,-
58 Australia 1928, Kookaburra (81)	150,-
59 Južná Australia 1902, 4 penc.oranž. (88)	435,-
60 detto 1902, Let.spoj.Austrália-Anglicko (126)	150,-
61 detto 1931, Transatlantický prelet (95-96)	135,-
62 detto 1931, Royal visit (242-244)	95,-
63 detto 1953/4, Portréty Elisabeth II. (234-236)	55,-
64 detto 1957, Portréty Elisabeth II. (273-274)	125,-
65 detto 1959, Portréty Elisabeth II. (288-292)	130,-
66 Bahamas 1959, Portrét Elisabeth II (179-182)	130,-
67 detto 1963, Bahamas Talks 1962 (186-187)	140,-
68 Barbados 1939, Výročie kongresu (170-174)	490,-
69 detto 1952, 100 rokov známky (198-201)	105,-
70 detto 1962, 50 rokov skautingu (222-224)	198,-
71 Basutoland 1947, Royal visit (35-38)	50,-

82 Brunei 1958, Hl.mesto Mosqve (92-94)	60,-
83 Ceylon 1949, 1.výr.samostatnosti (252-255)	55,-
84 Dominica 1957, Rôzne prac.výjavy (153-156)	890,-
85 Falkland Isl.1956, Trans.Atlant.Exped.(34-37)	100,-
86 detto 1964, 50.výr.námornej bitky (145-148)	550,-
87 Fiji 1951, Detom (120-121)	60,-
88 detto 1954, Boj proti tuberkulóze (139-140)	60,-
89 Gibraltar 1950, New Constitution (129-132)	130,-
90 Grenada 1951, New Constitution (158-161)	50,-
91 Jamaica 1952, Karibskí skauti (153-154)	75,-
92 detto 1955, 300 rokov kolónie (157-160)	90,-
93 detto 1960, 100 rokov známky (180-182)	90,-
94 New Foundland 1938, Kráľ. rodina (232-235)	350,-
95 detto 1939, Royal visit s pretlačou (237-238)	130,-
96 New Zealand 1947, Portrét Juraja VI. (295-298)	560,-
97 detto 1948, 100 r.provincie Otago (301-304)	65,-
98 detto 1950, 100 r.Canterbury (312-316)	69,-

Sady obehových mincí ČR

Ponúkame sady československých obehových mincí nasledujúcich ročníkov (ceny sú uvedené v zátvorke):

1980 (120,-), 1981 (120,-), 1982 (120,-), 1983 (120,-),
1984 (120,-), 1985 (120,-), 1986 (2000,-), 1987 (850,-),
1988 (350,-), 1989 (350,-), 1990 (350,-), 1991 - zeton
(350,-), 1991 - M.R.Š. (440,-), 1992 (350,-)

Sady obehových mincí SR

Ponúkame sady slovenských obehových mincí nasledujúc ročníkov (ceny sú uvedené v zátvorke):

1993 (160,-), 1994 (180,-), 1997 (180,-), 1998 (260,-),
1999 (350,-), 2001 (380,-), 2002 (245,-)

Zásobníky na mince

Zásobník na mince 10-listový	
(možnosť doplnenia o náhradné listy	345,-
Náhradné listy do zásobníkov na mince	
- listy s okienkami 5x6	á 35,-
- listy s okienkami 5x4	á 32,-
- listy s okienkami 3x4	á 30,-

Albumové listy fy Zberateľ SLOVENSKO

Rok	I.časť		II.časť	
	BZ	Z	BZ	Z
1993	19,-	75,-	32,-	120,-
1994	19,-	75,-	48,-	185,-
1995	22,-	75,-	48,-	175,-
1996	22,-	75,-	54,-	195,-
1997	22,-	75,-	53,-	220,-
1998	22,-	75,-	53,-	220,-
1999	21,-	75,-	59,-	245,-
2000	17,-	65,-	48,-	185,-
2001	32,-	95,-	48,-	215,-

Súbory jednotlivých ročníkov tvoria albumové listy pre:

I.časť - základné známky a hárčeky,
II.časť - pre PL, varianty kupónov a známky z hárčekov.

Listy ponúkame vo vyhotovení

bez zasklenia (BZ) a zasklené (Z).

Formáty listov: Pofis a A 4. Ceny oboch formátov sú rovnaké!

Pri objednávaní prosíme vždy uviesť požadovaný ročník, jeho časť (I. alebo II.) a formát (Pofis alebo A 4)! V prípade záujmu o všetky listy jednotlivých ročníkov, t.zn. na základné známky, hárčeky, PL, variácií kupónov a známok z hárčekov, je potrebné objednať obidve časti súboru (I.+ II.)!

Albumové listy ČR

Rok	BZ	Z
1999	125,-	455,-
2000	190,-	495,-
2001	195,-	525,-

Formáty alb. listov ČR: Ročník 1999 len formát Pofis, roč. 2000 a 2001 formátu Pofis aj A 4 (cena rovnaká).

Ďalej ponúkame albumové listy formátu Pofis aj A4:

s nápisom SLOVENSKO á 5,-
s nápisom ČESKÁ REPUBLIKA á 5,-
bez nápisu á 4,-
so štvorček. potlačou (len Pofis) á 5,-

Obaly na albumové listy
formát A 4 (tzv. Eurobal) -10 ks 15,-

Pinzety a lupy

Pinzeta Prinz-Solingen (špicaté, lopatkovité alebo okrúhle) 85,-
Pinzeta Lindner, lopatkovitá 155,-
Lupa Ø 60 mm, zväčš. 2x
+ šošovka 5x 95,-
Lupa Magnifier, de luxe (China):
Ø 50 mm, zväčš. 2,5x 155,-
Ø 90 mm, zväčš. 2,5x 245,-
Ø 90 mm, detto s osvetlením (4x ceruz. batérie) 325,-
Lupa Ø 20 mm v kovovom púzdre, zásuvacia, zväčš. 10x 395,-

Filatelistické nálepky

Nálepky LINDNER (1000 ks) - balíček 64,-

Balíčky © známok SR 1993-2000

Balíček s 15 ks známok 20,-
Balíček s 25 ks známok 30,-

Skart čs. známok

Pôvodný, hmotnosť ½ kg 210,-

Zásobníky na známky

Zn. Lindner, A 5, 6-listový 165,-
detto 8-listový 195,-
Zn. Lindner, A 4, 16-listový, čierne listy 560,-
detto 30-listový 870,-
Zn. Schaubek, 16-listový, A 4, biele listy 490,-

Hawidky

Hawidky čierne v balíčkoch za 60,-
Sk v šírkach 31, 35, 37, 45, 59, 70 a 90 mm

Hawidky čierne na PL:
ležadé, veľkosť 175x120mm - ks 15,-
ležadé, veľkosť 200x175mm - ks 20,-
Hawidky biele v balíčkoch za 60,-
Sk v šírkach 32, 40 a 60 mm.
Hawidky biele na PL:
ležadé, veľkosť 200x120mm - ks 15,-
na hárček - ks 5,-

Katalógy a odborná literatúra

Netto katalóg SLOVENSKO 2000-2001 59,-
Spec. príručka čs. známok a celín, 1988 (používané) 150,-
POFIS: Československé celiny 1918-1992, II. diel, farebný 595,-
Monografie čs. známok:
3. diel-Výplat. 1923-29, celiny 350,-
14. diel-České peč. do r. 1918 150,-
16. diel I+II-Čs. poprevratové pečiatky 1918-1920 175,-
MICHEL: Nord und Ostafrika, 1997 1350,-
Rakúsko, netto katalóg špeciál 1994/1995, farebný 440,-
Ferchenbauer: Rakúsko 1850 -1918, ČB, vyd. 1990 1350,-
Novotný: MINCE MÁRIE TERÉZIE 1740-1780 (II. dopl. vydanie 2001) 235,-
Novotný: Mince Františka I. (1792-1835) 185,-
Novotný: Mince a korunovačné medaily Ferdinanda V. (1835-1848) 135,-
Novotný: Mince Františka Jozefa I. (1848-1916) 235,-
Novotný-Moulis: PAPIEROVÉ PLATIDLA ČSR, ČR a SR 1918-1998, farebný 297,-
Vlastislav Novotný: Mince Karla VI. 1711-1740, I. vydanie 265,-
Novotný-Moulis: Mince ČSR 1918 -92, ČR a SR 1993-2003 285,-

ZBERATEĽ • MESAČNÍK O FILATELII, NUMIZMATIKE, FILOKARTII A ZBIERANÍ TELEFÓNNYCH KARIET

Vydáva: Firma Zberateľ, Bratislava. Reg. č. časopisu MK 1188/95 zo dňa 1.2.1995 • ISSN 1335-8693 • **Redakčná rada:** Dr. Severín Zrubec (predseda), RNDr. Milan Antala, Dr. Ondrej Földes, Ing. Miroslav Gerec, Ing. Marián Jobek, Ing. Peter Malík, PhDr. Elena Minarovičová a RNDr. Michal Zika.

Redakcia - Viliam Kučera - šéfredaktor, Anton Kulhánek ml. - redaktor, RNDr. Milan Antala - jazyková úprava, Mgr. Pavol Ondráška - preklad do angličtiny

Adresa redakcie: ZBERATEĽ, Račianska 17, 831 02 Bratislava • 02/44 250 149, e-mail: zberatel@nextra.sk • **Cena a predplatné:** Cena za jeden výtlačok 44 Sk. Pri odbere viac ako 10 výtlačkov vydavateľ poskytuje 20% zľavu. Celoročné predplatné vrátane poštovného na rok 2002 - pre abonentov zo SR 444 Sk, pre abonentov z ČR 695 Sk (570 Kč), pre abonentov z ostatnej Európy 980 Sk (22 €), pre abonentov zo zámoria 1300 Sk (43 USD alebo 36 €) • **Zaslanie príspevkov:** Články napísané strojom alebo čitateľným písmom, príp. na počítačových disketách (WORD) alebo elektronickou poštou (e-mail: zberatel@nextra.sk). Nevyžadované rukopisy redakcia nevracia. Redakcia si vyhradzuje právo uverejniť aj príspevky, s ktorých obsahom sa nestotožňuje.

Redakčná uzávierka č. 8/ 2002 - 31.7.2002, do tlače zadané - 8.8.2002, predpokladaný dátum vydania - 15.8.2002.

MIMORIADNA PONUKA ★ ★ ZNÁMOK SLOVENSKEHO ŠTÁTU

(Číslovanie podľa Špecializovaného katalógu ZSF 2001)

25A	A.Hlinka 5h, zúbk.12½ (bez DZ)	210,-	87-89	Vojenské, miniatúry	280,-
26A	detto 10h, zúbk.12½ (bez DZ)	95,-	90-93	Železničné, miniatúry	195,-
27A	detto 20h, zúbk.12½, dolné rohy bez DZ, 4-bloky	á 55,-	94-97	Kultúrne, miniatúry	190,-
27N	detto 20h, nezúbk., miniatúra	130,-	98-105	Kniežata, miniatúry	630,-
28N	detto 30h, nezúbk., miniatúra	160,-	106-10	Tatranské, veľký formát, miniatúry	180,-
29A	detto 50h, zúbk.12½, dolné rohy bez DZ, 4-bloky	á 65,-	111-14	Športové, miniatúry	330,-
30xA	detto 1 Ks, vod.raster, miniatúra	210,-	115-18	Pred ohnivým drakom, miniatúry	380,-
30yAY	detto 1 Ks, hladký lep, priesvitka, min.	90,-	H119	Detom (rôzne hárč.polia okrem HP 1) á	490,-
30AY	detto 1 Ks, hladký lep, priesvitka P1, dolné rohy, DZ 4, 4-bloky	á 30,-	120-25	detto, HP 1 (tretí obláčik)	850,-
31A	detto 2,50 Ks, dolné rohy, DZ A1, 4-bloky	á 70,-	125S	J.Tiso, miniatúry	620,-
31AY	detto 2,50 Ks, hladký lep, priesvitka P1, miniatúra s DZ A1	120,-	125S	detto 10 Ks, spojka (2 známky)	420,-
31AY	detto s priesvitkou P2	120,-	L1-L6	detto, spojka (4 známky)	490,-
32AY	detto 3 Ks, hladký lep, priesvitka P1, miniatúra s DZ A1	230,-	L7-L9	Letecké 1939, miniatúry	590,-
32AY	detto 3 Ks, dolné rohy, DZ A2, 4-bloky	á 70,-	NV 10y	Letecké 1940, miniatúry	740,-
32A	detto 3 Ks, vod.raster, dolné rohy, DZ A1, 4-bloky	á 120,-	NV 11y	Novinové 2h, zvislý raster, miniatúra	30,-
33b	detto 1,30 Ks, miniatúra	92,-	NV 12y	detto 5h, zvislý raster, miniatúra	320,-
33b	detto, dolné rohy, DZ A1, 4-bloky	á 30,-	NV 13y	detto 7h, zvislý raster, miniatúra	60,-
33a	detto, dolné rohy, DZ A1, 4-bloky	á 25,-	NV 14y	detto 9h, zvislý raster, miniatúra	60,-
34-37	M.R.Štefánik, miniatúry	800,-	NV 15y	detto 10h, zvislý raster, miniatúra	160,-
38-39x	J.Murgaš, miniatúry	210,-	NV 17y	detto 12h, zvislý raster, miniatúra	60,-
38y	detto 60h, priesvitka P3, miniatúra	55,-	NV 20y	detto 20h, zvislý raster, miniatúra	160,-
38y	detto, priesvitka P4, miniatúra	55,-	NV 21z	detto 50h, zvislý raster, miniatúra	320,-
40-42	Ludové motívy, miniatúry	670,-	NV 11z	detto 5h, hladký lep, miniatúra	45,-
40x	detto 2 Ks, dolné rohy, 4-bloky, DZ A1	120,-	NV 20z	detto 50h, hl. lep, miniatúra	190,-
43Yz-44Yy	J.Tiso, hladký lep, miniatúry	80,-	NV 21z	detto 1 Ks, hl. lep, miniatúra	250,-
44x	detto 70h, vod.raster, bez priesvitky, min.	75,-	NV 11Y	detto 5h, hl.lep, pries.P1, miniatúra	80,-
44YzD	detto, zúbk.10¼, priesv.P1, miniatúry	40,-	NV 11Y	detto, hl.lep, pries.P2, miniatúra	15,-
44YzD	detto, zúbk.10¼, priesv.P2, miniatúry	40,-	NV 11Y	detto, hl.lep, pries.P3, 4, miniatúry	á 45,-
46z	Prezidentský palác 10 Ks, hlad.lep, priesvitka P3, miniatúra	180,-	NV 14Y	detto 10h, hl.lep, pries.P1,2, miniatúry	á 30,-
46z	detto, priesvitka P4, miniatúra	180,-	NV 14Y	detto, hl.lep, pries.P4, miniatúra	60,-
46x	detto, vod.raster, miniatúra	720,-	NV 14Y	detto, hnedečervená, pries.P2, miniatúra	60,-
48-51	Tatranské, malý formát, miniatúry	80,-	NV 16Y	detto 15h, pries.P1,2, miniatúry	á 45,-
48k	detto 10h, karton.papier, miniatúra	65,-	NV 16Y	detto, pries.P4, miniatúra	80,-
49n	detto 20h, nov.pap.bez pries., miniatúra	65,-	NV 17Y	detto 20h, pries.P1,2, miniatúry	á 45,-
50n	detto 25h, nov.pap.bez pries., miniatúra	85,-	NV 18Y	detto 25h, pries.P3, 4, miniatúry	á 320,-
50k	detto, karton.papier, miniatúra	160,-	NV 19Y	detto 40h, pries.P3,4, miniatúry	á 110,-
51n	detto 30h, nov.pap.bez pries., miniatúra	45,-	NV 20Y	detto 50h, pries.P2, miniatúra	160,-
51D	detto, RdZ 10¼, pries.P1, 2, miniatúry	á 45,-	NV 20Y	detto, pries.P3, miniatúra	320,-
51k	detto, karton.papier, miniatúra	65,-	NV 21Y	detto 1Ks, pries.P1,2, miniatúry	á 125,-
52-55	Hrady a zámky, pries.P1, 2, miniatúry	á 125,-	NV 22Y	detto 2Ks, pries.P1,2, miniatúry	á 240,-
56-58	Memorandum, miniatúry	1600,-	NV 23-28	Novinové 1943, miniatúry	350,-
59-61	Červený kríž, miniatúry	320,-	DR 1-2	Doručné, nezúbk., pries.P1,2, miniatúry	á 490,-
62-64	Detom, miniatúry	280,-	D 1-11Y	Doplatné, pries.P1,2, miniatúry	8100,-
65-67	Hlinkova mládež, miniatúry	280,-	D 2,3,5z	Detto bez pries., hl.lep, miniatúry	370,-
68-71	Výstavné, miniatúry	640,-	D 13-27	Doplatné 1942, miniatúry	1650,-
72-74	Poštový kongres, miniatúry	240,-			
75-80	Slovenské učené tovarišstvo, miniatúry	230,-			
81-83	Portréty, miniatúry	120,-			
83x	detto 1,30 Ks, miniatúra	120,-			
84-86	Dobročinné, miniatúry	90,-			

Všetky ponúkané známky v miniatúrach možno objednať aj ako **samostatné série** po jednej známke, alebo niektoré hodnoty ako **samostatné rohové štvorbloky**. Ceny podľa katalógu ZSF 2001.

Ponúkaný materiál možno zakúpiť v predajni ZBERATEL, Račianska 17, 831 02 Bratislava, číslo telefónu 02 / 44 250 149, e-mail: zberatel@nextra.sk, v dňoch **pondelok až piatok** od 10⁰⁰ do 18⁰⁰ hod.

Ponuka platí do vyčerpania zásob.

Objednávky prosíme presne špecifikovať - urýchlite ich vybavenie a predĺžte reklamáciám. Ďakujeme!

SLOVENSKO

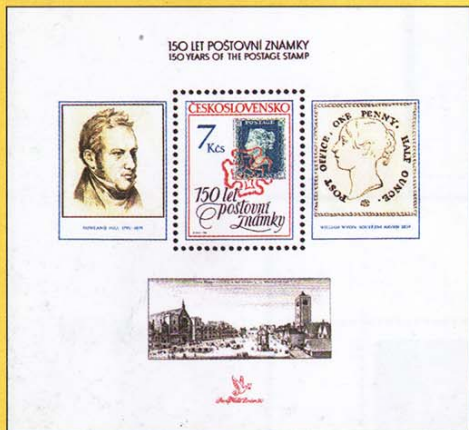
SLOVENSKO

SLOVENSKO

SLOV

ČESKOSLOVENSKO

Dnešní ponuka poštových známok ★ ★ Československa firmy ZBERATEL' pokračuje ročníkmi 1988 až 1992 (str. 44–45)

